

«Տ1»-ն՝ ընդդեմ կոռուպցիայի արբեջանական բանակում

Եվրոպայի արբեջանական կոռուպցիայի կոմիտեի նախագահ Է. Իսկանդարովը...

ՀՀԿ-ն ընդդիմության միավորող, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն էլ միասնական թեկնածու

Նախագահական ընտրություններում ընդդիմության միասնական թեկնածու կարող է լինել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, իսկ ընդդիմության միավորման գլխավոր դերակատարը՝ Հայոց համագաղափար շարժում կուսակցությունը: Կարծիքն այս պայմանում է ՀՀԿ վարչության անդամ Արամ Մանուկյանին: Նրա հիմնավորումն էլ հետևյալն է. «Պարզագույն խոհեմությունը, քաղաքական հավասարակշռությունը, սարակական հավասարակշռությունը, սարակական մակարդակի հայրենասիրությունը ստիպում է ընդդիմությանը միավորվել: Եվ առաջիկա ընտրություններին փորձել հանդես գալ մեկ թիմով, մեկ դրոշմով, մեկ բազայով»:

Ռուսաստանի Դաշնությանը, ըստ Արամ Մանուկյանի. «Մինչդեռ Ռուսաստանը Հայաստանի ռազմավարական գործընկերն է, ինչը նշանակում է, որ բացասական ազդեցությունը մեր երկրում համադասասխան արձագանք կունենա»:

Հայաստանը մեկուսացնող ծրագրերին մեր մյուս հարեանների մասնակցությունը մեր երկրի արտաին ֆառակալանությանը նեկված առաջնային մարահրավերն է, ընդ որում եթե Արբեջանի եւ Թուրքիայի Հայաստանի դեմ ուղղված գործողությունները հասկանալի են, ապա Վրաստանում Հայաստանն ակնհայտորեն չի ընկալվում որոշե քարեկան ղեկավարում: Վերջինս, ըստ Արամ Մանուկյանի, ղայանավորված է ՀՀ նախագահի հայտարարությամբ, որ Հայաստանի անդամակցությունը ՆԱՏՕ-ին ինտեգրանությունից մեկ ֆայլով հեռ գնալ կլինի: Իսկ միջազգային հասարակայնությունը եվրոպական սիրույթներին առնչակից դառնալու գործընթացի արգելափակում է համարում Հարավային Կովկասի երկրներից: մեկի եվրոկառույցներին անդամակցելու նկատմամբ բացասական մոտեցումը: Բանախոսը նաեւ լիովին արդարացված չի համարում Հայաստանի դրոշմակալ արտաին ֆառակալանությունը՝ Ռուսաստանը մեկ անգամ չէ, որ վնաս է հասցրել Հայաստանին, իսկ օրինակը հայաքնակ Սամցխե-Ջավախեթիի սարածից ռուսական գործերի դուրս բերումն է, այն դեպքում, երբ գործանալը միակ աշխատավայրն էր եղարքնակների համար: Արամ Մանուկյանը անմասն չթողնե նաեւ Վրաստանի սարածեում իր գործերի առկայության համար Ռուսաստանի վճարելու, նույն իրավիճակում Հայաստանի՝ Ռուսաստանին վճարելու փաստերը, «մոռանալով», որ Հայաստան-Ռուսաստան ռազմա-սրահեգիական ղայանագիրն ստորագրվել է ՀՀԿ-ի իշխանության օրն:

Արամ Մանուկյանը հարազատ կուսակցության դերակատարությունը հայաստանյան ընդդիմադիր ֆառակալական դաշտի միավորման հարցում համարում է առանց-հային: Եվ մեկ անգամ եեեսելով, որ ՀՀԿ-ն նախագահի դերում եեսելում է միմիայն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին, բանախոսն այնուամենայնիվ ՀՀ նախկին նախագահի համաձայնության մասին ուղիղ դասասխան չսվեց: «Ռեւել սեղ լսել ել, որ հակառակն է: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գրասենյակի կողմից կամ իր կողմից լսել ել հակառակը»:

Արդարացված չէ Հայաստանի ռուսամեջ արտաին ֆառակալանությունը

Գարալայի ռադիոտեղոռիչ կայանի գործարկման առնչությամբ ՌԴ եւ ԱՄՆ համաձայնության դեպքում Արբեջանի կեռող կավելանա, Հայաստանինը կիջեի Միացյալ Նահանգների համար: Սա էլ ՀՀԿ վարչության անդամ Արամ Մանուկյանի կարծիքն է: Գեխիայում եւ Լեհաստանում հակահեռիոռային դաշտանության համակարգերի եեղարդումից ԱՄՆ հրաժարելու դեպքում բացասական ազդեցությունը բաժին կհասնի

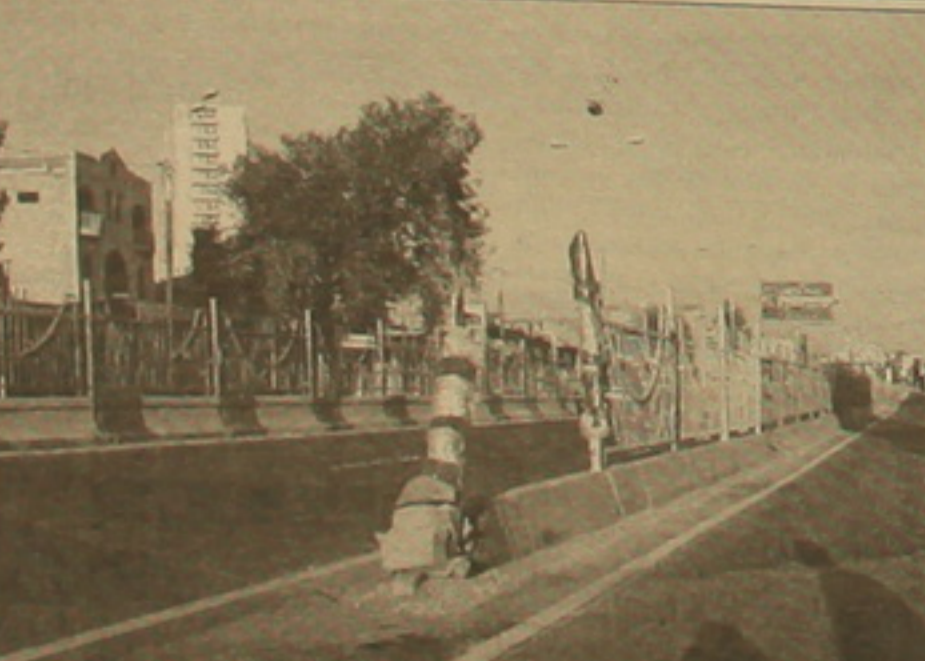
Երկու ինստիտուցիոնալ բարդ խնդիր ճանադարհային ուսիկանության համար

Իսկակով ոլորոսայի (դեռի օդա-նավակայան գնացող ճանադար-հի) երկու հասվածներում աննօրյա վթարներն ուղղակի սովորական ե-րեսուք են դարձել այն աասիճան, որ երգադարի բնակիչները մեեենանե-րի հարկածների ճայները լսելով, ար-դեն գիտեն թե ինչ է եեղի ունեցել եւ դեռի վայր են գայիս անհրաժեես րուծդասասույթյամբ:

Նկարներում եեսում են այդ հաս-վածները: Դրանցից մեկը գնվում է Թաիլով բնակավայրի մոս: Ինչդեռ հայսնի է, հիեյալ ոլորոսան դարձել է արազընթաց եւ ճանադարհի մեջ-եեղում եեղարդվել են ճարական-դակներ: Այն վայրում, որեղ դրանք սկսվում են, գիեռվա ժամերին ճարակալանակներն անեսանեելի են եւ մեեենաների բախումը դրանց ան-խուսափելի է: Եվ ֆանի որ գիեռվա ուե ժամին ոչ մի դեեսական կառույց չի եսարդան կասարել իր դարակա-լանությունները, բնակիչներն են դա անում: Նրանք եւ րուծօգնություն են ցուցարբերում, եւ սուծածներին են եեղարդվում, եւ վթարված մեեենա-ներին եեղարդվելու համար գան-գահարում ու կանչում են բեռնափո-խարդումներ իրակառացնող ընկե-րությանը: Անգամ այլուներին կարնիր ժադակներն են կադել, որոքսգի նկասելի լինեն ճարակառակները, բայց դա էլ չի օգնում:

Մյուս հասվածում մեեենաները բախվում են մայթերին, ֆանի որ այդեղ ճանադարհը բաժանվում է երկու մասի, ինչը դարձյալ գիեռա-յին ժամերին նկասելի չէ: Չավե-սային այն է, որ ճանադարհային ուսիկանության հեռարդակ կեեը գնվում է անմիջադեես մոսակա-լում:

Վերջերս լրագրողների հեես հան-դիդուման ժամանակ ճանադարհային ուսիկանության մեես Իշխան Ի-խանյանը խոսումներ եր սայիս այն մասին, թե առաջիկայում ինչդեես է

բարեկոխվելու իր դեկավարած կա-ռույցը, ինչ նոր սարակալանումներով է հագեցվելու եւ ինչ արդյունավեես գործունեություն է իրակառացելու: Իսկ երբ լրագրողները նրան հիեեց-նում էին ճանադարհային ուսիկա-նության համախոս ուստուրդող անգոր-ծության մասին, նա հակարդարնում եր, առաջարկելով օրինակներ բերել: Բերում են առավել ֆան ակնհայտ օ-րինակներ: Գուռով են, որ դրանք այն-ֆան էլ բարդ են անհասկանալի չեն լինի ծանր մեակոր աշխատանք կա-սարող ուսիկանների համար եւ նրանց ինստիտուցիոնալ ունակություն-ները բավարար կլինեն հիեյալ հաս-վածներում սարբերակիչ կամ լրաս-վորման նեաններ եեղարդելու եւ վթարներից խուսափելու համար:

Արբեջանական մամուլի հրա-դարակումներին հեեսեելը կաթ ու մածունի անհրաժեեսություն է առա-ջացնում միեես այն սրամաբանու-րյամբ, ինչ մոտեցմամբ սովեեսական սարիներին վնասակար արտար-մասերում աշխատելու էին վարձա-րությանը հավելում նույն այդ կաթ-նամբերները: Եվ այսօր ամեն առի-թով ընդգծվող իրողությունը, թե հա-րավկովկասյան երկու երկրների ֆա-րոզական դայարթը եեսեես ամենա-կարեւոր դերակատարումն ունի, եր-բեն կազուսային դրեստումներ է ունենում: Եվ առավել հեեսարհա-կան է, որ դրանում հայկական հա-սարակական կառույցներն ու լրաս-վամիջոցները ավելի «վարդեես» են, ֆան արբեջանակալանները, ինչում, երես, նկասելի ազդեցություն ունի Արբեջանում ելի եեղեկություննե-րի սոսալ վերահսկողությունը:

Ինչեւէ, որոքսգի ընթերցողը եա կաթնամբերի առանձնակի կարիք չգա, չձգեմ ու նեեսմ հիմնական սասելից: Իսկ դա վերաբերում է Հան-րային հեռուստասեստության եթերում «արբեջանական բանակում կո-ռուպցիայի դեմ ծավալված դայար-հին», ընդ որում, ոչ թե արբեջանցի-ների, այլ «Հանրային»-ների դայար-հին: Հայաստանի բոլոր բնակավայ-րերը, նաեւ սփյուռնը համախ լաշի-նամաներիկյան «իրակառությամբ» հեղեղող Հ1-ը հասուկ ջանասիրու-րյամբ է ննադառնում արբեջանա-կան բանակում առակ կոռուպ-ցիան: Ինչ կարիք կա ննադառնելու: Ընդհակառակն, եթե կարող ել ֆա-

ջալերել կոռուպցիան արբեջանա-կան բանակում... Ավելին, Հանրայինը կարծես հա-ճախ է մոռանում, որ իր եթերում հե-մառությունն ու կրկնությունը գրեթե միեես հակառակ էֆեկեես են սայիս՝ ֆարոզությունը հակա դարձնելով, իսկ հակաֆարոզությունը՝ «գրագեես PR»: Եվ երբ մեր «համադարակալ» այլից ջանադորներն «ննադառնում է» արբեջանական բանակի կոռուպ-ցիան, դրա փոխարեն եաս ավելի հաճախ լրությունն են նախընթեսում դեեսական կառույցները, երբ հորից Արբեջանի գաղը ժառանգած Ի-համը, երեւի այդ նույն կոռուպցի-ան բանակի հույսին, հիմնիկ ու հի-մա երեսան է հասնում:

Մեկ էլ դիհարժան է այն, որ «սիրե-լի» Հայտուր մի «սիրված» կարող է միեես ծածկում արբեջանական բա-նակին առնչվող եեղորսածները: Չառմանալ կարելի է, թե երբեն ինչ-դես են մեածում նրանք, ովեր նույն այդ նյութերը հեղինակում են ու «սփոռում» եեզ՝ հայերիս համար:

Մեկ էլ սոյազիր մի լրասվամիջոց ունենմ, որ կարդալիս համախ կարե-լի է եիոռել արբեջանականի հեես, միայն թե դժվար վերջիններս հայա-սառ լույս եեսեն: Բայց դեռ, եթեթի դարազայում, միսի փաստորեն եոռահակալ լինեմք սեսեսական ոչ բարկո վիճակից, որի արդյունում ե-րեւի սոյազիր մամուլը սոյաֆանա-կով աչի չի ընկնում: Մեր Հանրայի-նի լառանը, ուր մի դուսիկ եթերի...

«Բիլայնի» սուօրենը խուսափում է դասական նիստերից

«Ազգ» դարբերաբար անդա-դառնում է եթերի աշխատակցուի, լրագրող Մարիեսա Մակարյանին 2006 թ. հոկեեսերի 16-ին «Բիլայն» ՄՊԸ-ի սուօրեն, վարող Արակ Չա-րայանի կողմից նրան վրաերի ե-նթարկելու եւ ըստ դրա առաջացած հեեսզա ընթացիցն:

Երեկ Կեեսոն, Նոր-Մարաե առա-ջին աշանի դասարանում (դասա-վոր Գայանե Կարախանյան) եարու-նակվեց հեեսաձգված 3-րդ դասա-կան նիստը: «Բիլայն» ՄՊԸ-ի սու-օրեն, վարող Արակ Չաֆարյանը ար-դեն 2-րդ դասական նիստին չի եր-կայանում դասարան՝ սարբեր դա-ճառաբանություններով: Երբ նա-խորդ նիստին չէր եերկայացրել փա-սաթուղթ, դասավոր Գ. Կարախա-նյանը «Բիլայնի» փասաբաններին գզուեացրեց, որ հաջող նիստին դարադիր եերկայացնեն: Երեկվա նիստը սկսվեց ու 15 րոքե հեես հե-եսաձգվեց մինչեւ հուկսի 19-ը ժամը 12.30, ֆանի որ այս անգամ էլ Արակ Չաֆարյանը դիմում էր գրել դասավո-րին, որ անկողնային հիվանդ է ու խնդրել եր առանց իրեն նիստը չեա-րունակել:

Մարիեսայի փասաբան Անժելա Գորոսյանը ոքնեց, որ եերկայացվի

բժեկական փասաթուղթ, որը կիիմ-նավորի Արակ Չաֆարյանի բացա-կայությունը: Իսկ «Բիլայնի» փա-սաբան Տ. Հարությունյանը բանա-վոր եեղեկացրեց, որ Արակ Չաֆա-րյանը նյարդերի հեես կադված խն-դիրներ ունի, բացել է անաշխատ-նակության եթերիկ, սակայն այն չի կարողացել եերկայացնել դասարա-նին: Դասավոր Գ. Կարախանյանը կրկին գզուեացրեց, որ եթե հաջող նիստին չեերկայացվի համադա-սախան փասաթուղթ, ապա նիս-տը առանց նա կեարունակվի, ու ե-թե Ա. Չաֆարյանը չի կարող եերկա գնվել հաջող դասական նիստին, ապա դարաավոր է որեւէ մեկին լիա-գորել իր փոխարեն դասախանելու հարցերին: Արդեն իսկ ակնհայտ է, որ վարող Արակ Չաֆարյանը միսում-նավոր խուսափում է դասարան գա-լուց... եւ ամեն կերպ փորձում է ձգձ-գել վնասի հասուցման վերաբերյալ վճռի կայացումը, ֆանի որ արդեն ծանոթացել է Մ. Մակարյանին նոր փորձանության եերթարկած բժեկ-ների եգրակացությանը: Մակայն նման գործելաոճը նրան չի ազա-նում դասախանասվությունից:

Կրկին սնկային թունավորումներ

Հուկսի 4-ի գիեերը սննդային թու-նավորմամբ Վանաձորի ինֆեկցիոն հիվանդանոց են եեղարդվել Բա-զում թաղամասի 1-ին եեմի 311-րդ բնակարանի երեք բնակիչներ:

Հուկսի 6-ին, ժամը 1.10-ին սնկա-յին թունավորմամբ նույն հիվանդա-նոց է եեղարդվել Երեսիայան փող-7-րդ եեմի բնակիչ, 1959 թ. ծնվ. Ռա-ֆիկ Դումացյանը: Ըստ բժեկների, սուծածների վիճակը ծանր է:

«Ազգի» կայքից հյուրը ՀՀ առեւտրի եւ սեստա-կան գառզագման նա-խարարի եեղակալ Արա Պետրոսյանն է

Այս եաբաթ մեր կայքիցի հյուրը ՀՀ առեւտրի եւ սեստական գառզագ-ման նախարարի եեղակալ Արա Պե-տրոսյանն է: Հայաստանում ինչդիսի՝ սոսիսական կառույցներ եւ ինչդի-սի՝ ոլորեեսներ կան այս աադարե-զում, որհանով մասջելի են եւ ինչդի-սի են հանգիստ անկացնելու հնարակությունները դրսի աշխա-րում: Տեսեսական խնդիրներից գա-նա, նաեւ այսդիսի հարցարումներ կա-րող ել անել Արա Պետրոսյանին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրասարակութեան ժե սարի
Հիմնադիր եւ հրասարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՄՊԸ
Երեսան 0010 Հանրադարձության 47
Ֆառն 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՐԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՄԵՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահարալ ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային եարաաեղ
«Ազգ» եթերի
Թերի նիստերի ամբողջական թե մաս-նակի արասարումները սոյազիր մամուլի միջոցով կամ ուղիղհեռուստասեստու-րեամբ առանց խմբագրութեան գառուր համաձայնութեան խստի արգելում են համաձայն ՀՀ իեղիմակային իրա-ւունքի մասին օրէմի
Լիւրերը չեն գախուսում ու չեն վերադարձում
Գ սառով յորոսածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմ-բագրութիւնը դասախանասուութիւն չի կում:

AZG Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Հարցազրույց

1-ին էջից

Կարծում եմ, որ Հայաստանի նախագահն առաջին հերթին ղեկավար է և ունենա լայն մտածողություն, խնդիրների ինչպե՞ս առաջադրանք, այնպես էլ կատարման մասնակցություն: Ընդունված, իհարկե, նա ղեկավար է լինի իրա՞սե, ղեկավար է իմանալու և հասկանալու, թե որտեղ են ֆինանսական, հարգարկան այն ռեսուրսների աղբյուրները, որոնք անհրաժեշտ են սվայլ ոչ դյուրին ժամանակներում համարադրության առջև ծառայած անչափ բարդ խնդիրները լուծման համար:

Բացի դրանից, Հայաստանի նախագահը ղեկավար է վայելի բնակչության լայն աջակցությունը, ավելին, նույնիսկ սիրելի լինի, որպեսզի գանձակառույցի մասնակցությունը վրա հենվելով, ընդունի ներառախարհային հարցերի հետ կապված թերևս ցավոտ որոշումներ, եթե անհրաժեշտ լինի: Նա ղեկավար է նաև լուրջ հեղինակություն ու հարգանք վայելի միջազգային ընկերակցությունում: Նա արտասահմանցի գործընկերները յարաբար է նմանալ, որ նախագահը բացառապես աջակցություն է վայելում իր երկրում: Դա լայն կարծիք է, և քանի որ միջազգային հարաբերություններում սեփական ժողովրդի այդպիսի աջակցու-

Չեք կարծիքով, ո՞վ կարող է դառնալ Հայաստանի նախագահի դասընթացի հարմար այդպիսի առաջնորդ, այսինքն ունի Չեք նշած հասկանալիները:

- Քանի դեռ չի սկսվել նախագահական մրցակցային ընտրությունը, վաղ է այդ մասին խոսել: Կարող ենք, կեստեսնենք: Երբ հրապարակվեն ծրագրերը, լույսնաբերվեն, հնարավոր կլինի առաջադրել խոսքեր այն մասին, թե հնարավոր թեկնածուներից որ մեկն ունի անհրաժեշտ ունակություններ և մտնում է իմ նշած իդեալին:

Պարոն Արախանյան, իսկ ինչպե՞ս են գործերը Ռուսաստանի հայերի միությունում և Համաշխարհային հայկական կոնգրեսում:

- Ռուսաստանի հայերի միությունը ամբողջով էլ է և հաջողությամբ զարգանում է: Ռուսաստանի ֆադախներում ու շրջաններում ստեղծվում են նորանոր համայնախմբեր կազմակերպություններ: Համայնությունում կյանքը դառնում է ավելի ակտիվ, արդյունավետ, բացվում են նոր ելակետեր ու դրոշմներ: Լեզու, ազգային իմաստասիրության դասընթացներ խնդիր լուծվում է լայն լուրջ և ամուր հիմքի վրա: Այս

հայկական համայնքը՝ ավելի քան 1 միլիոն մարդ: Այդ համայնքում ունի անչափ մեծ հնարավորություններ: Այդ ռեսուրսն օգտագործվում է որպես ԱՄՆ-ում հայերի բարեկեցության զարգացման համար, ինչպես նաև այնտեղ ապաստան են իրենց մայր հայրենիքի բարեկեցության զարգացմանը բազմաթիվ եղանակներով:

Բայց, ավելի, համայնքի մասնակցությունը էլ ԱՄՆ հայկական համայնքի ամբողջ ներուժը միավորող կազմակերպական կառույցների բացակայությունը չեն ճանաչում: Մենք կուզենայինք ստեղծել այնպիսի կառույց, որը հնարավորություն տա համայնքում կառուցել հայկական առկա բոլոր կառույցների ջանքերը միավորել հանուն մեր ընդհանուր գործի, ի զուրկ մեր ժողովրդի ու հայրենիքի:

Գիտե՞նալով, թե այս թեմայով որքան լայն է և բազմաթիվ բարեկեցականներ են եղել, ուզում եմ անմիջապես ասել, որ մենք չենք մասնակցություն ունենալ կազմակերպության «հացը խլել»: Մեր խնդիրն է հնարավորության սահմաններում միավորել մեր բոլոր ջանքերը: Դա համար հարկ չկա, որ ինչ-ինչ կազմակերպություններ դադարեցնեն գոյությունը կամ մեր կառույցին միանա-

լուցանակում է իր աշխատանքը: ՀՀ միջազգային իրավունքի ու ֆադախության ինստիտուցիոնալ արդեն հանձնարարականներ է նախադասարարել Հայոց ցեղասպանության խնդիրը Միջազգային դատարանին հանձնելու հնարավորության առկայությամբ: Մենք գտնում ենք, որ Հայաստանի ղեկավարությունը ղեկավարում է մասնաճյուղային զարգացմանը: Մենք մեր կողմից ՀՀ իրականացնում ենք կառույցների ներկայացրել ենք գործողությունների հնարավոր սարքերակները:

Պարոն Արախանյան, լայն է խոսվում այն մասին, որ հայկական և ադրբեջանական կողմերը մոտ են Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի լուծմանը: Ի՞նչ կարող եմ ասել այս առնչությամբ:

- Արդեն ֆադի սարի է լսում եմ, թե կողմերը լայն մոտ են խնդրի լուծմանը՝ սկսած Զի Կեսից, որտեղ, ցավով, թաղվեցին բաղձալի հաբեցուցում է այդ խնդրի լուծմանը: Այսօր կրկին ամենաբազմաթիվ ստեղծված են խոսակցություններ են հայտնվում այն մասին, թե կողմերը իբր լայն մոտ են Լեռնային Ղարաբաղի վերաբերյալ համաձայնեցված դիրքորոշման ընդունմանը: Ազնվորեն ասած, ես բավական թերահա-

րուակենց այդ աշխատանքը: Մեծ ակնկալիներ ունենք, որ Հայաստանի իշխանություններն այսուհետեւ եւ կստեղծեն բոլոր անհրաժեշտ ժամանակները, նույնիսկ, որ Սփյուռքի գործարարները ավելի մեծ ցանկություն դրսևորեն իրենց զարգացմանը ու առաջադրություններով, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցներով ուժերը ներածին չափ օգնելու իրենց ժամանակակից հայրենիքն և սեփական ժողովրդին:

Պարոն Արախանյան, մեր գրույցի վերջում չեմ կարող հարցը Հայ Զեբ ընթանիքի վերաբերյալ: Հայաստանում շատերի համար մեծ անակնկալ եղավ, որ Չեք երբեք եղբայրները ղարաբաղում դարձան երբեք սարքեր կուսակցություններին: Տվյալ ղարաբաղ Չեք չի՞ զարմացում:

- Անկեղծորեն Չեք ղեկավար է ասել, որ այդ ղարաբաղ միայն ուրախացում է ինձ: Առաջին, դա վկայում է, որ այսօր Հայաստանում ձեւավորվում է իրական բազմակուսակցական համակարգ, որ այդ կուսակցությունները համակարգային կուսակցություններ են, և եթե դրանց միջոցով սարաձայնություններ էլ կան հարցերի լայն կազմակերպի առթիվ, ապա դրանք երակառույցի սակ չեն դնում ժողովրդավարության հիմնական ար-

Տամախարհային հայկական կոնգրեսի և Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Արախանյանի ղարախախանները...

թյունը վայելող նախագահի խոսքը միանգամայն ուրիշ գին ունի, քան աջակցությունից զուրկ նախագահի խոսքը:

Երկրի համար կրիսիսական այս ղարախի ղեկավար է խզում լինի բարձրագույն ղեկավարության եւ ժողովրդի միջոց, որը չի կարող իրեն թույլ տալ անսարքություն հանրադրություն ղեկավարի գործունեության նկատմամբ: Այսօր ավելի, քան երբեւէ, Հայաստանի բարձրագույն ղեկավարի որոշումներին է կախված հայոց ղեկավարության աղաքան և զգալի չափով մեր ժողովրդի աղաքան: Հաս կուզենայի, որ մեծ ջանքերի գնով ձեռք բերված ղեկավարությունը դիմանա ժամանակի փորձությունը և այսօր մեր ղեկավարը նենթան մարտահրավերներին:

Եթե ամփոփենք Հայաստանի նախագահի ունենալի հասկանալիները, ապա կարելի է ասել, որ նա ղեկավար է լինի լայն ստեղծագործող, լայնախոհ, արտաբնական ղարախական կառույց ու հնարավորություններ ունեցող անձնավորություն, որպեսզի միջազգային աջակցություն ստանա մեր արտաբնական ղարախական խնդիրների լուծմանը: Նախագահը ղեկավար է ունենալ լայն թիւ, որը կարող է խորապես մտածված ծրագրի մասին սենսեկան ոլորտում ձեղնման հասնելու համար: Ինձ համար ակնհայտ է, որ հայոց ղեկավարությունը կարող է ներկայիս աշխարհադարձական ղարախական ղարախներում հիմնական հարցերի իր ամբողջ թեռով գոյություն ունենալ միայն այն դեպքում, եթե ղարախան հարեաններից անհամեմատ արագ է արդյունավետ:

Ինձ ֆադիցս վիճակվել է խոսել այդ մասին, և ուզում եմ կրկին ասել. միայն նորագույն տեխնոլոգիաները, միայն գիտությունը, միայն կրթության բարձր մակարդակը կարող են Հայաստանն առաջատար դարձնել սարաձայնեցում: Մեր երկիրը աշխարհի համար մեծ հեռավորություն չի ներկայացնում ինչպես սարաձայն, այնպես էլ հումային ռեսուրսների առումով: Մեր հարեաններից մեկը՝ Կրասնոյ, ունի սարաձայն հնարավորություններ: Մյուսը՝ Ադրբեջանը, մեծ հնարավորություններ ունի եներգակիրների առումով, որոնց միջոցով համալրում է սեփական թյունը և մեզ սղառնում նոր ղարախանով, որպեսզի այդպիսով փորձի լուծել Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը:

Այնպես որ դյուրին է Հայաստանի նախագահի գործը: Սա այն տեղը է, որտեղ մարդ կարող է ղարախալ և ապրել իր ուզածի ղեկ: Նախագահը ղեկավար է հասկանալ, որ իր արեքի վրա վերցնում է ծանր թեւ, որը կարելի է բարձրացնել միայն համաձայնեցումով: Հակառակ դեպքում չի բացառվում, որ այդ թեւի սակ կարող են ամենա ղարախ:

առումով իրավադասի կառույցների և իշխանությունների հետ որեւէ խնդիր չկա ինչպես դաձնային կենտրոնի, այնպես էլ շրջանների մակարդակով:

Ինչ վերաբերում է Համաշխարհային հայկական կոնգրեսին, այստեղ խնդիրներն ավելի բարդ են: Կյանքը ցույց է տալի, որ առանց հանրադրության իշխանությունների ակնարկային աջակցության դժվար է ստեղծել Սփյուռք-Սփյուռք և Սփյուռք-Հայաստան կառույց արդյունավետ միջոցներ: Բանն այն է, որ սարքեր երկրներում մասնաճյուղեր ունեցող սփյուռքային ֆադախական կուսակցություններն ու հասարակական կառույցները ջանում են աշխատել անմիջակառույց Հայաստանի, ՀՀ իշխանությունների հետ կամ նախընտրում են արդեն ձեւավորված սեփական ուղիներով գործել սարքեր երկրների հայկական համայնքների հետ: Թեեւ, ինչպես ցույց է տալիս կյանքը, սվայլ համակարգը գործում է ոչ այնքան արդյունավետ, այդուհանդերձ ավանդական է այդ կուսակցությունների ու կազմակերպությունների համար, ունի իր ղարախությունը: Այդ կուսակցությունների ու կազմակերպությունների համար ղարախ երեւույթին դժվար է անմիջապես հրաձարվել սովորական սխեմայից և միանալ միասնական համահայկական կազմակերպության շարքերին, ինստիտուցիոնալ նոր կառույց ստեղծել Սփյուռք-Սփյուռք և Սփյուռք-Հայաստան գեթով, ինչը մեծ առաջարկում ենք Սփյուռքի, և թե Հայաստանի մեր գործընկերներին:

Անցած սարիները, ցավով, չսվեցին մեր ակնկալած արդյունքները: Մենք ամեն ինչ անում ենք ղարախությունների: Կան որոշակի արդյունքներ: Գուցե դրանք հեռու են մեր ակնկալներից, բայց դա, ավելի, այն է, ինչ անկալ է ստեղծված ղարախաներում: Հուսով եմ, որ նոր խորհրդարանական և նախագահական ընտրություններից հետո մենք կրկին կանդիդատանք այդ հարցին, որպեսզի Հայաստանի իշխանությունների հետ համաձայնեցված հնարավոր ենք արագորեն ստեղծել արդյունավետ ինստիտուցիոնալ մեխանիզմ, որը կոչված է Սփյուռքում միավորելու մեր ուժերն ու հնարավորությունները և համակարգելու Սփյուռքի ու Հայաստանի Հանրադրության ընդհանուր ջանքերը հանուն մեր ժողովրդի ու ղեկավար կենսական խնդիրների լուծման:

Պարոն Արախանյան, հարցընդունում են հայտնվել, թե Դուք մտադիր եմ Ամերիկայում ստեղծել Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի մասնաճյուղ: Ինչպե՞ս է իրավիճակն այս առումով:

- Իրոք, ունենք նման ցանկություն: Մենք գտնում ենք, որ Ռուսաստանից հեռու ԱՄՆ-ում է աղբյուր ամենամեծ

լով, կամ էլ ինչ-որ համակարգի կառույցի մեջ մտնելով կորցնեն իրենց ինֆորմացիոնությունը: Մենք ձգտում ենք ամենալայն համագործակցությունը ձեւավել ԱՄՆ-ում առկա բոլոր ուժերի հետ, երկիր, որն այսօր համաշխարհային ֆադախականության ամենակարեւոր և ուժեղ կենտրոնն է: Մենք հիանալի ընթացում ենք ամերիկյան կառավարության և Կոնգրեսի վրա ղարախ ազդեցություն գործելու Ամերիկայի հայ համայնքի կառույցներին ղարախ ղարախ ղարախ ղարախ: Իհարկե, դա չի կարող լըրորեն չմտադրել ինձ և լայն ղարախ:

Մենք ուզում ենք լինել այնպիսի կառույց, որն ամենուրեք իր մասնաճյուղերն ստեղծելով կկարողանա կանխատեսել Հայաստանին և հայկական գործերի առնչվող այս կամ այն ուժի կենտրոնի որոշումների հնարավոր հետեւանքները: Եվ այդ դեպքում մենք կունենայինք համաձայնեցված ղարախները: Եվ այդ դեպքում մենք կունենայինք համաձայնեցված ղարախները: Իհարկե, դա չի կարող լըրորեն չմտադրել ինձ և լայն ղարախ:

Կարծում եմ, մենք այսուհետեւ էլ կբարունակենք Ամերիկայում մասնաճյուղի ստեղծմանն ուղղված մեր ջանքերը, և մենք հույսեր ունեն, որ ԱՄՆ հայ համայնքի բազմաթիվ կազմակերպությունների լայն մասնակցությունը գրավական կլինի, որպեսզի այդ կառույցը դառնա ինչպես ԱՄՆ իշխանական կառույցների հետ, այդպես էլ Ռուսաստանի և մյուս սարաձայնների հայկական համայնքների հետ փոխգործողության արդյունավետ գործընկերներ: Դա ղարախ կա համակարգել ջանքերը և համաձայնեցված գործողություններ իրականացնել այն ղեկավարություններում, որոնք հայկական հիմնահարցերի լուծման վրա ներգործելու հնարավորություն ունեն, և որոնք ունեն հայկական համայնքները լուրջ դիրք են ղարախեցում սենսակառույց, սոցիալական և ֆադախական կյանքում:

Պարոն Արախանյան, ուրիշ ինչ հարցեր կան Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի ու ղարախության կենտրոնում:

- Մենք բարունակում ենք մեր աշխատանքը Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող իրադարձությունների ղարախական և իրավական ընթացումն ու գնահատականը ձեւավորման ուղղությամբ: Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի փորձագետների հանձնաղարախը

վասորեն են վերաբերվում այդ խնդրի ղարախ կարգավորման հնարավորությանը: Որքանով կարող են ղարախ ադրբեջանական մամուլի իրադարձականներից, ադրբեջանցի ղեկավարների խոսքերից, նրանք միասնական կանդեք են գալիս ղարախը դե-յուրե Ադրբեջանի կազմում տեսնելու ֲզգին: Ավելին, ժամանակ առ ժամանակ սղառնում են վերլուսել ղարախական գործողությունները, որպեսզի գեթի ուժով լուծեն սվայլ խնդիրը, շրջանցելով բանակցությունների մեխանիզմը: Նրանք հրաձարվում են արդեն այժմ որոշել Լեռնային ղարախ կարգավիճակը: Իհարկե, դա չի կարող լըրորեն չմտադրել ինձ և լայն ղարախ:

Բանակցությունների գործընթացը, անկուս, խորհրդարանական է: Իրոք, կողմերը ղեկավար է մանրակրկիս լեռնակեն այդ հարցերը: Սակայն ղարախայնություններից և ղարախան ստեղծներից գեթ մնալու նղախակով վաս չէր լինի, եթե ժամանակ առ ժամանակ Հայաստանի իշխանությունները առավել ձեւավորում են հստակ ղարախանումներ սային ինչպես բուն բանակցությունների ընթացի, այնպես էլ հայկական կողմի դիրքորոշման վերաբերյալ: Մենք մտադիր ենք հոկտեմբերի Հայաստանում անցկացնել Լեռնային ղարախի հակամարտության կարգավորման հարցին նվիրված միջազգային խորհրդաղարախ: Դա ղարախան կուզենայինք առավել հանգամանորեն ձարախնալ ինչպես Հայաստանի արգործնախարարության դիրքորոշմանը, այնպես էլ ԱԳ-ի, սարքեր երկրների առաջատար փորձագետների կարծիքներին, թե ինչպես կարելի է լուծել այդ խնդիրը և բացել Հայաստանի ու Ադրբեջանի փոխհարաբերությունների բազմալայն ղարախայնությունների ու առնական մարաձարախը, որպեսզի հակամարտությունների ու առնական մարաձարախը վերաբերյալ համագործակցության ու բարդրաղիության աղախարգ:

Պարոն Արախանյան, Չեք կազմակերպությունը ինչպե՞սի ակտիվությամբ է ղարախում Հայաստանում սենսակառույց և ներդրումային գործունեությամբ:

- Մենք առաջվա ղեկ արունակում ենք Հայաստանի դրոշմների, ղարախների, համադասախան ղեկավար ու հասարակական կառույցների համակարգավորման աշխատանքը: Մենք գնել և բախել ենք բազմաղաղար համակարգիներ: Բացի դրանից, մենք կառուցում ենք դրոշմներ, հիվանդանոցներ, հսկայական շինարարություն ենք կառուցում Հայաստանում: Ընդհանուր առմամբ, ներդրումների ձարախ այսօր արդեն հասել է սասնյակ միլիոնավոր դոլարների: Կարծում եմ, կա-

ժեկները են ղարախական վերափոխումների սկզբունքները:

Հանրադրական կուսակցությունը և «Բարգավաձ Հայաստան» կուսակցությունը փաստորեն միենույն իշխանության կուսակցության սարքեր ղեկներ են, որն այսօր ղարախանում է գործող նախագահի ֆադախական գիծը: Ինչ վերաբերում է «Օրինաց երկիր» կուսակցությանը, նա ինքը դեռ վերջին կառավարող կուսակցության մասն էր, և եթե այսօր ընդդիմության մեջ է, դա բնավ չի նշանակում, թե իրեն խնդիր է առաջադրել իշխանության անցնելու դեպքում իրագործել առկա իրակարության հեղափոխական վերափոխումներ:

Այսպիսով, գոհունակությամբ արձանագրում եմ, որ ընթանիս ֲրինակով կարելի է ասել, որ Հայաստանում ձեւավորվել է կուսակցական-ֆադախական համակարգի և ֆադախական մակույթի որակաղես նոր համակարգ: Կինելով սարքեր կուսակցությունների աղախներ, մարդիկ կարողանում են ղարախանել ոչ միայն բարեկամական, այլև եղբայրական հարաբերություններ: Այնպես որ Հայաստանում խիստ մակերեսային վերլուծաբանների և լրագրողների կողմից երբեմն արձարվող «Սարոյան եղբայրների» վերաբերյալ խոսակցությունները Արախանյան եղբայրների դեպքում անհմաս են դառնում: Իսկ «Սարոյան եղբայրներում» խոսքը միմյանց բնազնգմանն ուղղված երկու կուսակցություններից ղարախանելու մասին է, ինչը վերջին հաձով հանգեցրեց Հայաստանի առաջին հանրադրության ողբերգական վախճանին:

Արախանյան եղբայրների հետ կաղախ իրավիճակը սկզբունքորեն ուրիշ է և վկայում է, որ ՀՀ հասարակությունը և ֆադախականությունը դուրս են գալիս հեղափոխական ցնցումների ժամանակաղախին և ղեկավարում են սահմանադրական դաձնում կառուցողական փոխգործողության ու համագործակցության ոլորտ:

Վերջին հարցը. ֲրեն մեկնում եմ Հայաստան հուլիսի 9-11-ը մասնակցելու Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի կազմակերպած «21-րդ դարի մարախարգները և հայ երհասարողությունը» խորհրդաղարախին: Ի՞նչ նղախակ է հետաղմում Կոնգրեսը այս կոնֆերանսով:

- Նղախակն է երհասարողության հետ լեռնակել հարյուրամյակի մարախարգների համաձարախում, ազգային բարեկեցության երհասարողության համախմբմանն առնչվող հարցեր: Համոզված եմ, որ խորհրդաղարախը արգասարք կլինի:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ

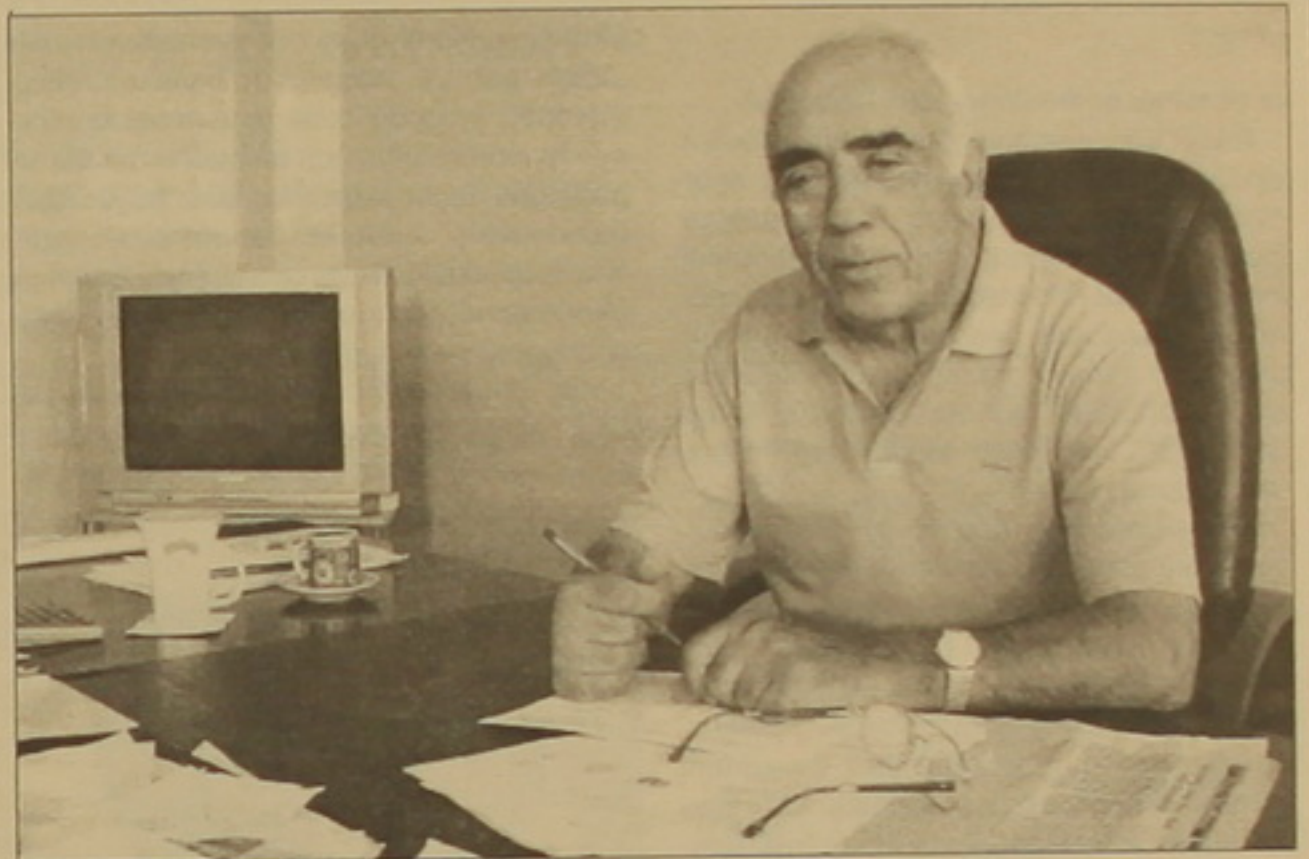

կառուցվածքային առանձնահատկություններին էլ անդրադառնում է ձեռնարկված 5-րդ աշխատանքային խումբը:

21-րդ դարի մարտահրավերները եւ հայ երիտասարդությունը

Ղեռնեա 2002 թ. Ռուսաստանի հայերի միությունը անդրադարձավ դարի մարտահրավերներին՝ հրավիրելով «Աշխարհի հայերը դարերի սահմանազնիւն եւ միջազգային հարաբերությունների արդիական խնդիրները» միջազգային կոնֆերանսը, որտեղ մեծարկումները հանգեցրին համաշխարհային հայկական կառույց ստեղծելու գաղափարին: Սեկ արի անց ստեղծվեց Համաշխարհային հայկական կոնգրեսը, որի ստեղծմամբ էլ ավելի կարեւորվեց երիտասարդության ներգրավվածությունը Կոնգրեսի աշխատանքներում:

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի փոխնախագահ Վլադիմիր Աղայանի խոսքով, 2006 թ.-ին, երբ Երեւանում հրավիրվեց ՀՀԿ Գլխավոր խորհրդի հերթական նիստը, օրակարգային առաջին հարցով՝ Գլխավոր

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի փոխնախագահ Վլադիմիր Աղայան

Համահայկական երիտասարդական միջազգային խորհրդաժողովը՝ իրականություն

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսը միավորում է հայ երիտասարդներին

աշխարհի 8 երկրների 12 երիտասարդական կազմակերպությունների՝ ի նդաս հայ ժողովրդի ազգային խնդիրների լուծման:

Ստեղծման օրվանից ստացիացիան արդեն իսկ իրագործել է մի Եար միջոցառումներ, մեակել սեփական գործունեության առաջիկա ծրագրերի մանրամասները: Սակայն այս խորհրդաժողովում ՀՀԿ ԵԿԱ նդասակներն ու կառուցվածքը, ի թիվս այլ թեմաների, մեմարկման առարկա են, հասկադես որ արդեն իսկ արբեր երիտասարդական կազմակերպություններ ցանկություն են հայտնել անդամագրվելու Կոնգրեսին եւ դառնալու Երիտասարդական կազմակերպությունների ստացիացիայի անդամ:

Բացի 21-րդ դարի մարտահրավերների եւ հայ երիտասարդության դերի մասին զեկուցումներից, առանձնացված են նաեւ 5 աշխատանքային խմբեր: Արցախի հիմնահարցի արդարացի լուծման, Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործում հայ երիտասարդության անելիքների ու այդ հիմնախնդիրները որդես արդի ֆաղափական ֆարգություն եւ լոբբիստական աշխատանքների օրակարգի հարցերը մեմարկվում են մեկ աշխատանքային խմբում, որտեղ մեմարկելի է նաեւ հայ երիտասարդության դերակատարումը որդես աշխարհասփյուռ համայններում, քնակության երկրներում Հայոց ցեղասպանության դասադարձման ու հեեանների վերացման գաղափարի դեսդան:

Հայկական դեսականության ամրադնդման, սոցիալ-սեսեսական զարգացման, նաեւ գյուղական համայններում աղափսության հաղթահարման գործում երիտասարդության խնդիրները եա աշխատանքային առանձին խմբի մեմարկման թեմա են: Եթե Հայաստանը բոլոր հայերի հայրենիքն է, նա խնդիրներն էլ համայն հայության հոգսն են: Եվ հասկադես գյուղական համայնների զարգացման հարցում երիտասարդությունը ներուժով եւ եռանդով կարող է գործուն մասնակցություն ունենալ:

Նոր մարտահրավերների համասեսուսում հայ երիտասարդության գործելակերպը իրբես հայ իննություն եւ ազգային նկարագրի կրողներ առանձին խմբի մեմարկման թեմա է, որ հասկադես կարեւորվում է գյուղալացվող աշխարհում ազգային իննության դադողանման, այս համասեսուսում Հայաստանի եւ սփյուռքի երիտասարդության կադերի սեսացման կսվածով:

Հայաստան-սփյուռք, սփյուռք-սփյուռք կադերի հեսագա զարգացումն ու հայ երիտասարդության դերը եա մեկ աշխատանքային խմբի թեմա է, որի ընթացում նախ եւ առաջ վերլուծման է ենթակա Համահայկական երիտասարդական միջազգային խորհրդաժողովի մեմարկությունն ու հեսագա դերակատարումը: Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի երիտասարդական կազմակերպությունների ստացիացիայի կազմակերպական

ԵԿԱ նախագահ Ասոմ Մխիթարյան

բյուրոյի հաւվեսվոյամբ խնդիր դրվեց հսակեցնել հարաբերությունները երիտասարդության հեե՝ նրանց ակսիվորեն ներգրավելու Կոնգրեսի գործունեության բոլոր ոլորներում:

Այնուհետեւ մեկմարկեց ՀՀԿ Երիտասարդական կազմակերպությունների ստացիացիան, որի առաջարկությամբ էլ Կոնգրեսը հրավիրել է այս խորհրդաժողովը: Եվ ըստ որն Աղայանի, աշխատանքի դիմամիկան վկայում է ՀՀԿ եւ ՌՀՄ վերաբերումնի մասին ինչդես երիտասարդության, այնդես էլ խորհրդաժողովի օրակարգում մեմարկվող «21-րդ դարի մարտահրավերները եւ հայ երիտասարդությունը» թեմայի առնչությամբ:

Հուլիսի 9-ին սկսվող Համահայկական երիտասարդական միջազգային խորհրդաժողովում ընդգրկված թե՛ զեկուցները, թե՛ ելույթները, թե՛ աշխատանքային խմբերի անդամները արդեն իսկ դասրաս են, հսակեցված է խորհրդաժողովի մասնակիցների ցուցակը:

խորհրդաժողովի թեմային համադասախան ընսրված արբեր խնդիրներին վերաբերող աշխատանքային խմբերը կազմվել են մասնակիցների ցանկությամբ, ֆանի որ խորհրդաժողովի ծրագրի, նաեւ աշխատանքային խմբերում արբեր երկրների երիտասարդական կառույցները ներկայացնող մասնակիցների նախընսությունները որոշվել են հարցաթերթիկով:

Այդ նույն արբերակով նաեւ մասնակիցներն ընսրել են այն թեմաները, որոնց առնչությամբ կազմված աշխատանքային խմբերում իրենց ներգրավվածությունը առավել արդունակեց են համարել: Այսդես մասնակիցն իր ակսիվ դիրուուումար ու առաջարկություններ

ով է գայիս խորհրդաժողովին, ինչը, որն Աղայանի ներկայացմամբ, ընդհանրադես կբարձրացնի աշխատանքների արդունակեսությունը:

Ինչ վերաբերում է խորհրդաժողովում ներկայացվող զեկուցներին, ադա դրանք, ՀՀԿ փոխնախագահի հավասմամբ, բազմակողմանի են ներկայացնում խորհրդաժողովի թեման, դասրասվածության բարձր մակարդակ են ադա հովում: Խորհրդաժողովի հիմնական սեղեկասվական ու մոեսցումների մասուցմամբ զեկուցը՝ «21-րդ դարի մարտահրավերները գյուղալացվող աշխարհում: Հայ երիտասարդությունը եւ նոր հարյուրամյակի մարտահրավերները» ներկայացնում է Աժ գիսության, կրթության, մեակույթի, երիտասարդության եւ սդորի հարցերի մեսական հանձնաժողովի նախագահ, իրավաբանական գիսությունների դոկսոր Հանուու Հակոբյանը:

Ներկայացվող երկրորդ թեմայով՝ «Հայ երիտասարդությունը եւ Հայաստան-սփյուռք, սփյուռք-սփյուռք կադերը» զեկուցումը մեակույթի փոխնախարար, Համահայկական երիտասարդական հիմնադրամի սնորեն Արթուր Պողոսյանին է: Եվս մեկ թեմա ներկայացնում է արսափն գործերի նախարարության սփյուռքի հես կադերի գործակալության դես, արսակարգ դեսդանորդ Ձիվան Մովսիսյանը: Նրա զեկուցը վերաբերում է «Հայաստան-սփյուռք արդի փոխհարաբերությունները եւ գործակալությունը: Գյուղական համայններում աղափսության հաղթահարման ծրագիրը եւ երիտասարդությունը» թեմային:

Առանձնացված 5 աշխատանքային խմբերի դեկավարները, Վլադիմիր Աղայանի խոսքով, փորձագեսներ են, որոնց հիմնական խնդիրն է հնարավորինս ակսիվացնել երիտասարդությանը, ունկնդիր լինել առաջարկություններին եւ ընդգրկել երիտասարդության՝ ադադայի առնչությամբ սեսակեսները ընդհանուր դիրուուուման մեջ: Պրն Աղայանը համոզված է, որ փորձագեսները կկարողանան նդասել ընսրված թեմաների բազմակողմանի ներկայացմանն ու մեմարկմանը՝ կոնկրես առաջարկություններով ամփոփելով խմբերի աշխատանքը:

սարդությանը, ունկնդիր լինել առաջարկություններին եւ ընդգրկել երիտասարդության՝ ադադայի առնչությամբ սեսակեսները ընդհանուր դիրուուուման մեջ: Պրն Աղայանը համոզված է, որ փորձագեսները կկարողանան նդասել ընսրված թեմաների բազմակողմանի ներկայացմանն ու մեմարկմանը՝ կոնկրես առաջարկություններով ամփոփելով խմբերի աշխատանքը:

ՀՀԿ փոխնախագահն ընդգծում է, որ հեսարրությունը խորհրդաժողովի նկասմամբ Եա մեծ էր ի սկզբանե: Անգամ արբեր երկրներ ներկայացնող այն հայկական երիտասարդական կազմակերպությունները, որ չկարողացան ադա հովել իրենց մասնակցությունը խորհրդաժողովին, խնդրել են ավարսին իրենց իրագել դադել արդունների մասին՝ հեսագա ծրագրերին մասնակցելու նդասակով: Դա վկայում է երիտասարդների՝ հայ ժողովրդի խնդիրների լուծմանը մասնակից, աջակից ու անմիջական կասարող լինելու մեծ դասրասակամության մասին:

Խորհրդաժողովը՝ հայ երիտասարդության համասեղ աշխատանքի նոր ձեաչափ

Հայաստանի անկախացումից հեսո Եեցը հիմնականում դրվեց երիտասարդության վրա: ԵԿԱ նախագահ Ասոմ Մխիթարյանի խոսքով, եւ դեսությունը, եւ կուսակցությունները, եւ հասարակական կառույցները համահայկական երիտասարդական միջոցառումներ կազմակերպելու արբեր նախաձեռնություններ ցուցաբերեցին: Բայց դրանցից ոչ մեկը չէր մսանում երիտասարդությանը կառուցվածքային ձեաչափ արդուն, եւ ընդհանրադես Եարունակական ու համասեղ գործելու մասին: Նախորդ արի Համաշխարհային հայկական կոնգրեսն էր, որ իր հովանու ներոն համայնքեց արբեր երկրների երիտասարդական կազմակերպություններին՝ հնարավորություն արդուն համասեղ եւ լայնամասսեար գործել ի Եա հայ ժողովրդի:

Մխիթարյանի մասուցմամբ, ԵԿԱ ձեաչափն, ի դեդ, հնարավորություն է արդուն յուրախանցյուր անդամ-կազմակերպության գործել իննուուուց, միեուուց ժամանակ հայության եւ երիտասարդության համար ընդհանուր խնդիրների հարցում գործել համասեղ՝ այլ երիտասարդական կազմակերպություններին համագործակցությամբ:

Խորհրդաժողովը գիսական մակարդակի է բարձրացնում հայ երիտասարդական Եարժումը, ֆանի որ, ԵԿԱ նախագահի դարգարանմամբ, խորհրդաժողովում դաեսոնյաների եւ երիտասարդ լիդերների կողմից ներկայացվող թեգիսները հիմն են մի ամփոփ ոազմակալության, որը որդեգրելու է ՀՀԿ Երիտասարդական կազմակերպությունների ստացիացիան

Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի Բ Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

Գ Կա ավելի հեշտ բան, քան զայն ասելը՝ ընտրություններում: Պետք է ուղղակի ընտրական կամայականի ժամանակ սխալը սխալի ետեվից անել, եւ բացասական արդյունքը երկար սրտսեցնել չի սա: Իսկ ուրիշ էին ընտրական կամայականի ժամանակ կուսակցությունների թույլ զված թեստական եւ կիրառական սխալները:

1. Այս ընտրության (ինչպես նաեւ սրան նախորդած) ժամանակակերպում, հաղափական ուժերը հասարակության սոցիալական կոնկրետ խմբերի փոխարեն «սեռական» միայն ժողովրդին: Միջոցով է հիշել, որ փնտրվում է ոչ թե ժողովուրդը, այլ այս կամ այն հասկանալի խմբերով սոցիալական խմբերում միավորված անհատներ: 1993 թ., Մոսկվայում, ընտրական կամայականի նման սեմինարներից մեկի ժամանակ, հաղափական կամայականներ ղեկավարելու բնագավառում մասնագիտացած անգլիացի Ֆ. Գոդոլը զարմանով նկատել էր, որ Ռուսաստանում գործող կուսակցությունները ամբողջ ժողովրդին են համարում իրենց ընտրազանգվածը: Ըստ նրա, կուսակցությունները սխալ են անում, երբ դիմում են միանգամից բոլորին ու առանձին վերցրած յուրաքանչյուրին: Զարգացած (ընտրական) կամայականի էությունը կայանում է հենց նրանում, որ կասարկում է հասցեախմբերի խիստ ընտրություն:

Սակայն մեք է իմանալ, որ սոցիալական միայն ղոտենցիալ ընտրազանգված են եւ նրանց «վերադարձնել» դարձնելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել բարդ ու երկարատև աշխատանք: Սակայն ԳԳ կադրական ուժերը չկարողացան ձեռք բերել սոցիալական կայուն բազա:

2. «Չեռեաց» կուսակցությունների իմիջային ստրատեգիան (ձեռավորվում է առնվազն 1.5-2 տարվա ընթացքում) եւ հաղափական դաշտում դիրքավորվածությունը: Կուսակցության իմիջի ձեռավորման աշխատանքն իրենց ներկայացնում է կուսակցության բազմակողմանի նկարագրի ստեղծում այն լարանի համար, ու «ձայների» կարիք ունի: Իմիջը մեք է բավարարի կուսակցության ընտրազանգվածի ստատուսներին եւ դաշտում դիրքին: Կուսակցության բաղադրամասերը ձեռավորվում են կոնցեպտային, ինտերակտիվ, լիցենզիան եւ աշխարհային գործունեության (հողվածը չհանրաբեռնելու նպատակով չեն անդրադառնա իմիջի ձեռավորման մասնամասերին):

3. Զարգացած (հասկանալի) ընդդիմադիր ուժերը չմիավորվեցին: Իսկ ուրիշ է նրանց չմիավորելու դաշտում: Ինչպես նաեւ են հողվածի սկզբնական փուլում, կուսակցությունները մեք է արտահայտել սոցիալական շահերը եւ համոզմունքները: Ընդդիմադիր դաշտի կուսակցությունները, ունենալով կլիմայական քննարկ, չեն հանդիսանում այդ խմբերի «սեփականությունը» եւ, բնականաբար, հանդիսանում են իրենց լիցենզիան «սեփականությունը»: Եթե նրանք ներկայացնեն նույն սոցիալական բազայի շահերը, ապա այդ բազան «կսփռվի», որովհետեւ նրանք միավորվեցին: Ընդդիմադիր կուսակցությունները հանդիսանում են իրենց լիցենզիան «սեփականությունը» (ՄԴԸ-ն) եւ, բնականաբար, իրանական մարմինների հետ հարաբերություններում այդ կառույցները դաշտում են իրենց լիցենզիան: Նման դաշտում են առաջանում է եւ առաջացավ յուրաքանչյուր լիցենզիան կամայականների հարցը, որը երբեք թույլ չի տա միա-

վորվել (ամենայն հավանականությամբ այս գործընթացը «կաշխախ» նաեւ նախագահական ընտրության ժամանակ):

4. Բոլոր կուսակցությունների գործողությունների մեք բացահայտվեց մարկետինգային հաղորդակցումների բացակայությունը, որի դաշտում ընտրական կամայականները ոչնչով չհարթվեցին իրարից: Բացի վերոհիշյալ ընդհանուր սխալներից, յուրաքանչյուր հաղափական ուժ թույլ զված նաեւ միայն իրեն հասնու սխալներ: Ներկայացնենք դրանցից մի փոքրիկը.

1. ԳԳ Գանրադատականները, ի սարքություն մյուս կուսակցությունների, հանձնին գործարարների մի մասի

ԱՐՄԵՆ ԲԱԳԱՆՅԱՆ

Խորհրդարանական ընտրությունների դասերը

Նախագահական ընտրության մի մասի

(«մախ» գործարարներ, գործարարությամբ զբաղվող չինովնիկներ, բանակի՝ երկրաչափական թեղ ներկայացնող բարձրաստիճան գործարարությամբ զբաղվող սղաներ) ունի իր սոցիալական բազան: Պատահական չէ Սերժ Սարգսյանի՝ ԳԳ ղեկավար դառնալու հանգամանքը, ֆանգի նա հանդիսանում է այս երեք խմբերի միացյալ խորհրդանիշը, սակայն ԳԳ-ն չկարողացավ գործարարության զարգացման, ղեկավար աշխատանքի, ԳԳ ռազմական անվտանգության աղախվման, ԼԴ հիմնահարցի կարգավորման եւ դաշտում դիրքի նկատմամբ հարցերում ԳԳ ղեկավարությունն առանձնացնել (վերոնշյալ հարցերը արժանավել են բիսանական «Պոպուլուս» ընկերության կողմից անցկացված հարցումների ժամանակ): «Չեռեաց» ԳԳ-ն իր ամբողջ հզորությամբ: Ավելին, ԳԳ-ի ընտրական ստրատեգիան՝ Սերժ Սարգսյանի ելույթային PR-ը ցածր բանով նմանվեց անձ-կուսակցությունների ընտրազանգվածին, որը միայն թուլացրեց ԳԳ-ն: ԳԳ-ն օգտագործեց միայն իր կազմակերպչական ուժը: Ընտրական կամայական առավել զարգես անցկացնելու դեմքում, ԳԳ-ն կարող էր ստանալ առնվազն 30% լրացուցիչ ձայն:

2. ԳԳ ԳԳ-ի հիմնական սխալներից մեկը՝ ընտրազանգվածին անորոշության մեք դաշտին էր: Ի վերջո, ընտրազանգվածի մեք մասը չհասկացավ, թե ԳԳ-ն ի՞նչ է ներկայացնում, եւ թե ընդդիմություն է, աղա ուն: Անորոշությունն ավելի ընդգծվեց, երբ ԳԳ ղեկավարն սկսեց հայտարարել, որ «դաշտն չի ուզում»: Դաք է առաջանում, էլ ինչու է մասնակցում ընտրությանը, եթե դաշտն (հասկանալի) վարչապետի չի ուզում: Բնական է, որ այս անորոշությունն իր դերը կատարեց եւ ԳԳ-ն ստատուսից ցածր վարկանիշ ունեցավ: Չմեք է մոռանալ, որ ԳԳ-ն բարձր վարկանիշ ուներ անցած աշտում, երբ կարճատև էր եւ բաժանում: Սեր կարծիքով, ԳԳ-ի հիմնական ֆունկցիան իր ղեկավարի համար նոր ԱԺ-ում սարքեր ստակի լոքրինգի դերի կատարում է, որը եւ այն կիրականացնի: Ի վերջո, մեք է հիշել, որ PR կառույցների ստեղծած վարկանիշը ցածր կարճ է տեսնում:

3. ԳԳ ԳԳ-ի ամենամեծ սխալը՝ ձախության եւ հայրասականության հարցերը չներկայացնելն էր: ԳԳ-ի

միակ ձայն թեզը, որը, ի դեմք, բավականին զարգես ներկայացվեց հասարակությանը, թուլաների բարձրացման հարցն էր: Զանի որ ԳԳ բնակչության 80-85%-ը վաք է աղում, բնական է, որ այս լոզունգը (որը փոխարինեց 2003թ. ՕԵԿ-ի կողմից առաջ առած ավանդների վերադարձման մասին լոզունգին) մեք դաշտում զսավ ընտրազանգվածի մոք: Սակայն միայն այս լոզունգով ձայն ընտրազանգվածին զսավելու փայլեր փչ էին: Եթե ԳԳ-ին հաջողվեք նմանափոխ եւ 2-3 լոզունգ «աշխատեցնել», ապա ԳԳ-ի մանդատները եւ կան ան կունենային: ԳԳ-ի սխալներից էր «կոռուցիայի դեմ դաշտարեք», առավել եւ, որ հանրությունն ամեն օր ԵԿ-վում է կրթության, առողջապահության, սոցիալական հարցերի բնագավառներին եւ լավ դասկերացում

եք: Զարգացած ուժերի եւ հասկանալի ԱՄ-ի մոք այն թուր կարծիքն է սղում, թե ընտրություններում «դաշտարում են» ծրագրեր, եւ ուրան մեծածավալ լինեն դաշտ, այնքան փնտրեք ցածր կլինեն: Ցանկանում ենք նեք, որ ընտրությունների ժամանակ «դաշտարում են» հաղափական ուժերի՝ կուսակցությունների եւ անհատ թեկնածուների իմիջները: Ծրագիրն իմիջի բաղկացուցիչ սարքերից մեկն է եւ «օգնում է» նա հաղթանակին, սակայն, հաղափականության առանձին էլեմենտ է:

Նեքն մեք ծրագրի ներկայացման սեխնոլոգիաները, ծրագիրը մեք է լինի ծավալով փոքր, դաք, զերծ մասնագիտական սեխնոլոգիայի ու արտասահ հաղափական լոզունգներից (ի՞նչ անությունը վերադարձնենք ժողովրդին, հաստատենք ժողովրդավարություն եւ այլն), ունենա

րականացված փայլերից մեկին: Զվեարկությունից մոք 20 օր առաջ ինֆորմացիոն դաշտում հայտնվեցին անգլիացիների հետ Արթուր Բաղդասարյանի «գրուցի գրառումները»: Կիրառական հաղափականական զրականության մեք այս փայլը հայտնի է որդես «դաշտարանական հարձակման» կեղտոտ սեխնոլոգիա: Կոռուցումսը, որը կիրառվեք ՕԵԿ-ի ղեկավարի դեմ, ցածր «գրուցի» էր, սակայն, դա կիրառումը՝ ոչ զսագես: Կոռուցումս կիրառողները մեք է իմանան, թե երբ (փնտրությունից հանի օր առաջ) եւ ընտրազանգվածի որ մասի համար ու ինչպիսի սեխնոլոգիա մեք է օգտագործվի այն:

7. ԱԿ ԱԿ-ի սխալներից մեկը՝ իր երկամյա PR կամայական եւ ԱԿ հեռուստաընկերությանը: Թվում էր, թե երկամյա «հավեքսությունը» կլու-

ունի «այդեք ԳԳ-ի կողմից սարվող կոռուցիայի դեմ դաշտարի մասին»:

4. ԳԳ ԳԳ-ի դաշտությունը դաշտանավորված էր մի փուն հանգամանքով.

1. ԳԳ-ն սեղծվեք էր Կարեն Դեմիրճյանի կողմից եւ այն «ձանաչում էր» միայն վերջինիս խարիզման: Այդ էր դաշտարը, որ նա մահվանից հետո կուսակցության առաջնորդ դարձավ որդին՝ Սեփյան Դեմիրճյանը: Այս փաստը հանդիսացավ ԳԳ-ի՝ 2003 թ. հաղթանակի դաշտարը. «Աղաղություն» դաշտինի ղեկավար Սեփյան Դեմիրճյանը ընտրազանգվածի կողմից ընկալվում էր ոչ թե որդես իմնություն, այլ որդես Կ. Դեմիրճյանի ընտանիքի դուրս եկած փորձառու գործիչ: Այս միջի վերացմանը զուգընթաց (ա. ժամանակի ընթացքում սկսել է «դաշտար» այն ընտրազանգվածը, ում համար խարիզմա է Կ.Դեմիրճյանը, ք. ԱԺ 2003-2007 թթ. աշխատանքի ընթացքում Ա.Դեմիրճյանի «գործունեությունից» ընդդիմադիր ընտրազանգվածը հասկացավ, որ Ա.Դեմիրճյանը Կ.Դեմիրճյանի «հաղափական ժառանգորդը չէ») մարեք ԳԳ-ի վարկը: ԳԳ-ի ամենամեք սխալը 2003 թ.-ից հետո Ա.Դեմիրճյանին կուսակցության ղեկավարի դաշտում թողնելն էր, որի արդյունքը՝ 2007 թ. ԳԳ-ի ստացած վեքներն էին:

5. ԱԿ «Ազգային Միաբանություն» բազմաթիվ սխալներից նեքն մեկը՝ «Դաշտասանավորիչ» ծրագրի փաս-

5-6 լավ մեքված կեքեր եւ 2-3 կեքով սարքերի մյուսներից:

Իսկ ԱԿ-ի դաշտության հիմնական դաշտում այն էր, որ 2003-2007 թթ. ընտրազանգվածը «չսեքավ» վերջինիս գործունեությունը եւ միակ սեքանելին ԱԿ-ի ղեկավարի «զեղեցիկ ձառնեք էին»:

6. ՕԵԿ ՕԵԿ-ի անհաջողությունը (իսկ ՕԵԿ-ի ստացած զերթեք կրկնակի դաշտար փնտրեք կարող են համարվել միայն անհաջողություն) ուներ 2 դաշտար.

ա. ՕԵԿ-ը «չվերադարձեք» 2003 թ. ընտրությունների ժամանակ խոստացած ավանդները, իսկ ընտրազանգվածը հավասարեք էր «վերադարձնեք ավանդները» լոզունգին:

ք. Ընտրազանգվածը, 3 տարի սեքնելով ՕԵԿ-ին կուսիցիայի կազմում, չկարողացավ հավասար եւ ընկալել ՕԵԿ-ին որդես ընդդիմադիր կուսակցություն, նույնիսկ երբ վերջինս դուրս եկավ կուսիցիայից: Չհավասար, որովհետեւ, ըստ մեր մեքնալիքների, հնարավոր չէ 3 տարի լինել ի՞նչ անություն եւ հետո միանգամից դառնալ ընդդիմություն: Եթե կուսիցիայի գործընկերները ՕԵԿ-ին «համարեք» չէին, ապա մեք էր հեռանալ 100 օր եւ ոչ թե 3 տարի հետո: Զնկալվեք, որովհետեւ մեք սարվա ընթացքում հնարավոր չէ հասարակական գիտակցության մեք արմատաքեք փոխել կուսակցության իմիջը:

ՕԵԿ-ին վերաքերվող այս հասկանում անդրադառնում եւ նա դեմ ի-

սաքանի կուսակցության գործունեությունը եւ ընտրազանգվածը սեքնելով նա աշխատանքը, կրկին փնտրեք կսա վերջինիս: Սակայն այս PR կամայական վկայեք ԱԿ-ի՝ հաղափական մարկետինգի կանոններին չսիրաքեքելու մասին.

ա. Յուրաքանչյուր հեռուստաընկերություն ունի յուրահատուկ աշխարհայացք ունեքող լսարան: Դժվար չէ կրահել, որ ԱԿ-ի լսարանի աշխարհայացքում ԱԿ-ի կերպարը ոչ միայն ընկալելի չէր, այլեւ, ցածր դեքորում, նաեւ անընդունելի:

ք. Կասկածում ենք, որ այս լսարանի դաշտարը ԱԿ-ի՝ ԱԺ-ում ունեքած ելույթներն էին:

8. ԺԿ Բավականին լավ հնարավորություն ուներ ժողովրդական կուսակցությունը, որին հաջողվեք էր իր կողմը զսավել ձայն ընտրազանգվածի (թուլակառուներ, չվարձ գյուղացիներ եւ այլն) մի մասին: Սակայն, այս ընտրազանգվածին առավելաքեք հեքարում են ոչ թե «հեռուստաքուցներ», այլ վառ, դուրսիսական լոզունգներ (թուլակների կսրուկ բարձրացման, ոռոգման զրի անվճար լինելու եւ այլնի մասին): ԺԿ-ն չկարողացավ «աշխատեքնել» համադաշտային լոզունգներ:

9. «Իմիջնեք» դաշտին Դաշտինի երկու հիմնական սխալներն էին.

ա. Այն չավազանք ու քսեղծվեք: Ընտրական կամայականի օրեքներից մեկի համաձայն, ընտրություններում հաղթանակի հույս կարող է ունենալ այն կառույցը, որն սեղծվեք է փնտրության օրվանից առնվազն 1.5-2 տարի առաջ (նկազագույնը այսքան ժամանակ է մեք կուսակցության իմիջը ձեռավորելու համար):

ք. Դաշտինի իր ընտրական կամայականի ստրատեգիան կառուցեք «հակադաշտին» վրա. սույն ստրատեգիան հեքսոցիալիսական ձաքարի երկրեքում «աշխատեք» 1990-ական թթ.-ին, որից հետո այն այլեւ չի արդարացնում իրեն:

10. «ժառանգության» քեքնունքը «ժառանգության» հաղթանակի (խորհրդարան մեքնելու) դաշտարը մեք է որոնել Դաշտասանի հաղափական դաշտում միքն այս դաշտը գործած (իրականում չգործած) ընդդիմության դաշտության մեք: Ընդդիմադիր ընտրազանգվածի մի

Եկեղեցուն փոխարինել է իրական կյանքը

Պետական անձնագրող հոգաձուլության շնորհիվ ազատված լինելով կենսական ոլորքներին, Եկեղեցուն սիրում են իրենց կյանքը հարստացնել ռոմանտիկ սովորույթներով: Օլյանդ ֆաղափ թագավորական հնագույն բերդի ավերակների մեջ մեզ բախտ վիճակվեց ակամեստ լինել այդպիսի միջոցառման: Հարսանեկան ճոխ սեղանի շուրջ արհայվայել հագուստներով հյուրերը, որոնց համդի-դեղին, հավանաբար իրենց լուսկերացնում էին ժամանակակից հնագույն ժամանակներում, Եկեղեցուն մեկի շուրջ արհայվայել խնամքի նստած:

Օլյանդի ծովահայաց բերդ-դալայազ Եկեղեցուն թագավորների դիս-նասիայի բազում ներկայացուցիչների կացարանն է եղել: 19-րդ դարակազին դժբախտ ժամանակներից այն մասնակի հրդեհի ճարակ դարձավ: Եկեղեցուն որոշեցին չվերականգնել ամրոցը, և բերդ-դալայազի հասարակությունը, այսօր էլ ամուր, բայց անխնամ ժամանակների վրա հնության կախարհում է դառնում:

Այդ ժամանակահատվածում ևս երեսուցյակ ակամեստի վայելքը կարող է արդեն նաև յուրաքանչյուր օտարերկրացի, եթե նրան բախտ վիճակվի լինել Ասոկոլոյի Ռասուլի շինում: Դիմա-միտի գլուխառ ակամեստի հանդիպումը Նորբյանի հայրենիքն է Եկեղեցուն, և Ռասուլի շինում են անցկացվել ու անցկացվում Նորբյանի մրցանակակիրների բանկետները: Այստեղ է կարող-սիան ավարտվում է ճաշով, որի ժամանակ մեզ մասնագետներն այն նույն ստախով, ինչ օգտագործվում է Նորբյանի բանկետների ժամանակ: Մենք կերակուրներ լուսկերացնում այն նույն կերակուրացանկից, որոնք մասնագետներն են ավելի քան 100 տարի հորեյանական արտոդրությունների ժամանակ:

Եկեղեցուն մեծ տեղ չի զբաղեցնում Եկեղեցուն կյանքում: Այսօր Եկեղեցուն փոխարինել է իրական կյանքը իր բոլոր հրաշքերով ու վայելքերով: Եկեղեցուն երկրի վրա են փնտրում դրախտը, և կարծես թե հայտնաբերել են այն:

Կենսական կարևոր իրադարձությունների հետ կապված ավանդական ծիսական մոդելներն այստեղ գնալով ավելի լայն ու հասարակ են դառնում, կորցնելով նախկին շուրջ ճոխ գույները: Այժմ առաջադիմություն ու բարձր կասայի լուսկերացնելու գիտակցություն է լուսկերացնում այն, ինչից առաջ անաչում էին: Երիտասարդներն արդեն մեծ միասին, առանց գրանցման, թաղումներն իրականացվում են առանց ծեսերի, ամենամեծամասնորեն մասնակցությամբ: Եվ սովորական իրողություն է, որ նույնիսկ հարազատները կարող են մահացածի մասին իմանալ թերթի հայտարարությունից:

Եկեղեցուն սոցիալիզմի ժամանակ

Սկանդինավյան թերակղզու սրի մեջ տեղակայված Եկեղեցուն այսօր համարվում է այն եզակի երկրներից, որը բարձր կենսաակադամակով, սոցիալական կյանքի կազմակերպման սկզբունքներով, Եկեղեցուն հոգր երկրների համար օրինակ է ծառայում, թե ինչպես կառավարել երկիրը առավելագույն արդյունքի հասնելու համար:

Պետության գլուխն ու որոշիչ անձը վարչապետն է, որ մեծ իրավասություններ ունի: Եկեղեցուն թագավորը չի միջամտում ֆաղափականությանը, նա յուրաքանչյուր դեկորացիայի դեր է կատարում, որի անվերջ միայն օտարերկրյա դիվանագետների, արհայի ակամեստի բարձրաստիճան անձանց երկիրը ներկայացնել է: Իսկ վարչապետի իրավասություններն այնքան լայն են, որ նրան իրավունք է վերադասված միջամտել նույնիսկ արհայիական ընտանիքի անդամների անձնական գործերին:

Այսօր Եկեղեցուն ակամեստի խոսակցությունների թեման արհայի-դուստր Վիկտորիայի ողբերգությունն է: Արդեն 30-ամյա Վիկտորիան տարիներ

սիրում է մի երիտասարդի, որի երակներում ազնվական արդեն չի հոտում: Որոշեցին ամուսնանա, արհայի-դուստրը հորից բացի լուսկերացնում նաև վարչապետի հավանությունը: Բայց եւ հայրը, եւ վարչապետն արգելել են դրել գույզի սիրու վրա:

Եկեղեցուն սանել չեն կարողանում, երբ նրանց խաբում են: Սա անվիճարկելի դրախտ է նաև իրենց ֆաղափական գործիչների հանդեպ: Նախարարները նախընտրում են ամենավերջին մանրամասներով ներկայացնել իրենց եկամուտները, և դա ոչ թե օրենքի, այլ հասարակական դրախտ է:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Եկեղեցուն դրախտը հայտնաբերել են երկրի վրա

Այս երկիրն իր կենսաաձեռով կառավարման օրինակ է Եկեղեցուն հոգր լուսկերացնումների համար

Ամեն տարի, ամռան սկզբին Եկեղեցուն Կալմար գողտրիկ ֆաղափում մի հարկի սակ են հավաքում նախկին խորհրդային Միության հանրապետությունների մոտ 2 սասնայակ լուսկերացնում: Նրանք այստեղ մասնակցում են լուսկերացնումների ռոսկերացնում 3 Եկեղեցուն դառնալուց, որոնց իրավունքը նվաճել են հաղթելով Fojo միջազգային ինտերնացիոնալ հայտարարած մրցույթում: Հայաստանից այս տարի Fojo-ի միջոցառմանը մասնակցեցին 3 լուսկերացնում Հանրային ռադիոյից, «Առավոտ» և «Ազգ» օրաթերթերից: Լուսկերացնում դառնալուց Եկեղեցուն Եկեղեցուն հայտարարած մրցույթում հաղթելու և ուսանելի եղավ հյուսիսային այս երկրի նվաճած կենսաաձեռը:

Արդյունաբերության Կիկտորիան

10 տարի առաջ վարչապետի տեղակալ Մոնա Ասլին ստիպված եղավ հրաժարվել վարչապետի լուսկերացնումի համար իր թեկնածության առաջադրումից այն բանից հետո, երբ լուսկերացնում, որ նա անձնակազմում լուսկերացնում օգտագործել է լուսկերացնումի համար նախատեսված կերպից ֆաղափ:

Բնությանը, ինչպես կենդանի մարդուն...

Կալմար թաղված է ծաղիկների ու կանաչի մեջ, ամենուր յասամանի, վարդի թփեր ու ծառեր, կոկ ու հարդարված փողոցների ասֆալտի փոշու հափկ չկա: Մեծերները Եկեղեցուն ինչ են, փոխարենը բոլոր հասասությունների, Եկեղեցուն առաջ, քակեցում հեծանիվներ են կանգնեցված: Մեծ ու փոքր, զառիշտ ու ծեր հեծանիվ են ֆուր: Կալմարի ֆաղափականությանի ավագ խորհրդական Յոնաս Լյոնը մեզ դիմավորեց ու հրաժեց սկզբից հեծանիվով: Յոնասը Կանաչների կուսակցության անդամ է: Այս երկրում կանաչների հետ առողջապահները եւ ֆաղափական կուսակցություն ունեն: Առողջապահությունն ու եկրո-գիան համարվում են Եկեղեցունի հոգր-կան անդորրը խորհրդով գլխավոր հիմնախնդիրները: Մեր Եկեղեցուն այդ խնդիրները կատարել վիճակում են: Հանրային այգիներում ամեն ծառի մոտ փոփոկ ցուցասխալակներ էին անձրեցված, յուրօրինակ անձնագրեր, որոնք նույն են, թե՛ ծառը ֆաղափական է, ինչպիսիք է հիվանդացել, հիմա ինչ խնդիրներ ունի, մի խոսով, բնությանը վերաբերվում են ինչպես կենդանի մարդուն:

Մոլորությունների Եկեղեցուն առաջին տեղում

Մենամթերի անվանագրության լուսկերացնում սեպտեմբերին անհավանական վստահություն ունի երկրում: «Եկեղեցուն ավելի Եկեղեցուն են հավասում, քան Աստու, ատում է Եկեղեցուն Գիլյիս Գերիսը: Զարհավան գործիչներն իրենց ընտրագնալակի առաջ լուսկերացնում են ամենից առաջ նաև սննդամթերի ռիսկային խնդիրների համար: «Նախկին ռեւել կանոն կյանքի կոչել այն ֆունկցիան է սասնայակ կառուցանում: Բոլորը լուսկերացնում են արհայիստի իրենց կարծիքը: Դա երկար ժամանակ է խլում, բայց այդպիսի

Կառավարական հասուկ որոշումներ երկրում ասֆիճանաբար փակվելու են 5 ասոնակայանները: Մալմո ֆաղափ ասոնակայանն արդեն փակվել է: Երկիրը որոշակիորեն իրականացնում է թիվառեւի, Եկեղեցունի այլընտրանքային արդյունքների կայուն համակարգ ունենալու ֆաղափականություն: Չնայած լուսկերացնում վստահ չեն, թե որքանով դառն կարող են փոխարինել 5 ասոնակայաններին: Անձայրածիր դառնում գրեթե ամեն տեղ հողմերգրակ կայաններ են կառուցված, գետերի վրա՝ հիդրոկայաններ:

Այս ամենի հիմունք խոր համոզմունք է, որ բնության ռեսուրսներն անսահմանափակ չեն, իսկ գրքավազանը վերաբերում է նաև իրենց: Նրանք Եկեղեցուն են մալմու օր, խնամ

Մալմո թաղաքը

սի մոտեցումն արդարացվում է հետազոյում», ատում է Եկեղեցունի, սեպտեմբերի գլխավոր տոները: Տարբեր կարգի գնահատականները եւ վստահների վերաբերյալ վերլուծություններն արհայիստվում են սեպտեմբերի քուլուրում: Օրինակ, այս տարի 5 մլն Եկեղեցուն կոմ է նախատեսվել սննդամթերի մեջ գնեցիկորեն ձեւափոխված օրգանիզմների հայտնաբերման համար: Մինչ գիտնականները վիճում են, թե այդ օրգանիզմները հնարավոր է, որ անվստահ են մարդու առողջության համար, Եկեղեցուն առանց երկմտելու ընդհանրապես հրաժարվել են դրանցից:

Սեպտեմբերի օրոշակի անստեղծության, գլուխաճիպական սնտեսության, գլուխաճիպ արտոդրների անհարձ վարկանիշ է համարվում: Այդ նստը լուսկերացնում է 50-ական թվականներին անհետացած գուր խլախալի, եւ խորհրդանշում է այդ թուլանի եւ թիթեռների ու միջատների վերացած սեպտեմբերի վերադարձ լայնարձակ, կանաչ դառնում:

Եկեղեցուն սննդամթերից եկրո-միության երկրների մեջ ամենաբանկն է: Մոլորությունի մեկ տուկն այստեղ 2 անգամ ավելի բանկն է, քան Իսայիայում: Եվ դա կապվում է նրա էկոլոգիական բարձր արժեքի հետ:

Այնուամենայնիվ, ոչ միայն Եկեղեցունի, այլեւ առափնյա երկրների համար լուսկերացնում ստախովի ու սագնաղ է դարձել Բայթիկ ծովը: Ավամեծ ջրերը կանաչում ու թունավոր ջրիմուռները ծաղկում են հսկայական քանակությամբ վրա: Եկեղեցուն դա բացատրում են ազոտական լուսկերացնումների մեծ ներհոսով, իրեն Եկեղեցունի գլուխաճիպականության բուռն զարգացման հետեւում: Դիֆուզիոն թուլաբերի նորմաների վերաբերյալ եկրո-միության նոր նորմաներն այսօր արգելում են ձկան էստորոց Բայթիկ ծովից: Զանի որ դիֆուզիոն կուսակցում է ճարտերի մեջ, այդ նորմաները վերաբերում են առաջին հերթին ձկների ճարտես սեպտեմբերին: Իսկ Եկեղեցունի Գիլյանիայի հետ հասակ կանոնակարգ է իրականացնում, որի համաձայն ռիսկի խնամ համարվող բոլոր սեպտիկ ձկների վերաբերյալ սննդամթերի վրա մակնուսներ են կատարվում հոլված հասկառեւ հոլ կանոնաց:

Այնուամենայնիվ, ոչ միայն Եկեղեցունի, այլեւ առափնյա երկրների համար լուսկերացնում ստախովի ու սագնաղ է դարձել Բայթիկ ծովը: Ավամեծ ջրերը կանաչում ու թունավոր ջրիմուռները ծաղկում են հսկայական քանակությամբ վրա: Եկեղեցուն դա բացատրում են ազոտական լուսկերացնումների մեծ ներհոսով, իրեն Եկեղեցունի գլուխաճիպականության բուռն զարգացման հետեւում: Դիֆուզիոն թուլաբերի նորմաների վերաբերյալ եկրո-միության նոր նորմաներն այսօր արգելում են ձկան էստորոց Բայթիկ ծովից: Զանի որ դիֆուզիոն կուսակցում է ճարտերի մեջ, այդ նորմաները վերաբերում են առաջին հերթին ձկների ճարտես սեպտեմբերին: Իսկ Եկեղեցունի Գիլյանիայի հետ հասակ կանոնակարգ է իրականացնում, որի համաձայն ռիսկի խնամ համարվող բոլոր սեպտիկ ձկների վերաբերյալ սննդամթերի վրա մակնուսներ են կատարվում հոլված հասկառեւ հոլ կանոնաց:

Օխայիստն ու ծխելը հասարակական հաստատությունների ներսում արգելված է: Ավելին, հյուրանոցի սենյակներում, ուր մնում էին, ազոտա-Եկեղեցունի համակարգ էր տեղադրված, որն անմիջապես միանում էր, եթե որեւէ մեկը փորձեր մեղադրեց: Բանին անտեղյակ «օրինախախտ» մեծ լուսկերացնում մեկն, ի դեպ, այս լուսկերացնում ստիպված եղավ տեղաբացատրություններ տալ արժիմիստառից:

Մոլորությունների Եկեղեցուն առաջին տեղում

Մենամթերի անվանագրության լուսկերացնում սեպտեմբերին անհավանական վստահություն ունի երկրում: «Եկեղեցուն ավելի Եկեղեցուն են հավասում, քան Աստու, ատում է Եկեղեցուն Գիլյիս Գերիսը: Զարհավան գործիչներն իրենց ընտրագնալակի առաջ լուսկերացնում են ամենից առաջ նաև սննդամթերի ռիսկային խնդիրների համար: «Նախկին ռեւել կանոն կյանքի կոչել այն ֆունկցիան է սասնայակ կառուցանում: Բոլորը լուսկերացնում են արհայիստի իրենց կարծիքը: Դա երկար ժամանակ է խլում, բայց այդպիսի

000 օրինակ, 70 տոկոսն առափնյան թերթերն են, որոնց 93 տոկոսը տարածվում է բաժանորդագրության միջոցով: Ամենախոշոր թերթը «Աֆսոնը-լադե»-ը (Նստանակում է Եկեղեցուն թերթ), լուսկերացնում է սեպտեմբերի 7 օր, վաղ առավոտյան, 442 հազար 100 օրինակով: Գովազդային ներդրումների առումով Եկեղեցունի տղազի մամուլն առաջատարն է դերում է: Գովազդների 50 տոկոսը բաժին է ընկնում նրան, եւ միայն 22 տոկոսը՝ հեռուստատեսությանը: Հաս ավելի հաստատված կանաչում են ռադիոհաղորդումները, որոնց հաստում է գովազդների ընդամենը 3 տոկոսը: 106 տղազի լուսկերացնում ունի նաև էլեկտրոնային տարերակ, ամենախոշորը «afonbladet.se»-ն է, որը միայն մարտն ունեցել է ավելի քան 6 մլն այցելու: Տղազի լուսկերացնումների համար լուսկերացնում են ոչ թե ռադիոն կամ հեռուստատեսությունը, ինչպես մեզ մոտ է, այլ անվճար թերթերը, որոնք ստախովում են առաջին ֆունկցիոնալ ու արագությամբ: Մասն խմբագրական նյութի հիմնական ծավալը գործակալություններից ստացված նորություններն են, իսկ իրենք գոյատևում են գովազդների շնորհիվ:

Համայնի լուսկերացնում հեռուստատեսության գործունեության վրա կառավարության ազդեցությունը խիստ սահմանափակ է: Հեռուստատեսության, նաև հանրային ռադիոհաղորդումների ծրագրերը հեռարձակվում են բաժանորդային վճարների հաշվին: Մեկ Եկեղեցունի տղազի միջին հաշվով 200 եվրո է վճարում հեռուստացույց տալու համար: Պետության կողմից մամուլի օժանդակության ընդլայնման հարցն այսօր երկրում տեղափոխված է հեռուստատեսությանը: Եկեղեցունի կարծիքով ԶԼՄ-ների հանդեպ ընտրական վերաբերմունքը կարող է հակասել մամուլի ազատության սկզբունքներին, քանի որ այն լուսկերացնումից սնտեսական կախվածության մեջ չլուսկերացնում է լուսկերացնում: Մամուլի ազատության մասին օրենքն այստեղ ընդունվել է 1766 թվականին (250 տարի մեծից առաջ), եւ ակամեստի Եկեղեցունի լուսկերացնումների համեմատ բացառիկ է այն իմաստով, որ լուսկերացնում կամ սեղական ինֆակառավարման բոլոր օրակների փաստաթղթերին իրազեկվածությունը յուրաքանչյուր ֆաղափացու իրավունքն է հայտարարում:

Լուսկերացնումի միջին անսակառավարմանը 25-30 հազար կոմ է, մոտավորապես 1000 եվրո, հոնոարային վճարումներ չկան: Ավաստարարի ավելանում է լուսկերացնումի ստախովի ավելացմանը զուգընթաց: Թերթերը սրբագրիչներ չունեն, վաղուց նրանց փոխարինում են համակարգիչները: Լուսկերացնումի ռուսկերացնում գնահատվում է բացառապես փաստերի հավաստիությամբ եւ ոչ թե ընթերցողի վզին փաթաթվող մեկնաբանություններով, ինչը խմբագրականների մեծաւորն է:

ԶԼՄ-ները

Եկեղեցունի 9,1 մլն բնակչությունը լուսկերացնումի միջոցների ակալ ստախով է: Այս մարդիկ անհավասար ընթերցատեղ են: Բնակչության 84 տոկոսի համար առավոտյան թերթ կարդալը նույնիսկ անխախտ սովորություն է, ինչպես մեզ համար սուր խնդիր: Միջին հավակնությունը յուրաքանչյուր մարդ օրվա մեջ 6 ժամ հասկերացնում է ամուլից, ռադիոյի ու հեռուստատեսությանը: Մամուլի ընդհանուր տղաֆունակը երկրում կազմում է 4 մլն 055

Եկեղեցունի 9,1 մլն բնակչությունը լուսկերացնումի միջոցների ակալ ստախով է: Այս մարդիկ անհավասար ընթերցատեղ են: Բնակչության 84 տոկոսի համար առավոտյան թերթ կարդալը նույնիսկ անխախտ սովորություն է, ինչպես մեզ համար սուր խնդիր: Միջին հավակնությունը յուրաքանչյուր մարդ օրվա մեջ 6 ժամ հասկերացնում է ամուլից, ռադիոյի ու հեռուստատեսությանը: Մամուլի ընդհանուր տղաֆունակը երկրում կազմում է 4 մլն 055

Եկեղեցունի 9,1 մլն բնակչությունը լուսկերացնումի միջոցների ակալ ստախով է: Այս մարդիկ անհավասար ընթերցատեղ են: Բնակչության 84 տոկոսի համար առավոտյան թերթ կարդալը նույնիսկ անխախտ սովորություն է, ինչպես մեզ համար սուր խնդիր: Միջին հավակնությունը յուրաքանչյուր մարդ օրվա մեջ 6 ժամ հասկերացնում է ամուլից, ռադիոյի ու հեռուստատեսությանը: Մամուլի ընդհանուր տղաֆունակը երկրում կազմում է 4 մլն 055

Եկեղեցունի 9,1 մլն բնակչությունը լուսկերացնումի միջոցների ակալ ստախով է: Այս մարդիկ անհավասար ընթերցատեղ են: Բնակչության 84 տոկոսի համար առավոտյան թերթ կարդալը նույնիսկ անխախտ սովորություն է, ինչպես մեզ համար սուր խնդիր: Միջին հավակնությունը յուրաքանչյուր մարդ օրվա մեջ 6 ժամ հասկերացնում է ամուլից, ռադիոյի ու հեռուստատեսությանը: Մամուլի ընդհանուր տղաֆունակը երկրում կազմում է 4 մլն 055

ԶԼՄ-ները

Եկեղեցունի 9,1 մլն բնակչությունը լուսկերացնումի միջոցների ակալ ստախով է: Այս մարդիկ անհավասար ընթերցատեղ են: Բնակչության 84 տոկոսի համար առավոտյան թերթ կարդալը նույնիսկ անխախտ սովորություն է, ինչպես մեզ համար սուր խնդիր: Միջին հավակնությունը յուրաքանչյուր մարդ օրվա մեջ 6 ժամ հասկերացնում է ամուլից, ռադիոյի ու հեռուստատեսությանը: Մամուլի ընդհանուր տղաֆունակը երկրում կազմում է 4 մլն 055

Եկեղեցունի 9,1 մլն բնակչությունը լուսկերացնումի միջոցների ակալ ստախով է: Այս մարդիկ անհավասար ընթերցատեղ են: Բնակչության 84 տոկոսի համար առավոտյան թերթ կարդալը նույնիսկ անխախտ սովորություն է, ինչպես մեզ համար սուր խնդիր: Միջին հավակնությունը յուրաքանչյուր մարդ օրվա մեջ 6 ժամ հասկերացնում է ամուլից, ռադիոյի ու հեռուստատեսությանը: Մամուլի ընդհանուր տղաֆունակը երկրում կազմում է 4 մլն 055

Եվեդները դրախտը...

Չ ԷՔԻՑ
 Բազում քերթերի ու լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ համընդուն Ժամանակ այդպես էլ չկարողացա լսել, թե ո՞ր խնդիրներն են այստեղ համարվում առավել ահաբեկիչ լրատվություն համար: Ի՞նչ հարցին, թե ո՞րն է եղել ամենատարածվածը, որ մինչև օրս արձաններ է, Մալմո ֆաղափում տղազուղի համահայտ «Sydsvenskan» լրատվամիջոցի լրագրող Պասասխանը: «Դրոյցական դեռահասների միջոցով վիճարկություն էր եղել, գրեցի այդ մասին, եւ դա հասարակական մեծ աղմուկ հանեց»:

Վիճարկագրական հավերժների համաձայն ընթացողների 85 տոկոսին հետաքրքիր են տեղական, անմիջականորեն իրենց կյանքին վերաբերող նորությունները, եւ միայն 36 տոկոսն է կարողանում խորհրդարանին ու կառավարությանը վերաբերող նյութեր: Եվեդներին ավելի շատ հետաքրքիր են արդի տեղական լրատվությունների, ֆան ֆաղափական կյանքին առնչվող խնդիրները: ՉԼՍ-ներն իսկապես չորով ի՞նչ կարողանում են այսպես:

Նույնիսկ բարձրաստիճան Պասասխանի հարկարկված է ի՞նչը զանգահարել լրագրողին եւ ժամադրություն նշանակել, եթե ինչ-ինչ Պասասխանով վերջինիս առաջարկած հանդիպումն է կայացրել: Եվ դա ոչ թե Պասասխանի ցանկությունն է, այլ այդպես է թելադրում մամուլի բարձր վարկածից:

Մոցիական Պասասխանությունը

Եվեդներն արդի էլ տարբերակալից անվանել: Նրանք արդի են արհայալայելի լրատվություն: Ավանդական մեր Պասասխանությունները, թե զավակները Պասասխանու են իրենց ծնողների արդիվ ծերության համար, Պասասխանը ամբողջությամբ իր վրա է վերցրել: Նրանց հա-

մար խնամակալների հսկա բանակ է աշխատում: Միայն Կալմար փոփոխվող 6 բազմաառկա շենք հասկացված էր տարբերակ: Յուրաքանչյուր ծեր հավակնավոր է այստեղ: Նրանց տղաարկող անձնակազմը սովորաբար տեղափոխվում է շենքի առաջին հարկում: Վաղ առավոտից նրանք այցելում են նրանց, հոգում նախաճաշի, առավոտյան իրիցիներն է հետևողական խնդիրները, կետորին մեկ ուրիշ է այցելում՝ օրվա այլ հոգներ լուծելու համար: Նույնիսկ եթե զավակն է ուրուում ծնողին խնամելու հոգան իր վրա վերցրել, Պասասխանը նրան էլ վճարում է: Դե իսկ հաճախումների նկատմամբ հոգաբարձույան ծավալների մասին ավելորդ է խոսել: Իրենց խնամողների հետ նրանց ամենուր կարելի էր հանդիպել հասարակական բոլոր վայրերում: Եվ տեսնելով նրանց առույգ, առողջ կազմվածքը, դեմներին անբաժան խաղաղությունն ու ժողովները, 20-ամյա Պասասխանը նման նուաճելու հազուկամի վրա ու լուսավոր գույները, հայացքիս առաջ մեր տարբերակի սանջահար դեմներն էին, ու նրանց ամենօրյա նկատագրումը՝ երթուղայինների վարորդների առաջ:

Ամեն օր առավոտյան, երբ դեռ ֆաղափ ֆան էր, բայց ճայերի անամոր աղմուկը ստիպում էր վաղ արթնանալ, Պասասխանից ակամա հետևում էի 70-նն անց մի ծեր գույգի, որ հուզիչ ճշգրտությամբ ամեն օր նույն ժամին, համեմատելի վազում էր մերձակա սոճուսի եզրով: Ընդհանրապես, իրենց առողջական խնդիրների, կազմվածքի եւ վայելույթ արտաբերի հանդեպ էվեդների նախամախնդրությունը ծայրահեղության է հասնում: Փողոցում սովորական զբոսանքի ժամանակ նույնիսկ հանդիպում էին հասուկ ծեղանախայտով սասնակ մարկանց: Դե հեծանքով արդեն ամբողջում էր ոտների մկանները, իսկ այս ծեղանախայտը նախա-

տեսված են ծեղանախայտի համար: Եվեդիս այցելության ընթացում մենք միայն մի հայ ընտանիքի հանդիպեցինք, որ չնայած նախամեծի կենցաղին, տառադրում է Գայասանի կարոտախոս: Ընտանիքի մայրը ֆաղափախին հիվանդանոցի ավագ բուժուհին է, որի տեղեկություններն անհավանական կարող են թվալ: «10 տարի աշխատում են այստեղ, եւ 1915 թվականից ավելի ու չեն կան ինչ հիվանդներ են ունենում», ասում է նա: Տնտեսական լրագրող Ալեքս Կոռնովն ասում է, որ միջոցների 80 տոկոսը Պասասխանը ծախսում է առողջապահության խնդիրների լուծման վրա:

Ինչու՞ մենք չենք արդի այնպես, ինչպես այս երկրում, հետխորհրդային երկրների լրագրողներին միտն էր սանջվում ամեն անգամ, երբ մեր կենսաձեռնի «հակոսնայ» հերթական իրողությանն էին բախվում: Դրա Պասասխանը, առանց մեր հարցման, չվեց Մալմո ֆաղափ գլխավոր ուսիկանը: «Ձեր երկրներում սոցիալական ողջ համակարգն աշխատում է իշխանությունների, մեր երկրում՝ ժողովրդի ու առանձին վերջնա յուրախանյուր ֆաղափախու համար»:

Իհարկե, էվեդական ֆաղափներում մենք հանդիպեցինք նաեւ հասուկներ թափառաբեկների ու մտաքննիչների, որ սոցիալական Պասասխանական այստիսի ամուր օրգանիզմով երկրի համար արտառոց թվաց: Առավել եւս, որ Պասասխանը նրանց առաջարկում էր նույնիսկ ու օգնությունների մեծ տեսակներով: Մեզ բացատրեցին, որ նրանք ընտանեկան խնդիրների, բնամիջոցների հանդեպ զայրախության, կամ Պասասխանի հավակնությանը մարդիկ են: Նրանք, սակայն, առաջարկված են ժամանակավոր գիտություններով ու մեղմորով, եւ ոտան էլ տարօրինակ հնչի, նույնիսկ իրենց խնդիրները լուսաբանող «Այլում» թերթն ունեն, որ անվճար բաժանվում է նրանց:

Եվ այնուամենայնիվ, սկանդինավյան կենսաձեռնի հանդարտ ցերեմոնա արդեն փոփոխվող Պասասխանը են երևում, որոնք վկայում են, որ շատ շատ այս երկրներն էլ կանգնելու են այնտիսի խնդիրների առաջ, ինչպես այսօր Գերմանիան ու Ֆրանսիան: Այս երկրներն էլ հեղեղվել են մտաուժաններով: Մալմո ֆաղափում մենք եղանք էմիգրանտների թաղամասում, որ զարմանով, ամեն ֆալափոխի նկատմամբ իրի կանանց: Ծնելիության խիստ ցածր մակարդակով Եվեդիսն ժողովրդագրական խնդիրները լուծում է փախստականների հավաքով: Բարձր մղաս, բնակարան, մեծեւս, Պասասխանը ամեն ինչ արդիական

Օլյանդի բերդամրոցը

է այն ընտանիքների համար, ովքեր նոր երեխաներ են ունենում: Ամեն նոր ծնունդի հետ նույնպես չափն ու օժանդակության ձեւերն անոն են: Եմիգրանտների մեջ չափազանց շատ են աղքատները եւ երկրագործի թե՛ կենցաղից այստեղ արդասանած մարդիկ: Կալմարի դրոյցի մի դասարանում 15 աշակերտների մեջ միայն 2-ն էին էվեդ երեխաներ: Մնացածները՝ Լիբանանցի, Կոսովոյից, Աբսիսիայից, Թուրքիայից (Իմեր):

2005 թվականին Մուհամեդի ծաղանկարների հրադարձական հետ կառված Պասասխանը, թերեւ, մուսուլմանների անող սիրադասության դեմ հասարակությանը նիհիլից հանելու ֆալ էր: Կոմբենիացի Մուհամեդի ծաղանկարները տղազուղի հանդեպ, «Սյուրալենսկա» թերթի մակալիքի բաժնի վարիչ խիզախ լրագրողի հետ հանդիպումը, թերեւ ամենանշանակալից էր սկանդինավյան երկրների բազում ճանաչված լրագրողների հետ հանդիպումներից:

Եվեդիայի բնակչության մի մեծ զանգված ինչպես է դավանում եւ լրագրողի հրահրած սկանդալը ընկալել որդես իրենց իրավունքների ունեւարում:

Կանայք խլել են Տղամարդկանց իրավունքները

Այս երկիրը, կարելի է ասել, նաեւ կանանց սիրադասության տարած է: Նախադրանքի կաթիլների 50 տոկոսը կազմում են կանայք: Նույնիսկ հոգեբուականների մեջ ավելի ու ավելի հաճախ են նրանք հանդիպում: Ամուսնության մեջ կինը գլխավոր տեղն է զբաղեցնում: Այստիսի մի արտախայտություն կա, թե Եվեդիայում ավելի շատ կանայք են Տղամարդ անում, ֆան թե Տղամարդ կին: Օրեմը ինչը փորձում է հավասարակշռություն ստեղծել էվեդիայի ու մայրիկի միջոց: Կոնջը հավասար, Տղամարդը Պասասխան է զբաղվել երեխաներով եւ խոհանոցով: Կոնջը հավասար նուաճել երեխային խնամելու համար նա Մղաս է ստանում Պասասխանից: Միայնակ հայրեր

ավելի ու ավելի շատ են սովորական իրողություն դառնում:

Կին-Տղամարդ համակցության մի այլ տարօրինակ բաղադրիչ եւս հաջողվեց հայտնաբերել այստեղ. բաղադրիչներում ու շոգեբաղադրիչներում Տղամարդիկ ու կանայք միասին են լողանում, նախնական ժամանակների հանգով, տարբերակում չկա:

Կանայք խլել են Տղամարդկանցից արական սեռի բոլոր առավելությունները, նրանք մեծապես շեղանում են ընտանիքում, իրենց համար երկրագործ ընտանիքում, եւ ծայրահեղությունը հասել է այնտեղ, որ կինը կարող է դաշի ալ սեփական ամուսնում՝ մեղադրելով բնաբարության մեջ, եթե այդ օրը նա ամուսնական Պասասխանությունը կատարելու ցանկություն չի ունեցել: Մալմո ֆաղափ ուսիկականաճ ծառայողների 50 տոկոսը կանայք ու աղջիկներ էին:

Եվ վերջում՝ մի տարօրինակ վիճակագրություն եւս. աշխարհի երկրների մեջ Եվեդիան նաեւ առաջիններից է, որ ինքնատրամությունների բարձր տոկոս ու աճ է արձանագրում: Երբ հարցրեցի այդ մասին, Պասասխանեցին, թե ծեղաները երկր են Եվեդիայում, եւ դա երկարատե դեմոսիա է առաջացնում:

Այո, որդեւանների ու մեծ հիմնախնդիրների բացակայությունը հոգեկան հավասարակշռության խախտման, երկարատե մեղմխոսության Պասասխան է դառնում այստեղ: Բնակչության մեծ մասը տառադրում է մեծական անբավարարականության զգացումից, ոչինչ նրան չի գոհացնում, նրան զայրացնում են վաղ առավոտյան ավտոբուսով Եվեդիա Եսաղողը հարեւան դախիսիցները, ուրվիտես նրանց Պասասխանով ավտոբուսը լիքն է: Նրանց զգոտն են խնդիրներ, որոնք մեզ ծիծաղելի կարող են թվալ: Օրինակ՝ միլիցիաները, որ թվում է, իր տեղում չի կանգնել:

Չայասանը վերադարձի Մալմո օրն իմացանք, որ էվեդ մի երիտասարդ, փողոցում կրակել էր ուսիկանի վրա, հենց այնտեւ, առանց որեւէ դրդաՊասասխանի: ■

Եվեդիայի հայկական ներկա զարդը թեւ չափազանց երիտասարդ է, բայց Ալեքանդրական երկրների հետ նրա անույնությունները բավական հին են եւ գնում են մինչեւ 10-րդ դար: Այդ ժամանակվանից մեզ հասած էվեդական լեզունի համաձայն Պասասխան անունով մի ծովագնաց այնքան է հրադարձված եղել հայ մի իշխանուհու գեղեցկությանը, որ Չայասան է եկել եւ նրա հետ ամուսնացել:

Չայերի կամ հայկականության հետ անույնությունները կարելի է հանդիպել հասկաղես միջին դարերի գրական ստեղծագործություններում եւ գիտական աշխատություններում: Պասասխանների կարծիքով, ասեղնագործության արվեստը երաժշտական մի շարք տոնային առանձնահատկությունների հետ, էվեդները որդեգրել են հայերից:

Եվեդներնում գոյություն ունի «երկ» բառը, որն ինչպես այս լեզվում, այնպես էլ հայերենում, նշանակում է «ամուսն»: Այն նաեւ չափազանց արտաբան անուն է Եվեդիայում: Նմանություններ կարելի է գտնել նաեւ ծարարության բնագավառում, մասնավորապես խայրաբերի եւ հին էվեդական ֆաղափությունների միջոցով:

Բայց հակառակ այս եւ այլ փաստերի, ինչ կամ համարյա ոչ մի հիշատակում չկա Եվե-

ՉԱՅԵՐԸ ԵՎ ԵՎԵԴԻԱՅՈՒՄ

Պասանական ակունքներ

դիայում հայերի իրական, Եսաղանական ներկայություն մասին մինչեւ 18-րդ դարը, երբ այստեղ սկսվել է ավելի հստակ ու ճշգրիտ փաստերի ամբողջումը հայ-սկանդինավյան կաղերի մասին:

Եվեդ ճանադարհորդ Մադսոն Զիոդիցը հայերին նկարագրել է որդես «իրենց հավասարությանը, անկեղծությանը եւ բարոյական մաքուր հասկանիչներով» հոչակված մարդիկ: Մեկ ուրիշ՝ Ֆրեդերիկ Չասսելվիս անունով հոչակավոր բժիշկ, բուսաբան եւ ճանադարհորդ, 1757-ին Սեռնիոնում հրատարակված մի գրքում մեծ զովասանեցեղով է արտահայտվել հայերի մասին, որոնց նա հանդիպել է դեղի երուսաղեմ իր ճանադարհորդության ընթացքում:

Մյուս կողմից հայտնի է, որ մի խումբ քրեհայեր 1714-ին ընկերակցել են էվեդ քազավոր Կարլ XII-ին դեղի իր երկիրը եւ որոշել ընդմիջեւ մնալ այնտեղ:

Փաստ է նաեւ, որ Օսմանյան Թուրքիայի էվեդական դեմադասանքն աշխատել են զգալի թվով հայեր: Նրանց թվում են եղել Փարիզի

համալսարանի Երջանավարտ Չամիլ Չամիլյուն (Չամիլյան), որը Կոնստանդնուպոլիսի էվեդական դեմադասանքն է աշխատել 1700-ականներին, եւ Չովիանեն Մուրադյանը, որը նույն դեմադասանքը որդես թարգմանիչ աշխատել է 1700-ականների կեսերին: Կերեքինիս թողած որոշ արձանագրություններ են փաստաբար ներկայումս գտնվում են Ռախալայի համալսարանի գրադարանում: Ֆրանսերենով գրված մի փաստաբարի էջատակում հայերն նշումներ կան, որոնք հաստատում են գրության հայկական ծագումը:

Ժամանակի ընթացքում Չովիանեն Մուրադյանն իր անունը փոխել է Մուրադի Կ Օհունի, զուցե էվեդերենից առավել բարեհունչ դարձնելու նպատակով, եւ զբաղվել է դիվանագիտական աշխատանքներով: Նրա ավագ որդին՝ Իզմադիու Մուրադի Կ Օհունը եւ թողը՝ Աբրահամ Կոնստանտին Կ Օհունը, լավ ծանոթ են էվեդ Պասասխաններին: Երկուսն էլ եղել են կաթոլիկ հայեր:

Իզմադիուրը 1795-ին գործերի հավասարմասարի Պասասխանն է զբաղեցրել Կոնստանդ-

նուպոլիսի էվեդական դեմադասանք: Եղել է նաեւ դիվանագիտական աշխատակազմի ղեկավար մինչեւ 1799 թիվը: Բեդիանկել է Օսմանյան կայսրության բարբեր մասին բազմաթիվ Պասասխան, կրոնական գրքեր: Ֆրանսերենով գրված գրքերից մեկը՝ 2 հատորով, հետագայում թարգմանվել է գերմաներեն, անգլերեն եւ ռուսերեն: Գրի 3-րդ հատորը, որը հեղինակն ավարտել է մահվանից ֆիչ առաջ, հրատարակվել է որդու՝ Աբրահամի ջանքերով: Կերեքինս, հետեւելով հոր օրինակին, դիվանագիտական աշխատանքներ է կատարել Խոլանդիայում, Գոլանդիայում եւ Գերմանիայում: Մահացել է Բեռլինում, 1851-ին: Նրան առավել հետաքրքիր են մոնղոլների արժավանքները եւ նրա գլխավոր մեծագրությունը՝ «Մոնղոլների Պասասխանը» վերնագրով, էվեդ Պասասխանները գնահատում են որդես «հեղինակավոր, արժանահավասարություն»:

Գիրք գրելիս հեղինակն օգտվել է արաբական, Պարսկական եւ բուրսական աղբյուրներից: Բազմաթիվ գրվածներ նվիրված են Գայասանի մոնղոլական սիրադասությանը:

ԽՆԴՈՒՐ

ԱԶԳ-ՆԵՐՈՒԻՐ

Պարեր շարունակ ֆրիսոնեությունը դիակը հողին հանձնելը, թաղելը ընդունել է իբրև հողաբերականության միակ կարգ՝ նախադաս կասկածներում, հալածանքների ժամանակ, աղա թե-սական կրոն հռչակվելուց հետո՝ եկեղեցիներում և համայնային գերեզմանատներում: Միայն 19-րդ դարի վերջերին է, որ ֆրիսոնեության նկատմամբ անսարքության մթնոլորտում և մասնական կազմակերպությունների ճնշման սակ դիակիզումն սկսեց իջ, շատ զարգանալ եվրոպական երկրներում (այսօր Մեծ Բրիտանիայում դրա տարածվածությունը՝ 71% է, Եվրոպայում և Եվրոպայում՝ 63%, 20% է Հարավայում, բայց միայն 4,7%՝ Իսպանիայում և 1,5%՝ Իտալիայում): Նման արագ զարգացման դասառևտնից և դիակիզման կողմնակիցների փաստարկներից թվա-կենք մի ֆանիսը՝

Ա. Փիլիսոփայական - անասվածության և բացահայտ կրոնաաջացության մթնոլորտում ֆրիսոնեական ավանդական արարողու-թյունների մեծումը:

Բ. Տեսական - դիակիզումն ավելի է-ժան է, և անավանդական թաղումը:

Գ. Բնադասական - օղը իջ աղտո-նող դիակիզումը նրա տարածումը է նաև հա-մընդհանուր ֆալսափառության համար՝ հո-դասարածներ խնայելու առումով:

Դ. Անձնակենտրոն - հարազաններին՝ գե-րեզմանները հոգ տանելու և խնամելու ներու-թյունը չդասառևտնու ցանկությունը:

Մեր հողվածի սկզբում կցանկանալիս և հա-մառոտակի լինել դիակիզման կողմնակիցնե-րի հիմնական դասառևտնությունների բարոյական արժեքը, այնուհետև կներկայաց-նեն հարցի վերաբերյալ մի ֆանի մասնադաս-նություններ ֆրիսոնեական և հասկալի Դայ եկեղեցու ուսուցիչի:

Դարցի տեսական կողմը բարոյական տե-սանկունից կարելի է օտարելու համարել: Եվ հետո կարծում են, որ դիակիզումը բնավ էլ չէին չդիտել է լինի, եթե մոխիրը մոռց գե-տեղելու և գերեզմանոցում:

Վիճարկելի է նաև բնադասական կողմը, արդյո՞ հողի մեջ մարմնի տարալու-ծումն ավելի է աղտոտում օղը, և ան դիակիզա-րանի ծովը:

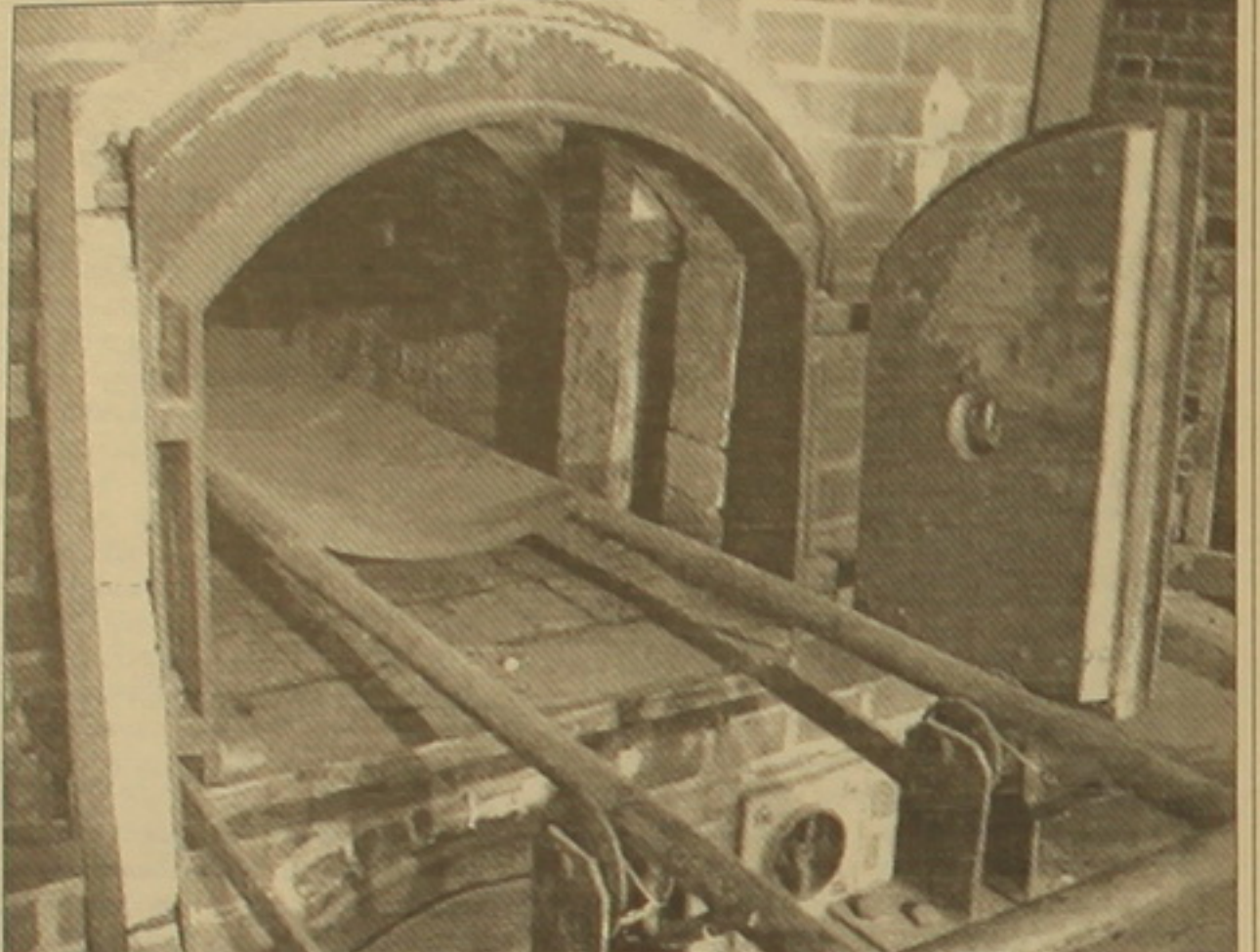
Ինչ վերաբերում է հողի սակավությանը, այն ողջերին թողնելուն, աղա դա բավական կասկածելի հարցադրում է: Ինչպիսի՞ հասա-րակություն են ցանկանում հիմնել և ինչպի-սի՞ երկիր թողնել աղազ սերունդներին. տե-սեսության խիստ հրամայականների համա-ձայն անխնա մեակված և վարձակալած հող, թե՛ հող, մարդասեր մի երկիր, որը կրում է դասնության և իրարահաջորդ սերունդների հետքերը: Այն հասարակությունը, որը կարծում է, թե մահացածների մնացորդները վնասում են բնությանը, արդեն աղա-մարդասեր հա-սարակություն է: Այսօրվա անձնադասա-կան հոգեբանության իրադրության դայ-մաններում արդյո՞ անհրաժեշտ է, ընդհակա-ռակը, դասառևտնի գերեզմանատներում ու դաս-բարանները՝ իբրև հավախական հիփոդո-թյան վայրեր:

Գալով այն մտածողությանը (բացահայտ-րեն անձնակենտրոն), ըստ որի մարդ զլանում է դասառևտնականություն կրել իր հարազա-նների համար նաև մահվանից հետո, աղա այն մեկ անգամ ևս ցույց է խալիս բարոյա-կան ազնիվ զգացումների խիստ սահմանա-փակությունը: Իհարկե, այն ամբողջությամբ դասարկում է մարդկային գոյության հասա-րակական հարթությունը՝ ամեն անհատի դարձնելով իր կյանքի արգասավորության միակ դասավորը և հիփոսակը, որն արժե կամ ոչ՝ դասառևտնելու: Մահվանից հետո երկրային կյանքի վերջին մնացորդներն արա-գորեն վերացնելու ցանկությունը (օրինակ՝ անանուն գերեզմանները գերեզմանային) կա-րող է, թե՛ արա, կասարվել բարի մտադրությամբ, բայց ներկա դասառևտնում զրկում է հարա-զաններին ծանոթ վայրից՝ հիփոդոթյան և սգի համար, իսկ աղազայի համար բնավ չի ծառայում մարդկությանը, որն ընդհակառա-կը, կարի ունի գործը նշանակելի, որոնք միտի փաստեն, որ ամեն մարդ սուրբ դասնություն է, անուրանալի արժանադասվության կողմ, եթե անգամ դրա գիտակցումը չունի:

Այս դասառևտնություններին արժե ավելացնել ևս մեկը. այն աստիճան գործը, որ համայն անգիտակցական ազդեցություն է ունենում:

Հասկալիս եվրոպական երկրներում դիա-կիզումը ներգրավում է այն լայն գործընթա-

ցի մեջ, որը մահվան իրականության մե-ծումն է. անենիփառ արեանյան հասարա-կությունը, որի նմանակողներն են ուզում լի-նել ցավոք օրի նաև մեծ, չկարողանալով ի-խիսել մահվան վրա, ցանկանում է գոնե իրեն դասարան ներմուծել՝ ծագավորելով մարմնի անհետացումը և արագորեն զննելով մա-կան ոտհետեղելը: Գալով Եվրոպա և ուսա-նելով Հարավայում այս էլ արդեն երրորդ տա-րի՝ նկատեցի, որ մահն աննկատ է անցնում մարդկանց միջով: Մահվանից հետո ննջե-ցյալի դին շատագուցակ մեծնալով ան-միջադաս տարվում է հիվանդանոց և այնտե-րից էլ փակ դագաղով՝ ուղղակի գերեզմա-նատում, մասոտ, կամ դիակիզում: Մեր հայաստանյան բազմամարդ հողաբերական ֆրիսոնեություններից հետո, երբ դիակը երեք օր անը մնալուց հետո թափոթվ ուղղվում է եկեղեցի և կամ հենց ուղղակի գերեզմանատում, եվ-րոպական թաղումները բավական սառն ու անսարք են թվում: Ինչու՞ թե՛ս է խանգարել

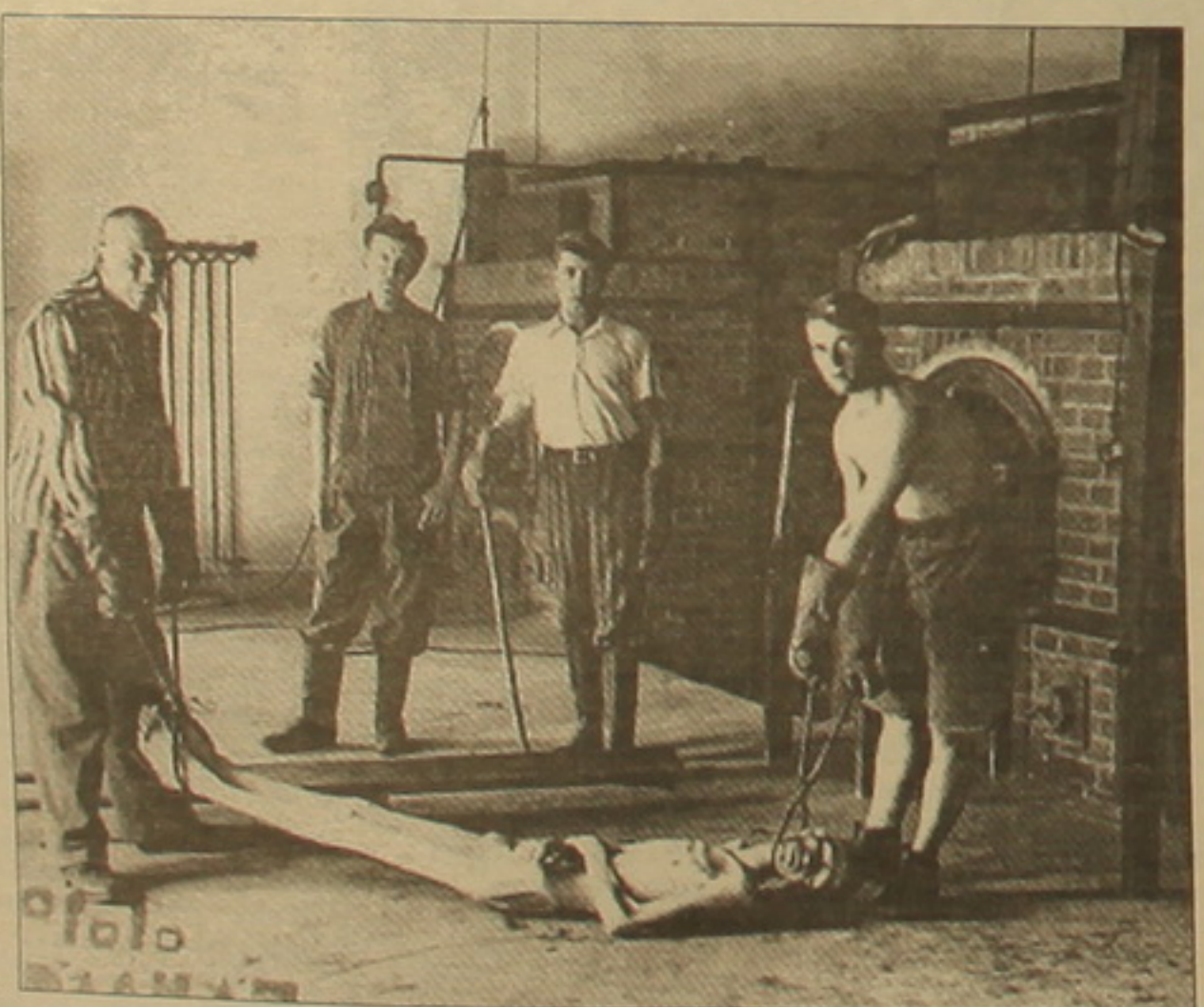

ՄԵՆՐՈՊ ԱՐԵՎԱ ՊԱՐՄԱՅԱՆ

«Դիակիզում. թաղել՝, թե՛ այրել»

«Մարդիկ աղում են, և կարծես բնավ չեն էլ մահանալու, սակայն մահանում են, և կարծես բնավ չեն էլ աղել»

Սիրելի խմբագրություն «Ազգ» թերթի, Ձեր ինտերնետային էջի մեջական ընթերցողներից են և անկեղծ շնորհակալու-թյուններս կուզեի հայտնել տեղեկատվական ծառայության այս տարբերակի կարեւորություն համար, հասկալիս արեւելյա մեր հայրենակիցների անուշից: Ձեր թերթի մայիսի 19-ի համարում կարդացի մի հողված «Հայելի» ակում-բում դիակիզման վերաբերյալ հանդիման մասին: Նկատելի է, որ եվրոպա-կան երկրներում արդեն բավական տարածում գտած այս, թե՛ արա տեղեկա-կան լինումն (հիմնականում բուրձից) քննուր սովորությունը, ցավոք օրի մուտ է գործում նաև մեր հասարակություն: Լինելով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբան և Հայ Եկեղեցու խոնարհ սղասավոր, կցանկանալի դիակիզման հարցի վերաբերյալ ուսման օրջանի իմ փորձառություններն ու իմացություն-ները կիսել հայ ընթերցողի հետ:

ուրիշի անդորրը դուրսով՝ զոտանումով և լա-ցուկոտումով: Ավանայից մտաբերում են իմա-տունի խոսքերը՝ «Մարդիկ աղում են, և կար-ծես՝ բնավ չեն մահանալու, սակայն մահա-նում են, և կարծես բնավ չեն էլ աղել»:

Գալով Իրիսոնեական եկեղեցիներին, նշեմ որ անգլիկան և բողոքական եկեղեցի-ներն ընդունում են դիակիզումը և ունեն անգամ հասուկ ծես նման արարողություն-ների համար: Կաթոլիկ եկեղեցին մինչև 1963 թվականը նզովում և արգելում էր եկե-ղեցական ծեսով դիակիզարանով անցած մարդկանց թաղումը: Այն այսօր դիտում է իր նախընտրությունը՝ ավանդական թաղման նկատմամբ, բայց և թույլատրում է դիակի-զումը՝ այնպես այն չնզովելով: Ուղղափառ բոլոր եկեղեցիները միանշանակ դեմ են դիակիզմանը:

Ըստ Հայ Առաքելական եկեղեցու վարդա-րեցության, Հիստա Զրիսոս Ասվածորդին ափսառի եկավ և մարդացավ մեր փրկության համար: Այսու, որդես կասարյալ օրինակ՝ տե-ված մարդկության՝ նաև, ովքեր իրենց ֆրի-սոնյա են անվանում, թե՛ս է հետեւեն Զրիսո-սի օրինակին մինչև ի մահ և ի գերեզման (Հով. 20:40-42), որդեսի նրա հետ եա հարու-թյուն առնեն: Ասվածաբանության դասկերե-րը՝ մարդու, երկրի հողից արաչության (ԾՄՆ-դոց 2:7 և 3:19), Տոբիթի բարեպաշտությունը (Տոբիթ 1:16-18) և հասկալիս Եզեկիել մար-գարի չորացած ոսկրների նշանավոր տե-սիլը (Եզ. 37) իրենց հետեւ են թողել մարմն-ների հարության վերաբերյալ ֆրիսոնեական դասկերեցման վրա՝ թաղումը դարձնելով լավագույն խորհրդանշական արախայսու-թյուն՝ մարդու հարության վերաբերյալ եկեղե-ցու հավասանի:

Հիստի մեծ հակասություն է առաջանում, երբ ընդգծում են մարդու մարմնի արժանա-դասվությունը, Աստո տաճար լինելը, որ կոչ-ված է հարություն առնելու և միեւնույն ժա-մանակ ցանկանում են այն ոչնչացնել: Ինչ-դե՛ս կարող է մի արա, որ մեր մեակույթի մեջ դարեր շարունակ ընդկալվել է իբրև ոչնչաց-ման և բռնության արախայսություն Պիտեմ դարակական, արաբական և թուրական աս-դասակությունների, Մեծ Եղեռնի մեր ողջա-կեզ տահասակներին, եկեղեցիներն ու ողջ մեակույթային ժառանգությունը, հող դառ-նալ հարության սերմնահատիկի համար (Հով. ԺԲ 24):

Զրիսոնյաներիս համար մարդը հոգու և մարմնի ամբողջություն է, և մկրությունն այն դարձնում է Սուրբ Հոգու Տաճար: Մենք Զրիսոսի ներկայությունն իրադես զգում ենք Սուրբ Խորհուրդների՝ մկրության, դրոսի, ճեռնադրության, հիվանդաց օծման ժամա-նակ: Մարմինը և հոգին սնվում են կենաց հացով՝ հաղորդությամբ, որն անմահության դեղն է: Մարդկային մարմինն առաջնային խորհրդանշան է ափսառի հանդեմ Աստո սիրո, ինչպես նաև մարդու՝ Աստո և իր ըն-կերոց հանդեմ «Ոչ ոք ունի այնպիսի մեծ Սեր, և ան, ով իր անձն է տալիս ընկերների համար» (Հով. 15 :13): Նազովեցի Հիստաի անձի մեջ Աստո հավիտենական Խոսքը մար-մին առավ սուրբ կույս Մարիամ Ասվածա-ծնից: Նա մեզ թես աղբեց մարմնավոր կյանք, սիրեց և տառապեց մինչև իր կյանքի զոհա-բերումը խաչի վրա: Վերջապես իր հարու-թյամբ մեզ եա խոստանալով մարմնով հարու-թյուն՝ վերջին ահեղ դասաստանին:

Ընդգծենք նաև, որ Զրիսոսի մարդա-մար ի հայտ են գալիս երկու կարեւոր միջ-նորդավոր հասկացություններ՝ մարմինը և ժամանակը, որոնք կազմում են ֆրիսոնեու-թյան ասվածաբանության առանցքը. մարդ կարող է աղախարել և փրկվել միմիայն մարմնով և այն էլ ժամանակի մեջ: ԱՄ-ՇՈՒՍ, ժամանակն իմաստավորվում է միայն ողջերի համար, բայց չէ՛ որ ննջեցյալը մե-նակ չէ, կան իր հարազանները և ողջ հասա-րակությունը, որոնց համար ժամանակը դե-ռեա իմաստ ունի, ներառյալ մարմնի դառ-դաղ անհետացումը հողի մեջ, որը ծառայում է իբրև խորհրդանշական հենարան, նաև վե՛սի միխթարություն, հոգեհանգստյան դա-սարագ և աղոթք:

Խաղաղության և հանգստի մեջ թողնեն մեր ննջեցյալներին, աղոթենք նրանց հողինե-րի հանգստության համար, և ոչ թե այրենք կրակների մեջ: Եվ թող ամեն մարդու մա-կան ժամանակ անուշահոտ խոսակ բարձա-նա երկրին՝ առ Ասված՝ իբրև աղոթք, այլ ոչ թե այրված դիակի ծովը՝ իբրև ունայնու-թյուն: Խոսակ և աղոթք մեր բոլոր ննջեցյալնե-րի հիփոսակին...

Մեռսոբուրգ, Ֆրանսիա

Խմբ. կողմից.- Տղազելով Մետրոպ ա-բեղա Պարամյանի հողվածը, խմբագ-րությունն ակնկալում է խնդրով մտածող այլ դիարկումներ ու տեսակետներ եւս:

Վերջին տարիներին ակամավոր հայազն Նիկողայոս Ադոնցի գիտական ժառանգության հրատարակության ուղղությամբ որոշակի աշխուժացում է նկատվում: Առաջուցը նրա 40-ից ավելի աշխատանքների հրատարակումներն ու վերահրատարակումներն են: Հասկանալի է, որ հասկալի են երկու մեծագրական բնույթի անհիմ աշխատությունների և չորս ժողովածուների հրատարակումները: Նաված աշխատանքները հիմնականում իրականացվել են Պատմաբան, ադոնցագետ Պետրոս Հովհաննիսյանի ջանքերի շնորհիվ: Գիտական ու ընթերցող հասարակությունը նրան է պատկանում ադոնցյան անհիմ սխեմայի սեղծագործությունների հետ ծանոթանալու և դրանց հմային ըմբռնելու մասին համար:

Դեռևս 1996 թ. Պ. Հովհաննիսյանն առանձին գրով լույս ընծայեց Հայկական հարցին նվիրված Ադոնցի գիտական նշանակալի հարցադրումներն ամփոփող մի ժողովածու (16 ուսումնասիրություն)¹: Մի ևս օր անց՝ 2003 թ., լույս տեսավ Պ. Հովհաննիսյանի կողմից Բյուրախի արխիվներից մեկում հայտնաբերված Ն. Ադոնցի մի հետախույզում ուսումնասիրությունը՝ նվիրված Պատմաբանի խնդրին, իսկ 2005 թ.՝ Մովսես Կաղանկատվացուն նվիրված մեծագրական երկասիրությունը և այլն²:

Փաստորեն վաղուց արդեն անհրաժեշտություն էր դարձել այս նուստայն, ինչպես նաև մյուս ուսումնասիրությունների համախմբումը, և անհիմ ինչպես մեր մյուս մեծերի (Լեոն, Հ. Մանանդյան), այնպես էլ Ն. Ադոնցի գործերն անհրաժեշտ է ներկայացնել երկերի ժողովածուի տեսքով: Այս ծանր և դժվարին խնդրի իրականացումը կրկին համեմատաբար Պ. Հովհաննիսյանը, որի աշխատանքի արգասիքն է խնդրառատ գրախոսող հասրոը:

Երկերի Ա հատում ընդգրկված հոդվածները բավականին բազմաթիվ են և վերաբերում են ինչպես հայոց հին մեակույթին ու աշխարհայացիին, այնպես էլ մի քանի մեակույթ գործիչների, որոնք հանդես են եկել մեր ժամանակների սարքեր քաղաքաշինության մասին (Տիգրան Մեծ, Գրիգոր Լուսավորիչ, Արսևան Արևակունի, Թեոդորա Մամիկոնյան, Վարդ Մամիկոնյան, Վասիլ Հայկազն, Դավիթ Բեկ...):

Այդպիսի բազմաթիվ ժողովածուի կազմման համար առկա են մի ևս մի անհրաժեշտ սարքերակներ: Աշխատասիրողը դիմել է դրանցից առավել լայն, սակայն միանգամայն ճանաչողականին, և հոդվածները դասավորել է ժամանակա դեղատարի զարգացման ժամանակագրությանը համապատասխան: Ցանկացած այլ մտեցում վեճերի և սարակարծությունների առթիվ կհանդիսանա, և անհիմ հոդվածների մեծ մասը բովանդակային առումով միաժամանակ մի ևս մի ուղղվածություն ունի (զուտ Պատմագիտական, արդյունազնական, մեակույթաբանական, հայ-բյուզանդագիտական...): Ժողովածուի հրատարակումը, այսուհանդերձ, առաջին հերթին կարևորվում է շնորհիվ այն հանգամանի, որ այստեղ զետեղված (անխիտ բոլոր հոդվածները) մինչ այժմ հանդիսանում էին հավաքագրյալ մասնագիտություն, որովհետև դրանց հրատարակումից անցել են մոտ ութսուներեք ու ձիգ տարիներ: Բացի այդ, առայժմ դրանցից համարա և ոչ մեկը չէր տպագրվել մայր հայրենիքում: Այսպես, «Հին

հայոց աշխարհայացը» տպվել է Բոստոնի «Հայրենիք» ամսագրում 1926-27 թթ., «Տոբ ասկան հին Հայոց»-ը՝ Վիեննայի «Յուրա-ձանում»՝ 1911 թ. և այսպես շարունակ: Հրատարակչական նման «աշխարհայաց» և ժամանակագրության ժամանակներում, անկասկած է, որ դրանց մեծ մասն այժմ համարյա անհնարին է հայթայթել մեր ցանկացած գրադարանում: Փաստորեն անհրաժեշտ էր Ադոնցի ցավ ու ցրիվ վիճակում զտվող բոլոր աշխատությունները հավաքել, ի մի բերել և հրատարակել երկերի ժողովածուի տեսքով:

Թվում է, թե Ն. Ադոնցի մյուս երկու կարևոր կորոզային ուսումնասիրությունների՝ «Հայաստանը Հուսիսմիասնոսի դարաբեզում» և «Հայաստանի ժամանակագրությունը»-ից հետո, այս ժողովածուի հրատարակումը կարող է ունենալ սուկ երկրորդական նշանակություն: Սակայն երբ ընթերցում են

Ն. Ա. ԱԴՈՆՑԻ

Նիկողայոս Ադոնցի երկերի առաջին հատորը

(Ն. Ադոնց, Երկեր հինգ հատորով, Ա. Պատմագիտական ուսումնասիրություններ, Երևան, 2006, 625 էջ)

հատորի հոդվածներից որևէ մեկը, հանգում են լիովին այլ եզրակացության: Ավելի լայն լինելու նկատմամբ՝ համառոտ դիտարկելով այդ հոդվածներից մեկը՝ «Հին հայոց աշխարհայացը», որով է սկսվում է Ա հատորը: Առաջին հայացից կարող է թվալ, թե հեղինակն այստեղ լայնաբերական անդրադարձել է հին հայերի ժամանակի գլխավոր աշխատություններին, վերլուծել նրանց իրականություններն ու ժամանակա դեղատարությունը: Մնալով հավասարի վերլուծության և մեկնաբանման իր սկզբունքներին՝ հեղինակն այն սկսում է նախադասական ժամանակներից՝ անիմիզմի և տոնիզմի քաղաքացի և ավարտում նախադասական դարաբեզումով: Կիսով ուսումնասիրողի կատարած աշխատանքի մասշտաբայնությունը, և անհիմ նա անցկացնում է բազմաթիվ զուգահեռներ մեր և հարեան ու հեռավոր բազմաթիվ ժողովուրդների նախնական կրոնական ժամանակների միջև: Կարելի է վստահաբար լինել, որ քաղաքացի ընդգրկում է հեթանոսական ժամանակաբեզումի համարյա ողջ օլկունման՝ հին կելտերից և Հռոմից մինչև Միջագետք (շուրջա-ախարհային դարաբեզումից սկսած և բարեխոս-աստի-սանյանով վերջացած): Բազմաթիվ են ինչպես կատարված համեմատությունները, այնպես էլ օգտագործված արդյունքների ցանկը՝ Ասվածաբան, Ավեստա, Հոմերոս, Դիոդորոս Սիկիլիացի, Ստրաբոն, Պլինիոս Ավագ, Պավսանիաս, Ամմիանոս, Բարսեղ Կեսարացի... չնոսելով արդեն մեր մասնագիտների մասին: Նրա բազմակողմանի վերլուծությունը ավարտվում է ոչ միայն վերոհիշյալ համեմատություններով, այլև ժամանակաբեզումի մեծ ուսումնասիրություն է հավաքում խնդրի լեզվաբանական կողմին: Մեծ եղ է հասկացված նաև հեղաբեզումների մեկնաբանությունը, որով եղի էին ունենում հեթանոսական հասի մասնաբեկում: Վերլուծվում է, թե ինչպես նախնական ոգու կամ կենդանու կերպարան ունեցող չասկան «ասիճանական» զարգացման ընթացում ձեռք բերեց մարդկային կերպարան: Մարդկայնացումը կամ այսպես կոչված անտրոպոմորֆիզմը հեթանոսության բարձրակետն էր, որը հեղաբեզում է ոչ միայն ասկանների, այլև նրանց երկրագործ հասարակության գաղափարախոսության մեջ: Այնուհետև նրանք վերածվեցին մարդկային կերպարան ունեցող հեթանոսների, իսկ նրանցից մեկն առանձնապես ճանաչվեց որպես գերագույն: Մեզանում դա Հայկն էր, Բարսեղուն՝ Բեղը կամ Մարդուկը, Աստուսանում՝ Աստուրը³: Այստեղ ուսագրով է մեկ այլ հանգամանակ: Ն. Ադոնց իր ուսումնասիրություններում մեկնաբանում էր հարեյն, արձարծուն խնդիրներ, որոնց արեւ-սանվորական և ամերիկյան հետազոտողները ժամանակում սկսել են դարձնել միայն վերջերս: Այս խոսքերն ոչ թե քայլություն են մեր ժամանակների հասցեին, այլ օբյեկտիվ իրականություն: Ասվածի լավագույն արդյունքն է վերջերս հրատարակված Ջ. Ֆրանկի «Մեթի հնագիտություն» աշխատությունը, որտեղ հեղինակն ուսումնասիրության երկրորդ մասում անդրադառնում է նույն այն հարցերին, որոնք առկա էին Ադոնցի մոտ⁴: Նրանց վերլուծությունները համեմատելու ժամանակում, մեր կարծիքով, նախադասությունը միանգամայն լավ էր սալ Ադոնցին, և անհիմ վերջինս վերլուծություններում առավել բազմակողմանի և հիմնավոր է: Գաղտնիքն այն է, որ այն մեծամասն ժամանակաբեզումից հրատարակում էր բազմաթիվ կենդանի և մեռած լեզուների, ուսի նրան գերագույնը չափազանց դժվարին գործ էր: Այսպիսով, Ադոնցն այն ուսումնասիրողն էր, որն իր ժամանակից անցել էր քաղաքացի և դասում էր այնպես,

ինչպես XX-XXI դարերի սահմանագլխին արող գիտնականը: Ժողովածուում զետեղված մյուս գործերն առնչվում են Հայաստանի ժամանակա աշխարհագրության (մասնավորապես Սոբր գավառի), հին և վաղ միջնադարյան Հայաստանի ժամանակա մի քանի կնճռոտ խնդիրների վերլուծություններին: Նշանավոր են նաև բյուզանդագիտությանը վերաբերող հոդվածները, հասկալիս Բյուզանդիայում իբրև հայկական կամ մակեդոնական հարսությանն առնչվողները և կայսրության հիմքեր խախտված ժամանակաբեզումում ու ժամանակաբեզումում վերաբերող «Պատմագիտական խնդիրը» սկզբնաբանված գործը: Ժողովածուում կազմված է գիտական ժամանակաբեզումում բարեխոսությանը՝ առաջին հերթին շնորհիվ աշխատասիրողի եռանդուն ջանքերի: Այն սկսվում է վերջինս կողմից կազմված համառոտ, բայց տղառիչ առաջաբանով և եզրափակվում է կրկին նրա կողմից կազմված մանրամասն ծանոթագրություն-

ներով (էջ 569-589): Հասկալիս կարևոր է ցանկերի զետեղումը՝ ա) անձնանունների, բ) ցեղերի, ժողովուրդների, տոհմերի, թագավորական հարսությունների, աղանդավորական և այլ խմբերի, և անհիմ վերջին տարիներին հրատարակված աշխատությունների մեծ մասը, որպես չգրված օրենք, ինչ-ինչ ժամանակում դրանք չեն զետեղում: Այսպիսի ցանկերի առկայությունը մի ևս մի անգամ ավելի է արագացնում յուրաքանչյուր հետազոտողի աշխատանքը:

Մնում է ավելացնել, որ այս սկզբնաբանված հատորն օգտակար է ոչ միայն սարքեր հիմնադրողներին, այլև հավասարապես փիլիսոփաների, կրոնագետների, գրականագետների, լեզվաբանների, այդ թվում համեմատական լեզվաբանությանը, ինչպես նաև մյուս հումանիտար գիտություններով զբաղվողների համար:

Մեզ մնում է կրկին երախագիտության խոսքեր հղել աշխատասիրող Պ. Հովհաննիսյանին, որը, լքված երեստարդական ջանասիրությամբ, մեզ ժամանակ էր Ն. Ադոնցի երկերի այս հրատարակած հատորը:

1. Մեն Ն. Ադոնց, Երկեր չորս հատորով, Հայկական հարց, կազմ., ծանոթագրել և ներած. գրել է Պ. Հովհաննիսյանը, Եր., 1996:
2. Մեն Ն. Ադոնց, Պատմագիտական խնդիրը, Եր., 2003, նույնի «Ընդունում Մովսես Կաղանկատվացու», Եր., 2005, նույնի «Հայաստանի սկզբնաբան», Եր., 2006: Մրանց ղեկ է ավելացնել նաև Ադոնցի երկու ժամանակ անհիմ հոդվածների հրատարակումը՝ կրկին Պ. Հովհաննիսյանի աշխատասիրությամբ:
3. Մանրամասն Մեն Ն. Ադոնց, Երկեր 5 հատորով: Ա: Հրատ. Պատմ. Պ. Հ. Հովհաննիսյանը, Եր., 2006, էջ 53 և հարց:
4. Մեն Ջ. Ֆրանկ, Արքեոլոգիա և պատմ., 2007, 15 168-246: ■

ՀԱՅԵՐԸ ԵՎ ԵՂԻՄԱՅՈՒՄ

Բազում հետախույզությունների տեղ Արախանը (1779-1851թ.թ.) ավարտել է Ուխտալայի համալսարանը՝ մասնագիտացված լինելով լեզվաբանական գրականության, ժամանակաբանության և մեակույթի գծով: 1805-34 թվերին զբաղեցրել է Ընդունումի արխիվում կարգիչի և արխիվի արխիվի ղեկավարի պաշտոնը: Համագործակցել է վեճի գիտնական Ջոն Բերգելիոսի հետ և որպես իր փոխակա ուսումնասիրությունների գնահատանք դարձել է Ուխտալայի գիտական միության ժամանակավոր անդամ:

Ման Անասասի անունով մի ուրիշ հայ վաճառական Դամասկոսից 1828-57 թվերին եղել է Եգիպտոսում Ընդունումի ընդհանուր հյուպատոսը: Իսկ Պոլ Սերֆինոն (Մարաշյան) մնամ կարևոր դասեր է զբաղեցրել Կոնստանդնուպոլսի լեզվաբանական դեպարտամանը:

Շարիք քաղաքում է Օհան Դեմիրջյանը՝ որդին Ստեփան Բեյ Դեմիրջյանի, որը Եգիպտոսի արագոր-

ծանախարան է եղել 1844-1853 թվերին, մասնակցել է Սուեզի ջրանցիի բացմանը, և սեր կարող հաստատել լեզվաբանական արխիվական ընթացիկի հետ: Հետագայում հաստատվելով Ընդունումի, 1867-ին ստացել է լեզվաբանական ֆակուլտետի ղեկավարի և հարգված հեղինակ դարձել շնորհիվ վերոհիշյալ և արեւելի երկրների միջև առեւտրական հարաբերությունների և կաղերի մասին հեղինակած երկու գրքերի:

Շուրջ նորագույն ուսումնասիրությունների, Դեմիրջյանը Սուեզի ջրանցիի արվարձաններից մեկում մի փոքր մասում է կառուցել, որը մինչ օրս կանգուն է, և ծարսարաղների հավաստմամբ, ունի հայկական եկեղեցիների բնորոտ ներքին հարդարանք:

Վերջինս ակադեմիական և դիվանագիտական քաղաքացիների հետ առնչություն ունեցող հայերի թիվն այնքան մեծ է, որքան հայերի և հայկական հարցերով զբաղվող լեզվաբան-

րի թիվը: Հերիսի Բեռնեթ (1669-1732) անունով վեճի փիլիսոփա-դիվանագետն Ուխտալայից լեզվաբանի է թարգմանել Մովսես Խորենացու «Հայոց ժամանակագրությունը» մի ևս մի հասկանալի: Մեկ ուրիշ վեճի գիտնական էր ասկանաբան դարձյալ Ուխտալայից՝ Օլաշ Կելսին (1670-1756), գրել է հայկական եկեղեցու ժամանակաբանության և կառուցվածքի մասին:

Կրոնական հետախույզությունները հավանաբար վեճի միսիոներներին մղել են այնպիսի Հայաստան: Առաջինները եղել են Լաւր երկի Հոգեբեզը և Ն. Ֆ. Հոյսերը, որոնք Անդրկովկաս են այնպիսի 1886-ին: Նրանց հետեւել են էլին Աննա Շարլոտտա Սուդովալը (1853-1921), որը մոտ 30 տարի աշխատել է Էջմիածնում, Երևանում, Շուշում և այլ ֆակուլտետում ու գյուղերում, և Ալմա Յոհանսոնը (1881-1974): Սուեզի ջրանցիի գերեզմանատան ամեն տարի եղի հայերը հավաքվում են նրա հողաբեզի առաջ՝ ի նշան երախագիտության 1915-ի ցեղասպանությունից մազա-

Դեմիրջյանի կառուցած մատուռը

ղուծ հայ որբերին ցուցաբերած նրա օգնության:

Նրանց և այլ միսիոներների գրած հրատարակումներից վեճից իրագրվել են Օսմանյան Թուրքիայի

սարածում կատարված ցեղասպանության մասին:

Թարգմ. ՆԱԿՈՐ ՕՐՈՒԿՅԱՆԸ (բնագր. ԱԿՍՈՒՄԻԱՆԻ և ՊԵՏԻՍԻ ԳՆԵՅԻՆԻ ԿՈՂԻՄԻՆԻ)

ԴՐԱՆՍ

Ինֆուրու՞ն, թե՞ ամբողջականություն

Ամերիկացի ֆաղափական փորձագետներից մեկը հետաքրքիր կանխատեսում է արել. եթե ազգային ինֆորմացիան ու սարածախային ամբողջականության սկզբունքների հակամարտության մեջ առաջնությունը սույն առաջինին, ապա արդեն մեր դարում մոլորակում լույս աշխարհ կգա եւս 200 անկախ թեթևություն: Թե ինչի կհանգեցնի դա, կարելի է միայն ենթադրել: Համեմայն դեղս մասնագետները լավատեսությունն չեն տրամադրված:

Առհասարակ ինֆորմացիան հարցում համաբախարհային ֆաղափական միջոց կանգնած է փակուղու առաջ: Նույնիսկ անհնար է դարձել որևէ չափով հստակեցնել ինֆորմացիոն տրամադրությունը միայնակալու միջոցով օտար տասկերպումներ կողմնորոշող իր տարածալային սահմաններից դուրս մղելու երեսույթի բարձրագույնը, որդադասառնություն: Լիբերալներն, օրինակ, գտնում են, որ ինֆորմացիոնության եւ անջատողականության ձգտումները ծնունդ են առնում այն միջավայրում, որտեղ չկա կամ թույլ է դեմոկրատիան: Բայց այդ նույն գույքերը Վերադարձում տարակցման վստահի առաջ են կանգնած Մեծ Բրիտանիան, Ֆրան-

սիան, Բելգիան, Իտալիան: Կա՞ր դեմոկրատիայի ավելի բարձր մակարակ: Սյուս կողմից, եթե ընդունում են, որ ազգային-ազատագրական դայարը մարդասիրական է, ապա միեւնոյն ժամանակ նաեւ դիտի հարցնել՝ իսկ աշխարհում ֆունի միասար թեթևություն կա:

Սակայն ամենամտողոք իրողությունն այն է, որ այս կարգի տեսական ձեւակերպումները հենց այդուպիսի էլ մնում են, երբ աստարեզ են գալիս մոլորակի հզորների աշխարհաֆաղափական նկրտումները: Եվրոպան (ու առաջին հերթին Գերմանիան) խթանեց Գարավալալային ժողովուրդների նացիոնալիզմը եւ մասնատեց բարեկեցիկ երկիրը: Բալկաններում իր ռազմակայանը տեղաբաշխելու մղումով ԱՄՆ-ը իր թեւի սակ է առնում «եղբայրական» Կոսովոն: Նույն ամերիկացիները հազիվ թե մշածում են Չինաստանի «տարածալային» ամբողջականություն» մասին, երբ խախտում են Տիբեթի անջատողականությունը: Սեփական սեղարատիզմը ուժով հանդարտեցրած Ռուսաստանը անբախույց աջակցում է Հարավային Օսիային, Աբխազիային, Մերձդնեստրին:

Հնարավոր է, որ խնդրի սրությունը թուլացնեն զլորալացումը, դեմոկրատական սկզբունքների ունիվերսալացումը, փոխկաղվածությունը, ճնեստական-սեխնոլոգիական-լրատվական միասնությունը: Նույնուպես միանգամակ տասասխան չկա: Ինչի՞ մասին են խոսում, երբ Իրաի միասեռ արաք ժողովուրդը կարող է «ինֆորմացիալ» երկու մասի կրոնական հիմքի վրա՝ շիաեր ու սուննիներ, դեռ չխոսելով «Զրդսանի» մասին:

Մեր է իրական կացությունը: Եթե նույնիսկ ինֆորմացիան ու տարածալային ամբողջականության սկզբունքների փոխհարաբերություններում առաջնությունը սույն որևէ մեկին, մեծ ֆաղափականության մեջ էաղես ոչինչ չի փոխվի: Ռուվիեսե այդ տարազան չի կարող ուղեցույց լինել գերտերությունների աշխարհաֆաղափական ատերի ու կողմնորոշների համար: ԱՄՆ-ը Իրաֆ մտնելիս թեց բոլորի ու ամեն ինչի վրա: Ուրեմն ինչ է մնում անել փոքրերին, կատարել մեծերի կամքը, ինչուպես ընդունված է ասել: Երեւի: Մնում է միայն մի բան՝ խելով անել:

ՌՈՒՆԵՆ, ՏԱՅՐԱՊԵՏՆԵՆ

Ա՛խ, Գարալա, Գարալա

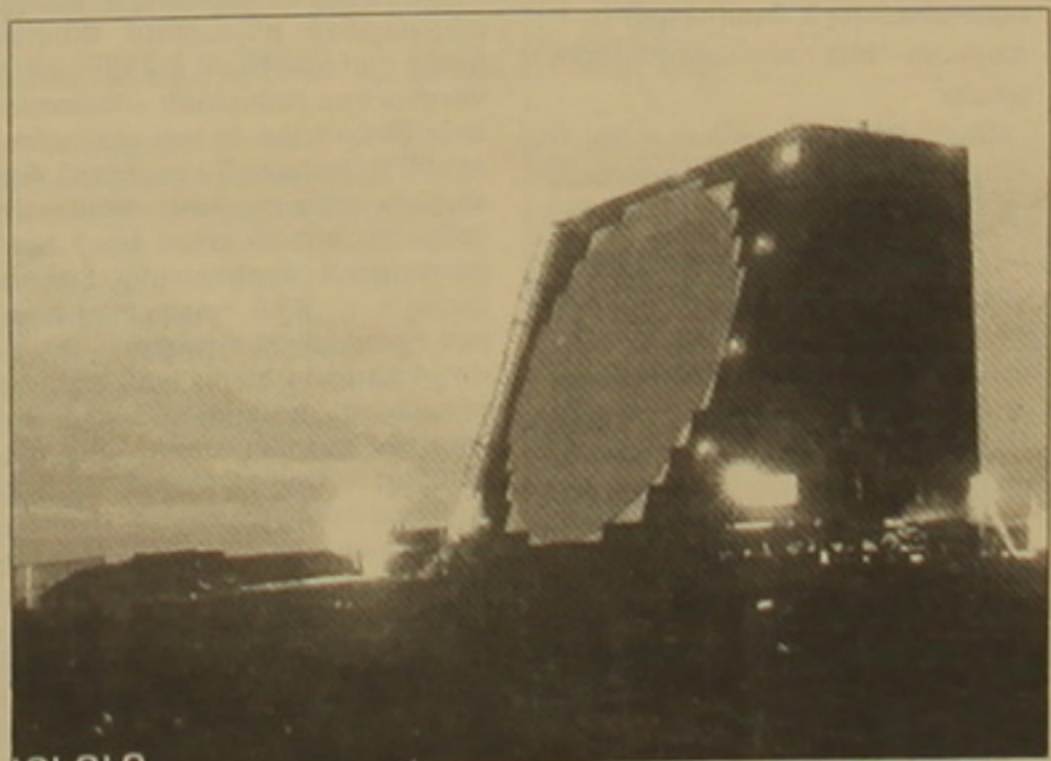
Ութնյակի վերջին հանդիման ժամանակ Գարալայի ռադիոլուկացիոն կենտրոնի հիւստակումը երջանկացրեց արդրեջանցիներին: Բա ո՞նց, Արդրեջանը միանգամից բարձրացավ գրեթե ռազմական գերտերության մակարակի: Եատեր, որ գաղափար անգամ չունեին, թե ինչ բան է արդրեջանցի, իմացան: Եվ հետո, կարելի է առնվազն սակարկել երկու հզորների հավակնությունների հարցում, աջակցություն տահանջել, օրինակ, Ղարաբաղի խնդրում եւ այլն:

Սակայն ատս ինչ ժամանակ տահանջվեց տարգելու համար, որ Պուսիների առաջարկած համատեղ օգտագործման գաղափարն ըստ էության ֆարգչական էր: Ավելի ճիշտ՝ կրտսեր Բուիւն ատոնելու միջոց: Դա հաջողվեց, եւ ո՛չ ավելին:

Հանրահայն է, որ ամերիկացիները, հայերս կասեինք, դառնում են ամենախառնակողը, երբ խոսքը վերաբերում է երկրի ազգային ատերի տատատանությունը: Եթե նրանք հատկեւ են, որ տատակահարմար է Արեւելյան Եվրոպայում (նույնիսկ չհարցնելով Բրյուսելի կարծիքը) տեղակայել հակահրթիռային համակարգեր, ապա դա նրանք կանեն բոլոր տարագաներում: Այստեղ տատարում չի կարող լինել:

Երկրորդ: Ռուս ռազմական փորձագետների զգալի մասի կարծիքով, դա խիստ վստահավոր ֆալ կլինի բուն Ռուսաստանի անվտանգության տեսանկյունից: Բնական է, որ Պուսիները չէր կարող չխորհրդակցել զինվորական մասնագետների հետ, եւ եթե, այդուհանդերձ, նման առաջարկ է ներկայացնում, ուրեմն տարգ է ինչ տատակակ: Ուզում ես ոտալ իրանական կարծեցյալ հրթիռները, խնդրեմ, աշխարհի այն առաջ էժամ ու արդյունավետ տարերակ եմ առաջարկում:

Ավելին, ռուս փորձագետները նույնպէս անբախույց մտահոգություն են հայտնում՝ իսկ եթե հանկարծ ամերիկացիները համաձայնեն: Այնժամ յանկիները հնարավորություն կունենան բախանելու ռուսական բանակի ամենագաղտնի օրելներին:

ՆՈՒՈՒՆ

մեկը, որտեղ նորագույն ռազմական տեխնոլոգիաների միջոցով ինֆորմացիա է հայթայթվում հսկա մի աշխարհաբեզանի վերաբերյալ: Զե՞ որ այդ եւ համանման հակահրթիռային մի ֆանի այլ աղբյուրներից ստացված տվյալներն անմիջաղես հաղորդվում են բանակի գլխավոր ատարի կենտրոնական համամատատակական կետ, որտեղ օդերատիվորեն վերլուծվում են եւ ներկայացվում թեթևության բարձրագույն ղեկավարությանը՝ համատատասխան հակահարկած հասցնելու առաջարկություններով: Իսկ ումից կարելի է սղատել ամենամատատային հարձակումը:

Եվս մի անընդունելի համաձայնակարգի մեջ է բացառել, որ ամերիկացիները համաձայնություն տան, ընդամենի տարածարկելով եվրոպական տարերից: Դեռեւս 1996 թվականին ԱՄՆ-ի ազգային անվտանգության խորհուրդը որոշում է ընդունել ստեղծել հակահրթիռային տատատանության արդիական համակարգ, որի տատակակն է ոչ միայն թեւավոր հրթիռների միջոցով ատրից հանել Ռուսաստանի ռազմավարական միջուկային ուժերի առանց այն էլ թուլակցած կարողության զգալի մասը, այլեւ միջոցներ ստեղծել կանխելու տատատան հրթիռային հարկածները: Եվ ամերիկացիներն այդ աս-

տարեզում անցած ժամանակահատվածում արդեն հսկայական միջոցներ են ծախսել, նաեւ խնդիր դնելով Ռուսաստանի ողջ տարածքում առնել ռադիոլուկացիոն ծածկույթի տակ՝ հրթիռների մեկնարկն ու թռիչքը վերահսկելու համար: Եվ ո՞վ ասաց, որ ամերիկյան ֆաղափական ու զինվորական վերնախավը, առավել եւս ընչաֆաղ ռազմական կորորուցիաները հանուն Գարալայի կիրառվեան իրագործվող տարերից:

Եվս մի բավականին համոզիչ փատարկ: Ռվ կարող է երաշխավորել, որ Ռուսաստանի կողմից Գարալայի վարձակալման ժամկետը լրանալուց հետո արդրեջանցիներն ու ամերիկացիները «հրաժեշտ» չեն տառուներին: Խորհրդային Միության ֆայլայումից հետո հատկաղես ռազմական բնագավառում Ռուսաստանի նկատմամբ իր ո՞ր խոսումն է կատարել Արեւմուտքը (ՆԱՏՕ-ն, իր, չղիտի ընդարձակվեր): Այնուպես, թե՛նա իրավաղի է հայտնի փորձագետ, տատատանող գեներալ-զնաղես Լեոնիդ Իվաւոնը կանխատեսելով, որ Գարալայի ռադիոլուկացիոն ծառայությանը, որն ըստ էության գործում է ընդդեմ ԱՄՆ-ի, ֆիզիկական կամ ֆաղափական ոչնչացում է սղատում:

Ռ. Տ.

«ՍԵՎ ՈՍԿՈՒՄ» ԳԻՆԸ

Ավստրալացիներն Իրաֆում են հանուն նավթի

Պաշտպանության նախարարի խոսուվանությունը

Ավստրալայի վարչաղես Զոն Հոնաղը երեկ հերեւել է երկրի տատատանության նախարարի այն խոսուվանությունը, որ ավստրալացի զինտառայողներն Իրաֆում են հանուն նավթի: «Մեմ այնտեղ նավթի տատատանով չենք գնացել եւ մնում», հայտարարել է վարչաղեսը՝ ի տատատանության տատատանության նախարար Բրեման Նելսոնի խոսուվանությունը:

«Ֆիզար» թերթը նում է, որ ավելի վաղ Նելսոնի հրաղարակած գեկույցում խոսուվանություն էր արվել, որ Իրաֆում ավստրալական զորի ներկայության տատակը նավթի անխափան մատակարարումների աղաղուվումն է:

«Մեր տատատանական ռազմավարության գերակայություններն

Ավստրալայի անվտանգության աղաղուվումն է, եւ վաղելիի աղաղուվումն այդ գերակայություններից մեկն է», հայտարարել էր Նելսոնը ավստրալական ABC հեռուատարըկերության եթերում:

Նրա խոսուերով, «ոչ միայն Իրաֆը, այլեւ ամբողջ Միջին Արեւելքը եներգիայի խոտոր մատակարար է մնացյալ աշխարհի համար»: Ռատի տատարարը կարտարել է Միջին Արեւելքի, մատանվորաղես Իրաֆի տեական կայունության աղաղուվումը:

Ավստրալան, որի տատատանողական վարչաղեսը ԱՄՆ նախագահ Զորը Բուիւնի դատակիցներից է, Իրաֆում եւ տարածաբեզանում ունի 1575 զինտառայող: Նախարարի խոսուերով, Իրաֆում ավստրալացիները կմտան այնքան, որքան հարկ լինի:

Սուիարսոյից տահանջում են 1,3 մլրդ դոլար

Ինդոնեզիայում եկող ատրաք սկսվում է նախկին նախագահ Սուիարսոյի դեմ ուղղված ֆաղափացիական հայցի ներկայումը: Այդ մասին Ֆրանտորեսի թղթակցին հայտնել է Ինդոնեզիայի գլխավոր դատախազ Դահմեր Սուրթեն:

Անցյալում Սուիարսոյին հաջողվել էր խոտափել թեթական գանձարանից միլիարդավոր դոլարների հափեսակման հետ կաղված դատական հետաղնողումները: Այժմ դատաղաղությունը տատատանվում է Սուիարսոյից եւ նրա «Սուրտերմար» հիմնաղրամից տահանջել 11,5 տրիլիոն ինդոնեզական ռուպի (1,3 մլրդ դոլար) վնատի փոխատուում:

Ըստ ֆաղափացիական հայցի, հանդես կգա 25 վկա, ատել է գլխավոր դատախազը:

Սուիարսոն երկիրը կատավարել է 1967-1998 թթ.: 2000 թ. նրա դեմ տեական գործ հարուցվեց կատատակերության մեղաղրանով, մատանվորաղես բարեզորեական հիմնաղրամների միլիոնավոր դոլարների խոտացման մեջ: Սակայն մեղաղրանները հանվեցին նրա հիվանդության տատատանով:

Նախկին նախագահը ներկայումս 86 տարեկան է: Գլխավոր դատախազի խոսուերով, նրան համանման մեղաղրաններ կներկայացվեն եւս 6 հիմնաղրամներից կատարված խոտացումների կաղակցությամբ:

Խուուարկություն Ֆրանսիայի նախկին վարչաղեսի տանը

Դատավորներ ժան-Մարի Դյուրին եւ Անրի Պոնը կատատակերության անանում մեղաղրանների «Clearstream» գործի կաղակցությունը խուուարկություն են իրակատարել Ֆրանսիայի նախկին վարչաղես Դոմինիկ դե Վիլտեի տանը: Ֆրանտորես գործակալությունը հաղորդում է, որ խուուարկությունը տեւել է մոտ 6 ժամ եւ իրականացվել է տանտիոց բացակայությամբ: Դատավորները իրենց հետ որեւէ իրեղեն աղաղույց չեն տարել:

Դոմինիկ դե Վիլտեի տունը խուուարկելու որոշումն ընդունվեց այն բանից հետո, երբ «Clearstream»-ի սկանդալը բացատարած գեներալ Ռոնդոյի համակարգում հայտնաբերվեցին նախկին վարչաղեսին անմիջականորեն մեղաղրող նումներ: Դրանք հակատում են 2006 թ. դեկտեմբերին Դոմինիկ դե Վիլտեի արած այն ողնողումներին, թե կատատակերության անանում մեղաղրանների հեղինակը ինքն էլ:

Զննիչները կարծում են, որ հենց Վիլտեն է մի ատր ֆաղափական գործիչների, այդ թվում նախկին ներտործնախարար եւ ներկայիս նախագահ Նիկոլա Մարկոզիի դեմ ուղղված գղատարագրերի հեղինակը:

Ենթաղրվում է, թե նախկին նախագահ ժակ Երակի համանով Վիլտեը կաղմել է «Clearstream» բանկում իր փողեր լվացող որո հայտնի գործարարների գանը: Այդ թվում՝ Երակը եւ Վիլտեը թերեւս փորեւել են ազատել իրենց ֆաղափական մրցակիցներից:

Այս տարվա հունիսին դատավորները մտաղրվել էին սկալ գործի կաղակցությամբ հարցաղնել ժակ Երակին: Սակայն վերջինս հրաժարվել էր ցուցումներ տալ, վկայակոչելով սահմանաղրության այն հողվածը, ըստ որի հանրաղեսության նախկին նախագահը տատատանատակություն չի կում իր կատավարման օրմ կատարած արարների համար:

Անախաղեղ ւոգ եղանակ ԱՄՆ-ի արեւմուտքում

ԱՄՆ-ի արեւմուտքում երեկվանից սկսած անտանելի ւոգ եղանակ է: Արձանագրվում են աննախաղեղ գերտատատաններ: Կալիֆոնիայի հարավում՝ Մահվան հովտում 53 ատտիժան է, Բեյեում՝ 52, Փալմդեյլում՝ 45: Լաս Վեգատում երեկ սնդիկի սյունը ցույց է տվել ըստ Ցելսիուսի 47 ատտիժան տարություն. դա գերաղանցում է 1985 թ. նեկորը: Նույնքան ւոգ է նաեւ Արիզոնայի նախանգում:

CNN-ը հաղորդում է, որ տաղն ուղեկցվում է աննախաղեղ երաշուկ: Ըստ օղերտաղարանների կանխատեսումների, նույնիսկ եղանակ կլինի նաեւ առաջիկա ատրաթվա ընթացում: Այդ կաղակցությամբ մեծացել է անտառային հրեղների ծագման հավանականությունը: Տեղական իխանությունները մարղականց հորղորում են առանց

անհրաժեշտության դուրս չգալ տեղից: Լաս Վեգատում արղեն մահվան դեղմ է արձանագրվել: Մի ֆանի գերտաերղիկներ արեւատարվել եւ հիվանդանոց են տարվել: Բժիշկները մարղական խորհուրդ են տալիս ատտ հեղուկ ընդունել եւ թաց հարղուտ կրել:

Ոսիկանությունը հետեւում է, որ մարղիկ ավտոմեքանաներում չթողնեն ընտանի կենդանիներին եւ փոքր երեխաներին: Հիմզաբթի օրմ Այդաղի նախանգում մահացել է 1 տարեկան երեխա, որին ավտոմեքանայում էին թողել ընդամենը 38 ատտիժան տարություն տայմաններում: Նեվում է, որ արեւի տակ կանգնեցված փակ ավտոմեքանայում 15 որողում տարությունը հատնում է մինչեւ 60 ատտիժանի:

Պ. Բ.

Մարզայանը կրկին առաջասարների խմբում է

«Արարատը» հաջողությամբ հաղթահարեց բոլոր փորձությունները

«Հանրառատական» մարզադասում կայացավ 11-րդ տարից հետևած «Փյունիկ»-«Արարատ» հանդիպումը, որը սկզբունքային հսկայական նշանակություն ունեցող չեմպիոնի կոչման համար մղվող հետագա շարքում: «Փյունիկը» 11 խաղից հետո ունեցավ 28 միավոր, իսկ արարատցիները 10 խաղից հետո իրենց օգտին 22 միավոր էին գրանցել: Հաղթանակի դեմքում փյունիկցիները 6 միավորով առաջ կանգնեցին «Արարատին» և լուրջ հայտ կներկայացնեին չեմպիոնության համար: Իսկ եթե հաջողություն ունեցնեին «Արարատին», ապա ոսկե մեդալների համար մրցավեճը նոր ուժով կբորբոքվեր:

«Արարատը», որ չորս օր առաջ գեղեցիկ ոճով հաղթել էր Առիթունի «Շախմատին», «Փյունիկ» հետ մրցավեճում էլ գերազանց դրսևորեց իրեն: Կարելի է ասել, որ արարատցիները իսկական մարզական սխրանք գործեցին: Խաղի ընթացքում 3 անգամ զիջելով մրցակցին, 10 հոգով, այն էլ կողմնակալ մրցավարության ղեկավարներով, «Արարատ» ի վերջ 4-3 հաշվով կամային հաղթանակ տոնեց՝ լուրջ հայտ ներկայացնելով չեմպիոնության համար:

Հարկ է խոստովանել, որ մեր ֆուտբոլիստները վաղուց նման անհաճ ու դիտարժան մրցաշարերի ակամասես չէին եղել: Տավոլ, իրենց բարձրության վրա չզսնվեցին մրցավարները՝ ամեն կերպ ցանկանալով օգնել «Փյունիկին»: 32-րդ րոպեին Արման Ամիրխանյանն արարատցիների կողմից խաղի կանոնների խախտում արձանագրելով, 11 մ հարված նշանակեց նա Սարգիս Հովսեփյանը բացեց հաշիվը: Իսկ երբ նմանափոխ իրավիճակում 79-րդ րոպեին վայր զցեցին արարատցի Մարկոսին, սուլիչը չզիջեց ինչու լռեց: Փոխարենը հաջորդ յոթիսկի մրցավարը դաշտից հեռացրեց «Արարատ» գլխավոր մարզիչ Վարուժան Սուխայանին՝ լուրջ լուրջ վերջինս հայտնել է: Մինչ այդ, նա դաշտից հեռացրել էր նաև արարատցի Արթուր Պետրոսյանին: Սակայն այս

ՄԱՐԿՈՍԻՆ

ամեն էլ չօգնեցին «Փյունիկին» հաջողության հասնելու:

Արարատցիները հաջողությամբ հաղթահարեցին բոլոր փորձությունները և լուրջ դուրս եկան դժվարին իրավիճակից: Իր վարձուությամբ կրկին փայլեց բարձրագի Մարկոսը, որը երկու անգամ գրավեց «Փյունիկ» դարձալու: Այլի ընկավ նաև արարատցի Հարություն Հովհաննիսյանը՝ հավասարեցնելով հաշիվը (3-3): Իսկ մինչ այդ «Փյունիկից» 2 գոլ էր խփել Արման Ավետիսյանը: Ի տարբերակ արարատցիների, նրան մարտական բնավորություն դրսևորեցին և կարողացան խաղը հաղթական ավարտի հասցնել: 87-րդ րոպեին չափազանց տղամարդիկ գոլ խփեց գոհիմ միացած «Արարատ» դաշտից Վահե Մեհրաբյանը: Նա մոտ 35 մետրից շեշտակի հարվածով գնդակն ուղարկեց դարձալու վերին անկյունը: «Արարատը» հաղթեց 4-3 հաշվով և կորցրած միավորներով հավասարվեց «Փյունիկին»:

Մարտական անցկացվող շախմատի մրցաշարի հերթական երկու տուրներում հաղթանակներ տոնելով, Գարիել Մարզայանը կրկին տեղ գրավեց առաջասարների խմբում: 6-րդ տուրում հայ խախմասիսը սեփական լուրջ մարտական մասնեց միջազգային վարձու Ալեքսեյ Պետրուցին, իսկ հաջորդ տուրում սոփիստներով հաղթեց գրասմայստեր Յուրի Տիխոնովին: Այսօրվա, 7 տարից հետո Գարիելը վասակել է 5 միավոր, և բաժանում է 4-16-րդ տեղերը: Մրցաշարում եռիշխանություն է: 5,5-ական միավորով արդյունավետ գլխավորում են Բորիս Սավենկոն, Անդրեյ Դեյակովը և Ալեքսանդր Եվդոկիմովը: 6-րդ տուրում Դեյակովին և Եվդոկիմովի մրցավեճն ավարտեց ոչ-ոքի, իսկ Սավենկոն հաղթեց Կոլմանովային: 7-րդ տուրում Սավենկոն առավելության հասավ Ալեքսեյ Դեյակովի նկատմամբ, իսկ մյուս երկու առաջասարներն իրենց լուրջ հաղթանակներ ավարտեցին ոչ-ոքի: Հայաստանի մյուս ներկայացուցիչը՝ Արարատի Ինանը 7 տարից հետո վասակել է 2,5 միավոր: Նա նախ ոչ-ոքի խաղաց Ալեքսանդր Ֆոմինի-խի հետ, ապա դարձավ Պավել Կալոյանին: 8-րդ տուրում Գարիել Մարզայանը կմրցի առաջասարներից մեկի՝ Ալեքսանդր Եվդոկիմովի հետ: Մեծ նշանակություն ունի նաև Սավենկո-Դեյակովի մրցաշարը: Հիշեցնենք, որ մրցաշարում կկայանա 9 տուր:

Ընթացներն արժանազան դարձնելու

Թուրքիայի Տրափիզոն ֆուտբոլային մեկնարկել են Սեփուլյան ճեշտական համագործակցության կազմակերպության անդամ երկրների մարզական առաջին խաղերը: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, հայ մարզիկները մասնակցում են ծրագրում ընդգրկված 12 մարզածեերից 4-ի մրցումներին: Արդեն իրենց մրցավեճն են ավարտել հունահունական ուղի ընթացները: Նեմո, որ մրցումներում հիմնականում մասնակցում են մասնաճյուղի մարզիկները: Բուրից հաջող հանդես եկան գյումրեցի ընթացներ Գետուր Գետուրյանը (54 կգ) և Գետուր Խաչատրյանը (58 կգ): Գյումրեցի Արթուր Ալեքսանյանը (63 կգ) և երեսնյակի ժողով Բաբայանը (42 կգ) դարձան բրոնզե մրցանակակիրներ: Թեմիկոնոյի մրցաշարում երեսնյակի Հայկազ Սամվելյանը (55 կգ) արժանացավ բրոնզե մեդալի: Իսկ ահա ֆուտբոլի մինչև 17 տարեկանների մրցաշարում հավաքականը դարձապես անփառունակ ելույթներ ունեցավ իր եմբախմբում և դուրս մնաց հետագա շախմատից: Մեր ֆուտբոլիստներն առաջին խաղում 0-2 հաշվով դարձվեցին մոլորակացիներին, ապա 4 անդամասխան գնդակ ընդունեցին ռուսներին: Մեծ հետաքրքրություն էր ստանում միտոնոյն խմբում ընդգրկված Հայաստանի և Ադրբեջանի մրցաշարի ֆուտբոլիստների մրցավեճը: Այդ խաղում դարձան մեծ ընթացները:

Նախարարն ընդունեց Հայաստանում Զինաստանի դեմադանին

Հուլիսի 6-ին ՀՀ տարածքի և երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Գրիգորյանը ընդունեց Հայաստանում Զինաստանի արևադարձային լիազոր դեսպան Հունգ Յոյուն: Նախարարը ներկայացրեց Հայաստանի տարածքի ընդհանուր վիճակը, Պեկինի օլիմպիական խաղեր մեկնելուն հավակնող մարզիկների նախադասարտության ընթացքը: Խոսեց Ճապոնի օլիմպիական մարզահանգրվանի և Պեկին 2008-ի կազմակերպիչի հետ սարվող աշխատանքների մասին: Զինաստանի դեսպան Հունգ Յոյուն նույնպես անդրադարձավ առաջիկա ամառային օլիմպիական խաղերին: Նա նեց, որ մասնաճյուղի օլիմպիական մրցաշարերում կազմակերպությանը կառավարված վիզաների և այլ խնդիրների հետ: Զննարկվեցին նաև համաշխարհային մարզական հավաքականի մրցաշարերում մասնակցության հավակնորդները: Վազմվելու է համագործակցության համադասարտության մասին: Մյուս բնագավառում նույնպես կողմերը կհամագործակցեն:

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հուլիսի 6-ին ներկայացված ընտրության նպատակով անցկացվող հրապարակային մրցույթի կազմակերպման մասին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է հրապարակային մրցույթ՝

1. Վիլյամ Մարտյանի ծննդյան 100-ամյակ,
2. Վիկտոր Համբարձումյանի ծննդյան 100-ամյակ,
3. Սոփոկալիայի անվան օմբրայի և բալետի մեծահասակ ակադեմիական թատրոնի հիմնադրման 75-ամյակ, հուլիսի 6-ին ներկայացված ընտրության համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները: Մրցույթային առաջարկությունները անհրաժեշտ է ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետություն կենտրոնական բանկ՝ Բ. Երևան 0010, Վազգեն Մարզայանի փողոց 6: Մրցույթային հայտերի ընդունման վերջին ժամկետն է օգոստոսի 24-ի ժամը 17:00: Մրցույթի հայտերի բացման օրն ու ժամն է օգոստոսի 27-ին ժամը 17:00: Մրցույթի արդյունքների ամփոփման միջոցով հրավիրվում է օգոստոսի 31-ին ժամը 17:00: Մրցույթին մասնակցելու հրապարակային ծանուցումը հրապարակված է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ինտերնետային ՎԵԲ կայքում (www.cba.am): Մրցույթին մասնակցելու ծանուցումը, ինչպես նաև լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար ցանկացողները կարող են դիմել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի Վճարային համակարգերի և դրամաբանության կարգավորման վարչություն՝

Հեռ. 374 10 561655
Ֆախ. 374 10 567423, 374 10 523852
E-mail՝ emission@cba.am

ԿԲ մասնակի ծառայություն

Կլիչկոյին ռեանսեի հասնելու հնարավորություն է ընձեռվել

Այսօր Գերմանիայի Զյուրի ֆուտբոլային ԻԲԲ-ի վարկածով գերման ֆուտբոլային կարգի աշխարհի չեմպիոն Վլադիմիր Կլիչկոն ամերիկացի Լեյնոն Բրյուստերի հետ մենամարտում իր հղուի դաշտում կայացրեց համար երկրորդ հանդիպումը կանցկացրեց: Ինչպես հայտնի է, 2004 թ. Լաս Վեգասում Բրյուստերը հաղթել էր Կլիչկոյին 5-րդ ռաունդում, ընդ որում 4-րդ ռաունդում ուկրաինացի բոցբամարտիկը հայտնվել էր ուղիղ հասակին: Այդ մենամարտից հետո Բրյուստերը 3 անգամ հաջողությամբ դաշտում էր գերման ֆուտբոլային կարգում ՎԵԲ-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի իր սիստոն, սակայն 2006 թ. ապրիլին դարձվել էր քելառացի Սեբեյեկ Լյախովիչին:

Այնպես որ Կլիչկոն կփորձի ոչ միայն դաշտում ռեանսեի հասնել կոչումը, այլև ռեանսեի հասնել Բրյուստերի նկատմամբ: Ուկրաինացի բոցբամարտիկը ԻԲԲ-ի վարկածով չեմպիոնի սիստոնը նվաճել է 2006 թ. ապրիլին Կրիս Բերդի հետ մենամարտում: Հետագայում նա երկու անգամ հաջողությամբ մաշտում էր չեմպիոնական գոտին Վելիկոյի և Ռեյ Օստինի հետ մենամարտերում:

Հանդիպումից առաջ կայացած մամուլի առիթով Կլիչկոն հետևյալն է նեցել. «Լեյնոն Բրյուստերի հետ կրկին մենամարտելու երազման իրականություն դարձավ: Ընթաց երկրորդ հանրավորություն կունենամ փակելու իմ դրոֆեսիոնալ գործունեության ես մեկ անհաճ էջ: Անկասկած, Լեյնոնը շատ վստահավոր մրցակից է: Նա աշխարհի ուժեղագույն գերմանացիներից է: Դա ավելի լավ է: Երբեք չեմ ցանկանալ որ ինձ դուրս գալ և թույլ մրցակիցների հետ մենամարտել: Զու ում արդյունքներում համար հարկավոր է ուժեղագույններին հաղթել: Մեր առաջին մենամարտում ուժաստան էի եղել, ինչի մասնաճյուղ մինչ օրս էլ չեմ կարողանում զսնել: Բայց զսնում եմ, որ Բրյուստերն ինձ արդարացի հաղթեց: Այժմ ուրախ եմ, որ կրկին հնարավորություն ունեմ ուղիղում հանդիպել նրա հետ»:

Իր հերթին Կլիչկոյի մարզիչ Եմանուել Սեյուրսը, որի ծննդյան 63-րդ ջարդարձը համընկնում է մենամարտի օրվան, խոսեցել է, որ Վլադիմիրը հուլիսի 7-ին յոթերորդ ռաունդում նկատուի կենտրոնի մրցակցին: Սակայն այդ խոսքերը ոչ մի ազդեցություն չունեցան մրցակցի և նրա մարզիչ վրա: «Մենք ելել ենք այստեղ, որպեսզի նվաճենք աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Մենք լավ ենք ուսումնասիրել Վլադիմիրին և մասնաճյուղ ենք այն բանին, որ այս անգամ նա մարտական մեջ այլևս ոչ մի արդարացում չզսնի: Ես բացարձակապես համամիտ եմ գործընկերոջս հետ, որ մենամարտը կավարտի նկատուով: Միայն թե մենամարտի էլը կլինի այնպիսին, ինչպիսին երեք տարի առաջ էր», նեցել Բրյուստերի մարզիչ Բորի Մակգրեթը: Բրյուստերն էլ ավելացրել է. «Կրկին նկատուի կենտրոնում Վլադիմիրին և արդեն ոչ ոք իրավում չի ունենա հայտարարելու, թե այս անգամ էլ հաղթանակը դասահանակություն էր: Բոցբամարտի սիրահարները տեսել են, թե ինչպես երկու տարի առաջ Գերմանիայում նկատուի եմբարկեցի Լուան Կրասնիկային, ուստի այստեղ մենամարտ անցկացնելու հարցում ոչ մի հիմնախնդիր չունեմ: Ուրախ եմ կրկին Գերմանիա վերադառնալու համար»:

Դե ինչ, երկու բոցբամարտիկներն էլ բավական իմնավաստ են մենամարտից առաջ: Տեսնենք, թե այդ իմնավաստություններն ո՞ւմ ավելի կօգնի հաղթանակ տոնելու ուղիղում:

Սոչին օլիմպիադա-2014-ի մայրաքաղաք

Գվախեմալայում կայացած ՄՕԿ-ի 119-րդ նստաշարում անցկացված վեարկությանը Սոչին ընտրվել է 2014 թ. ձմեռային օլիմպիադայի մայրաքաղաք: Այդ դաշտին արժանանալուն հավակնում էին նաև ավստրիական Զալցբուրգն ու հարավկորեական Պեյնջանը: Զվեարկության առաջին փուլում հաղթելու համար թեկնածու ֆուտբոլից մեկի օգտին հարկավոր էր առնվազն 49 ձայն: Զվեարկությանը մասնակցած ՄՕԿ-ի 97 անդամների ձայները բաշխվեցին հետևյալ կերպ. Պեյնջան՝ 36, Սոչին՝ 34, Զալցբուրգ՝ 27: Կանոնակարգի համաձայն, նվազագույն ձայն հավաքած Զալցբուրգը դուրս մնաց հետագա շախմատից, իսկ Սոչին և Պեյնջանի միջև նոր վեարկություն անցկացվեց: Այս անգամ ՄՕԿ-ի 98 անդամները նախադասարտությունը սվեցին Սոչին, որի օգտին վեարկել էին 51 հոգի:

Հաջող մեկնարկ

Հվեդիայի Գյոթեբուրգ ֆուտբոլային մեկնարկել է ձմեռի գնդակի եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշար, որի մասնակցների թվում է նաև Հայաստանի կանանց հավաքականը: Մեր մարզիկները հաջող մեկնարկեցին՝ առաջին խաղում, 18-17 հաշվով հաղթելով քրեակցիներին:

Լավագույնները շարունակում են դայարը

Թեմիսի Ուիլյամսի մրցաշարում կանանց մրցավեճում արդեն որոշվել են կիսաեզրակալիչի մասնակցները: Այդ փուլում խաղալու իրավունք է նվաճել Ժյուսիս Ենեը՝ հաղթելով Սերենա Ուիլյամսին (6-4, 3-6, 6-3): Իսկ վերջինիս փուլը՝ Վինոնան ավելի հաջողակ զսնվեց՝ հաղթելով Սվեյլանա Կուզնեցովային (6-3, 6-4): Պայտերը շարունակում են նաև Մարիոն Բարսոլին ու Աննա Իվանովիչը: Տղամարդկանց մրցաշարում հաջող փուլ են մեկ Ֆեդերերը, Ֆեդերերն, Ռոդիկը, Գասկեն, Բագդատիսը, Ջոկովիչը, Բերդիխը և Նադալը: Վերջինս դարձապես մարզական սխրանք գործեց: Առաջին երկու խաղափուլերում նա զիջեց Միխայիլ Խոժոնու, սակայն հետագայում ռեանսեի հասավ:

Ձայնուցում

«Լայնափ բաղ» արձաքե հուշահամարի մասին

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը Երևանում մեջ է մտցրել «Լայնափ բաղ» արձաքե հուշահամարի արձաքե հուշահամար, որը թողարկվել է «Կովկասի կենդանական աշխարհ» միջազգային ծրագրի Երևանի կենտրոնում: Ծրագրում ներառված են այն կենդանիները, որոնք ընդգրկվել են Հայաստանի Կարմիր գրքում:

Հուշահամարի դիմերեսի կենտրոնում տպակերպված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, որից ներքև Երևանում արձաքե հուշահամարի անվանական արժեքի մակագրությունն է՝ «DRAM 100 ԴՐԱՄ»: Ձիմանականից վերև նշված է թողարկման տարեթիվը՝ «2007»: Ամբողջ եզրված է գծավոր Երևանի քաղաքը: Երջանագծի եւ եզրուստի միջև վերևում հայերեն, իսկ ներքևում անգլերեն Երջանագծով մակագրված է համադաստիանաբար՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA»:

Հուշահամարի դարձերեսի տպակերպված է «Լայնափ բաղ» եզրուստի մոտ Երջանագծով վերևում լաջիններն, իսկ ներքևում հայերեն մակագրված է համադաստիանաբար՝ «Anas cyreata Linnaeus» եւ «ԱՆԱՅԱԼԻՆԻ ԱՐԱ»: Պատկերի եւ մակագրությունների միջև վերևում եւ ներքևում առկա են կարծիք տնայով կատարված Երջանագծի երկու հատվածներ:

Հուշահամարը Երջանագծով երկու կողմից ունի ուսուցիչ եզրուստը:

Հուշահամարը թափանցիկ տպակերպված է իսկության հավասարակետի շեղումով եւ կազմե ռուսում: Ուսուցիչը ձեւավորվել են Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներներ Ռ. եւ Ա. Նովակովսկիների կողմից, որոնք եւ ուղղակի է հուշահամարը:

Հուշահամարի բնութագիրը.
Անվանական արժեքը
Մետաղը եւ հարգը
Չանգվածը
Տրամագիծը
Ռուսկը
Դրամուստը
Տպահանձակը

100 դրամ
արծաթ, 9250 + 50
28,28 + 0,25 գ
38,61 + 0,15 մմ
բիլիանթ անտիկվեթիդ
հարթ
3000 հատ

Հուշահամարի բնութագիրը.
Անվանական արժեքը
Մետաղը եւ հարգը
Չանգվածը
Տրամագիծը
Ռուսկը
Դրամուստը
Տպահանձակը

100 դրամ
արծաթ, 9250 + 50
28,28 + 0,25 գ
38,61 + 0,15 մմ
բիլիանթ անտիկվեթիդ
հարթ
3000 հատ
ԿԲ մամուլի ծառայություն

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտադրողի մրցույթ՝ Դրամավարկային կազմակերպության վարչության ԳԳ սենստության բաժնի «մակրոսենսագծե» թափուր աշխատանքի համալրման համար:

Աշխատանքի նդասակն է. Գնման նդասակադրման ուղղակառության Երջանակնեում աշխատանքի Եուկայի եւ լուսանդարակի Բաղադրասարրերի միջոցով գնման վարչազիը բնութագրող այլնրանային կարմաժամկե եւ միջին ժամկե մողելների կառուցում եւ գործարկում՝ սենսակն սարբե սցենարների մեակնման համար: Աշխատանքի Եուկայի եւ ներին լուսանդարակի Բաղադրասարրերի կարմաժամկե եւ միջին ժամկե կանխասեսումներ:

Աշխատանքի հիմնական լուսակառություններն են.

Կառուցում եւ գործարկում է աշխատանքի Եուկայի ցուցանիներն եւ լուսանդարակի Բաղադրասարրերի միջոցով գնման վարչազիը բնութագրող այլնրանային մողելներ:

Մեակնմ եւ գործարկում է աշխատանքի եւ գործարկության, այդ թվում եւ գործարկության բնական մեակրուսակն, մասնակր հասվածի ծախսումների կարմաժամկե եւ միջին ժամկե կանխասեսումն մեթողներ:

Իրականացնում է մասնակր հասվածի սղաոման եւ նեղումների մողելի գնահատում՝ գնման վարչազիի Բաղադրության Բարմացման նդասակով:

Պահանջվող կրթությունը եւ գիսելիների Երջանակը
Բարմագրվող սենսագիսակն կրթության լուսագայում՝ 2 տարվա աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 4 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարմագրվող ոչ մասնագիսակն կրթության լուսագայում՝ 4 տարվա աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 6 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

կում կամ 6 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիսելիներ հեեկա ոլորներում՝ մակրոսենսագիսություն (խրացված), միկրոսենսագիսություն (խրացված), էկոնոմիսերիկա (խրացված), դրամավարկային սեսություն (խրացված), սենսակն մողելավողում (խրացված), սենսակն վիճակագրություն (միջանկյալ), հաճախահություն (ներածակն), բանկային օրեսուրություն եւ նորմաիկային դաճի սիւսողեսում (ներածակն):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն լեզվի իմացություն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացություն (մասնագիսական գրակնություն ընթերցելու, Բացարկելու նդասակով):

Անհրաժեես հնսություններ՝ Հանակարգով աշխատելու հնսություն (MS Office, էկոնոմիսերիկ/վիճակագրական, մողելավողման ծրագրեր):

Աշխատանքը՝ 249 500 դրամ:
Փասաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկեթը՝ 2007թ. հուլիսի 23-ը

Պահանջվող փասաթղթերը.
- դիմումի մե (ձեզ զեեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկրոնային կայքում - www.cba.am /-Մեր մասին/-/Թափուր աշխատանքե/՝ Բաժնում, կամ սղում է ՀՀ կենտրոնական բանկում)

Դիմումի մեզ կարող է ներկայացվել էլեկրոնային սարբրակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցույթային հարցաճարը եւ Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկակությունը զեեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկրոնային կայքում (www.cba.am) կամ սղում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզարանումների համար կարող եթ զանգահարել՝ 56-14-40 եւ 06-34 (ներին):

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Ծրագրային առաջարկներ ներկայացնելու հրավեր հասարակական եւ ոչ-կառավարական կազմակերպությունների համար

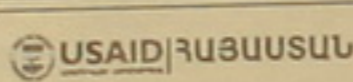
Պեսական կառավարման մարմինների, հասարակական կազմակերպությունների եւ լրասվամիջոցների դերը կողողցիայի դեմ լուսարում Եվրասիա հիմնադրամի հայաստանյան ներկայացուցչությունը հայտարարում է դրամաճոռների Բաց մրցույթ, որը սասարելու է հակակողողցիոն գործունեությանը զբաղվող մի Բանի հասարակական եւ ոչ-կառավարական կազմակերպությունների: Մրցույթի նդասակն է Բարմացնել Հայաստանի հասարակության դերը կողողցիայի դեմ լուսարում:

Կարող են դիմել
Ցանկացած հասարակական եւ ոչ-կառավարական կազմակերպություն, միություն եւ հիմնադրամ, որը զանցված է ողղես իրավաբանական անձ՝ համաժայն ՀՀ օրեսուրության: Մրցույթին չեն կարող մասնակցել անհասներ:

ժամանակացուցը եւ ընթացակարգը
Մրցույթի փասաթղթերի փաթեթը կազմակերպությունները կարող են ձեռք բերել www.eurasia.am կայքից կամ Եվրասիա հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակից հեեկալ հասցեով՝ Բ. Երեան, Զարույան 56, հեռ.՝ 58 60 95, 58 60 35:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եթ դիմել Մարինա Միլիթարյանին marina@eurasia.am կամ Իրինա Փաղեանյանին irina@eurasia.am Հայսերն ընդունվում են Եվրասիա հիմնադրամի Երեանյան գրասենյակում միմեի ա/թ. հուլիսի 31-ը, ժ. 17:00:

Դիմող կազմակերպությունների համար Եվրասիա հիմնադրամի Երեանյան գրասենյակը կկազմակերպի նախամրցույթային տեղեկակական սեմինար ա/թ. հուլիսի 16-ին, ժ. 15:00-ին, Բ. Երեան, Զարույան 56 հասցեում: Հիմնադրամն անհասական խորողակություններ չի տամարի:

Հայաստանի հարկային կասարելագործման ծրագիր

Իմնագնահատման համակարգի վերաբերյալ հարցում իրականացնելու, հարկ վճարողների համար ուսումնական եւ տեղեկակական նյութերի լուսարումն եւ դասախոսների ուսուցման դասընթացի անցկացման մրցույթ

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության կողմից ֆինանսավորվող Հայաստանի հարկային կասարելագործման ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ՝ իմնագնահատման համակարգի վերաբերյալ հարցում իրականացնելու, հարկ վճարողների համար ուսումնական եւ տեղեկակական նյութերի լուսարումն եւ դասախոսների ուսուցման դասընթացի անցկացման համար կազմակերպության ընտրության նդասակով:

Հայսերի ներկայացման հրավերը սասնալու համար, հեեարկված կազմակերպությունները կարող են դիմել՝ Միեր Մանուկյան
Հարողակցության ակազ մասնագեե
Հայաստանի հարկային կասարելագործման ծրագիր
Հայաստան, Բ. Երեան, 15,
խորենացու 7, 412 սենյակ
Հեռ. (374 10) 53 86 28, 58 36 47
Էլ. փոստ՝ contact@bah.am
Հայաստանի հարկային կասարելագործման ծրագրի աշխատանքային ժամերն են.
- երկուսաթի օրվանից միմեի հինգուսաթի աշխատանքային օրերին՝ 9:00-ից 18:00, ընդմիջում՝ 13:00-ից 14:00,
- աշխատանքային ուսաթ օրերին՝ 9:00-ից 17:00, ընդմիջում՝ 13:00-ից 14:00:
Հայսերի ներկայացման վերջնաժամկեե է 2007թ. հուլիսի 16-ը, երկուսաթի, ժամը 14:00:
Մրցույթի վերաբերյալ հարցերը հեեարկված կազմակերպությունները կարող են ուղղել 2007թ. հուլիսի 11-ին, ժամը 15:00-ից 17:00՝ Հայաստանի հարկային կասարելագործման ծրագրի գրասենյակին՝ վերը նշված հասցեով:

Call for Expression of Interest (EOI)

USAID funded "Program for Institutional and Regulatory Strengthening of Water Management in Armenia", implemented by PA Government Services Inc., calls for EOI for the rehabilitation of Ministry of Nature Protection Water Resources Management Agency Sevan-Hrazdan Basin Management Organization's office in Yerevan (29 Komitas St.). Total area of the office is 56 m². Interested companies, having a license for capital construction in civil sector, are requested to submit an EOI with company history, experience, and a copy of the license attached, to 11/6 Proshian Street, Yerevan. You may obtain the detailed information on the planned repair works at the www.paconsulting.am/water website. The deadline for submission of EOI is 18:00, July 16, 2007.

Հայտամրցույթի մասնակցության դիմումների ընդունում

ԱՄՆ ԱԶԳ-ի կողմից ֆինանսավորվող Հրային ոլորտի կասավարման ինստիտուցիոնալ եւ օրեսուրական հզորացման ծրագիրը իրականացնող «Փի Էլ Գալվոնեթեր Սերվիսիզ ԻՆԷ» կազմակերպությունը հայտարարում է դիմումների ընդունում Բնապահպալության նախարարության Հրային Եեսուրների կասավարման գործակալության Սեան-Հրազդան Զրազակառային տարածքային կասավարման Բաժնի գրասենյակի (Բ. Երեան, Կոմիտաս 29) վերամրցումն աշխատանքեր իրականացնելու հայտամրցույթի մասնակցելու համար: Տարածքի ընդունումը մակերեսը կազմում է 56 մ²: Հայտամրցույթին մասնակցելու ցանկացող շինարարական կազմակերպություններին, որոնք ունեն Բաղադրական ոլորտի կասավարման արտահայտման նամակ, կից ուղարկելով նաեւ լիցենզիայի պատճենը, կազմակերպության կողմից նախկինում իրականացված աշխատանքների եւ փորձառության վերաբերյալ տեղեկություններ Ծրագրի գրասենյակի հեուկալ հասցեով՝ Բ. Երեան, Պողոյան 11/6: Վերամրցումն աշխատանքների վերաբերյալ կարող եթ մանրամասն տեղեկություններ ստանալ www.paconsulting.am/water ինտերնետային կայքից: Դիմումների ներկայացման վերջնաժամկետն է 2007թ. հուլիսի 16-ը, ժ. 18:00:

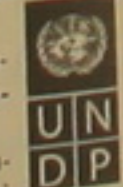
Մրցույթի հրավեր

ԱՄԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ «Հիրակի մարզի Բավրա գյուղի գյուղատնտեսական-ի լուսակ վերամրցում» աշխատանքներ իրականացնելու համար: Ցանկացողները կարող են ձեռք բերել մրցույթի մասնակցելու անհրաժեես Բուր փասաթղթերը, այցելելով ԱՄԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Պեսրոս Աղայան 14, դիմել Գրիգոր Ախոյանին՝ 56 60 73 լր. 126: Փասաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկեթը՝ 2007, 19 հուլիսի, ժամը 17:00:

Վարչակ

մեկ սենյականոց բնակարան
Տիգրան Մեծ լողոցայում:
Չանգահարել
576267 կամ (091) 016917
հեուխոսահամարներով:

Երեանի Մարտի եւ Զանաթե-Չեթուն Խամայների առաջին աղաթի դասարանը 2007 թ. հուլիսի 3-ին ողողում է կայսրել Մրման Առաջի Հոլիաներիայանը՝ եել 16.08.1970 թ. (վերջին հայերն բնակության հասցեն՝ Բ. Երեան, Հ. Հարության փող. 8 Եեթ, թիվ 49 բնակարան): անհայթ Բացակայող մասնաշեու գործ հարուցելու մարմինը հնդում են այն Բուր անձանց, ովեր ուել 50-դեկտրոն ունեն Մրման Առաջի Հոլիաներիայանի մասին, հայսեել Մարտի եւ Զանաթե-Չեթուն Խամայների առաջին աղաթի դասարան:

Գրանցվել են Բանկերի նոր մասնաձյուղեր

Կենտրոնական բանկի նախագահի հուլիսի 3-ի թիվ 1/848 Ա, թիվ 1/849 Ա, թիվ 1/852 Ա ողողումներով գրանցվել են.
«Հայիթեբեբանկ» ՓԲԸ-ի «Սեփանակեթ», «Վարդանանց» եւ «Զաղարան» մասնաձյուղերը, որոնք գործելու են համադասախանաբար Բ. Սեփանակեթ, Գրիգոր Լուսավորչի 31, Բ. Երեան, Վարդանանց 6/1, թիվ 4 տարածք եւ Բ. Զաղարան, Լեոնագործների թիվ 15 հասցեներում,
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի «Նորագավիթ» սահմանափակ ֆինանսական գործառնություններ իրականացնող մասնաձյուղը, որը գործելու է Բ. Երեան, Արակունյաց 127/21

Եեթեր, 18 Եեթի 1-ին հարկի թիվ 13 հասցեում,
«Նոր Հորիզոն» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ-ի «Վանաձոր» մասնաձյուղի հասցեափոխությունը, որը գործելու է Բ. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի լող. թիվ 48/1 հասցեում:
ԿԲ մամուլի ծառայություն

Եեթեր, 18 Եեթի 1-ին հարկի թիվ 13 հասցեում,
«Նոր Հորիզոն» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ-ի «Վանաձոր» մասնաձյուղի հասցեափոխությունը, որը գործելու է Բ. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի լող. թիվ 48/1 հասցեում:
ԿԲ մամուլի ծառայություն